

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU HRVATSKE
AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE
I O STANJU I OSTVARIVANJU NAČELA I CILJEVA REGULACIJE
TELEKOMUNIKACIJSKOG TRŽIŠTA U REPUBLICI HRVATSKOJ
ZA 2007. GODINU**

Ožujak 2008. godine

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU HRVATSKE AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE U 2007. GODINI

1. UVOD	1
2. LIBERALIZACIJA TELEKOMUNIKACIJSKOG TRŽIŠTA RH	2
2.1. Učinci liberalizacije	2
3. PROGLAŠENJE OPERATORA SA ZNATNIJOM TRŽIŠNOM SNAGOM	21
4. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE U NEPOKRETNJOJ MREŽI	23
4.1. Učinci liberalizacije na tržištima telekomunikacijskih usluga u nepokretnim mrežama u RH	23
4.2. Regulatorne odluke vezane uz liberalizaciju tržišta telekomunikacijskih usluga u nepokretnim mrežama u RH	24
4.2.1. Standardna ponuda za usluge međusobnog povezivanja	24
4.2.2. Minimalna ponuda telekomunikacijskih vodova za iznajmljivanje HT-a	26
4.2.3. Standardna ponuda za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji	26
4.2.4. Dodatak Standardnoj ponudi za davatelje usluga pristupa Internetu, koji se odnosi na širokopolasni pristup Internetu	27
4.3. Pregled davatelja usluga u nepokretnim telekomunikacijskoj mreži u RH	28
4.3.1. Javna govorna usluga u nepokretnoj mreži	28
4.3.2. Usluga davanja u najam telekomunikacijskih vodova	30
4.3.3. Širokopolasni pristup Internetu	31
4.3.4. Usluge prijenosa podataka	35
4.3.5. Usluge davanja u najam telekomuniacijske mreže ili njezinih dijelova	36
4.3.6. Kabelska distribucija radijskih i televizijskih programa	37
5. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE U POKRETNJOJ MREŽI	38
5.1. Učinci liberalizacije na tržištima telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži u RH	38
5.2. Regulatorne odluke vezane uz liberalizaciju tržišta telekomunikacijskih usluga u pokretnoj mreži u RH	39
5.2.1. Standardna ponuda za uslugu međusobnog povezivanja	39
6. TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA	40
6.1. Upravljanje telekomunikacijskom infrastrukturom (DTK)	40
6.2. Radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema (RiT)	41
6.3. Uvjeti gradnje	42

7. PRENOSIVOST BROJA I PREDODABIR OPERATORA	44
7.1. Centralizirana administrativna baza podataka (CABP)	44
8. ZAŠTITA KORISNIKA	45
8.1. Organizacijske promjene sa svrhom provođenja načela visoke razine zaštite korisnika	45
8.1.1. Obrada predmeta pri Vijeću korisnika telekomunikacijskih usluga – osnovni pokazatelji	45
8.1.2. Primjena novog Zakona o zaštiti potrošača i zahtjev za usklađenje općih akata davatelja telekomunikacijskih usluga	47
8.1.3. Edukacija korisnika	48
8.2. Zaštita djece od neželjenih sadržaja na internetu	48
9. RADIOKOMUNIKACIJE	49
9.1. Nepokretne i pokretne radiokomunikacijske mreže	49
9.2. Radio i televizijska difuzija	49
9.2.1. Televizija	49
9.2.2. Radio	52
9.3. Izdavanje dozvola za radijske postaje	53
10. NADZOR I KONTROLA RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA	54
10.1. Kontrola i mjerenja spektra, utvrđivanje i otklanjanje smetnji	54
10.2. Stručni nadzor	55
10.3. Kontrolno-mjerni sustav Agencije	55
10.3.1. Tehnički pregledi ispunjavanja uvjeta koncesije	56
11. STRUČNE SLUŽBE AGENCIJE	56
12. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I SURADNJA	58
12.1. Suradnja i rezultati CARDS 2004 projekta	58
12.2. PHARE 2005	59
12.3. Suradnja s ERG i IRG	59
12.4. Međunarodna suradnja u radiokomunikacijama	59
13. ZAKLJUČAK	61
14. KAZALO SKRAĆENICA	65
Privitak 1: Financijsko izvješće	67
Privitak 2: Pokazatelji kakvoće javnih govornih usluga u nepokretnim mrežama	93

1. UVOD

Hrvatska agencija za telekomunikacije (u daljnjem tekstu: Agencija) temeljem članka 14. stavka 1. Zakona o telekomunikacijama («Narodne novine» br. 122/03, 158/03, 60/04 i 70/05) ovime podnosi Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske godišnje izvješće o svom radu, i o stanju i ostvarivanju načela i ciljeva regulacije telekomunikacijskog tržišta u Republici Hrvatskoj.

U skladu sa Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa i pripadajućim Akcijskim planom, u ovome izvješću posebno je obrađen razvoj širokopojasnih usluga. Financijsko izvješće Agencije za 2007. godinu nalazi se u dodatku Godišnjeg izvješća i sastoji se od izvješća o prihodima, izvješća o troškovima, računa prihoda i rashoda, bilance, izvješća o ukupnim potraživanjima, te izvješća o zaposlenicima.

Aktivnosti Agencije u 2007. godini, opisane u ovom godišnjem izvješću, bile su usmjerene na daljnju liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta u Republici Hrvatskoj te stvaranje jednakih, transparentnih uvjeta novim operatorima i davateljima usluga za ravnopravni pristup tržištu, kako bi se korisniku otvorila mogućnost izbora operatora prema želji. Pri tome je Agencija osobito vodila računa o osiguranju dobre kvalitete telekomunikacijskih usluga uz prihvatljivu cijenu te o visokoj razini zaštite korisnika.

Rad Agencije u 2007. godini u prvom redu bio je usmjeren na ostvarivanje načela i ciljeva regulacije navedenih u članku 5. Zakona o telekomunikacijama, u okviru čega je poseban naglasak stavljen na održavanje i promicanje djelotvornog i održivog tržišnog natjecanja, kao i na poticanje pristupa tržištu novim davateljima usluga, uz onemogućavanje zlouporabe nadmoćnog položaja. Agencija je poseban napor uložila za stvaranje uvjeta za daljnja ulaganja u građenje telekomunikacijske infrastrukture, čime se omogućuje uvođenje naprednih tehnologija.

2. LIBERALIZACIJA TELEKOMUNIKACIJSKOG TRŽIŠTA REPUBLIKE HRVATSKE

U proteklih tri i pol godine od kada je osnovana, Agencija je uz pomoć ostalih čimbenika kao što su Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, udruge za zaštitu potrošača i dr., u velikoj mjeri privela kraju liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta RH. To nije samo mišljenje Agencije već i međunarodnih institucija. Tako npr. konzultant Europske komisije Cullen International u svom izvješću Europskoj Komisiji navodi da je liberalizacija telekomunikacijskog tržišta u RH završena. Ista je ocjena konzultanata CARDS programa. Ove ocjene temelje se na činjenici da je u navedenom razdoblju uveden treći mobilni operator, otvoreno tržište nepokretnih komunikacija uz pojavu novih operatora, davatelja usluga i davatelja sadržaja, značajno povećan broj korisnika nepokretnih komunikacija, postignut izrazito brz rast širokopojsnog pristupa (uz još uvijek nedovoljnu gustoću), nastavljen rast investicija (iako nedovoljan), a sve popraćeno respektabilnim padom cijena i broja žalbi krajnjih korisnika. Ovi pozitivni trendovi nastavljeni su i u 2007. godini.

2.1. Učinci liberalizacije

Napredak telekomunikacija očituje se u većoj dostupnosti, brzini, boljoj kvaliteti, ali i mogućnostima tehnološke integracije usluga govora, prijenosa podataka i prijenosa televizije signala po istom mediju. Pretplatnička telefonska linija – bakrena parica, uz korištenje ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) tehnologije tipičan je primjer novih tehnoloških dostignuća koji se u sve većem obimu koriste i u Republici Hrvatskoj. Sudionici smo uvođenja sve atraktivnijih usluga kao što je tzv. "triple play", koji omogućava istovremeno korištenje javne govorne usluge, širokopojsnog pristupa internetu i gledanja TV-a. Pojavom konkurencije i uvođenjem naprednijih i jeftinijih tehnoloških dostignuća, povećava se kvaliteta pruženih telekomunikacijskih usluga te snižava cijena za iste ili slične usluge koje korisnici telekomunikacijskih usluga željno očekuju već duže vrijeme.

Telekomunikacijski pokazatelji Republike Hrvatske prikazani u ovom godišnjem izvješću bazirani su na službenim tromjesečnim izvještajima, prikupljeni u četiri navrata od svih operatora i davatelja usluga tijekom cjelokupne 2007. godine. Prikupljanje većeg i potpunijeg, a samim time i točnijeg seta svih telekomunikacijskih pokazatelja Republike Hrvatske je u tijeku, te se službeni podaci (koji mogu imati i manja odstupanja od ovdje prikazanih) očekuju najranije krajem svibnja.

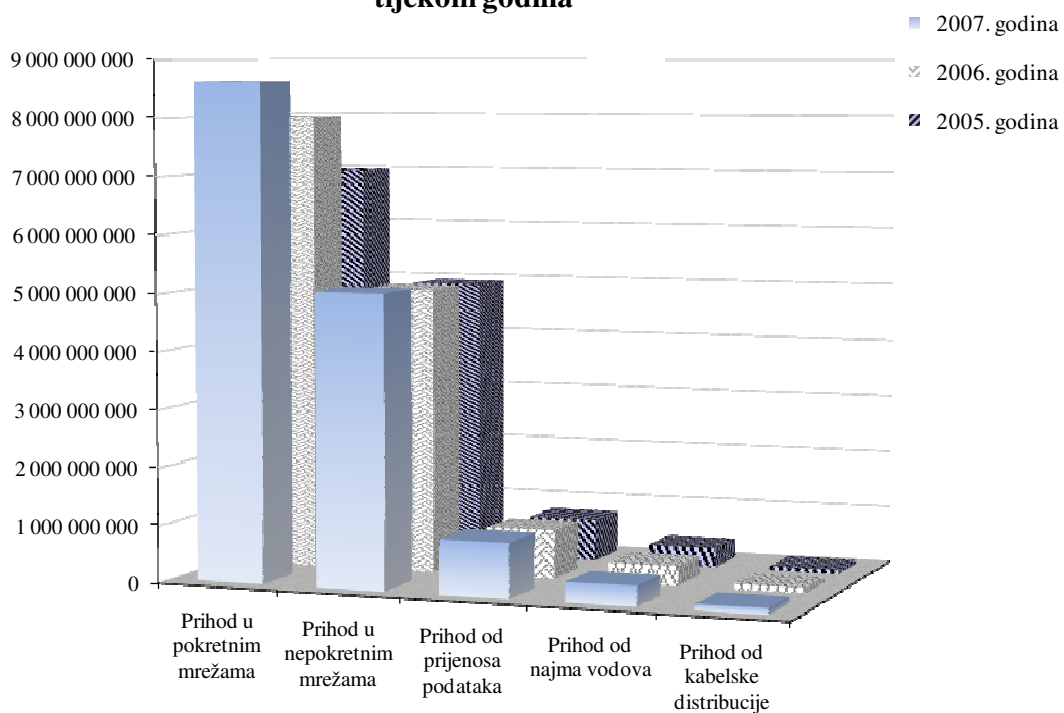
Podaci korišteni u usporednim prikazima prikupljeni su iz godišnjih izvještaja Europske unije (13th Report on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package – 2007), ITU-a, OECD-a, EUROSTAT-a, COCOM-a, HNB-a i DZS-a.

Ukupan ostvaren prihod od telekomunikacijskih djelatnosti i usluga u Republici Hrvatskoj

	2005. godina [mil. kuna]	2006. godina [mil. kuna]	2007. godina [mil. kuna]	Postotak promjene 2007/2006
Ukupan prihod	13 010	14 243	15 086	5,92%
Prihod u nepokretnim mrežama	4 920	4 978	5 072	7,82%
Prihod u pokretnim mrežama	6 960	7 980	8 604	1,89%
Prihod od prijenosa podataka	731	843	950	12,69%
Prihod od najma vodova	334	348	350	0,72%
Prihod od kableske distribucije	65	94	110	16,25%

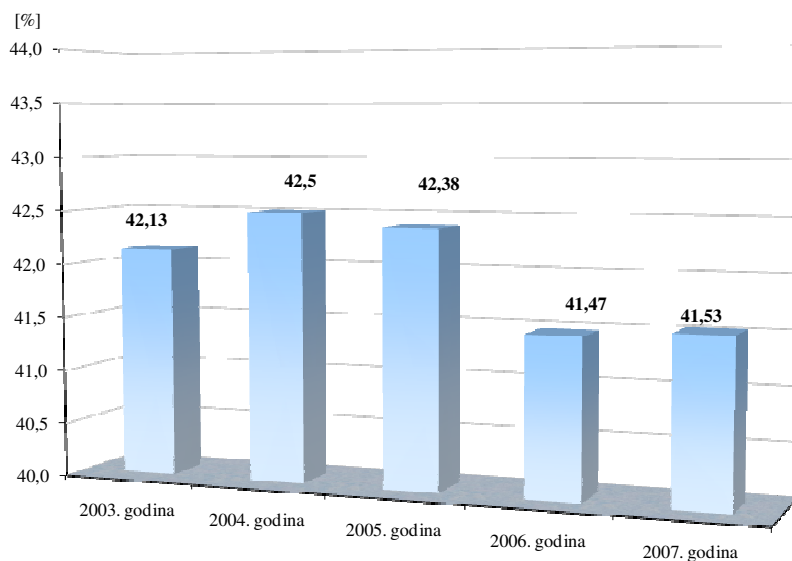
Ukupan prihod od telekomunikacijskih djelatnosti i usluga porastao je za 5,92% u odnosu na 2006. godinu, unatoč padu cijena telekomunikacijskih usluga. Porast prihoda u pokretnim mrežama od 1,89% manji je od porasta broja korisnika (11,24%). U isto vrijeme prihod u nepokretnim mrežama porastao je za 7,82% unatoč stagnaciji broja korisnika javne govorne usluge, što ukazuje na značajan porast broja korisnika i prometa u segmentu prijenosa podataka te na povećani interes za širokopojsnim uslugama.

Ukupan ostvareni prihod od telekomunikacijskih djelatnosti tijekom godina

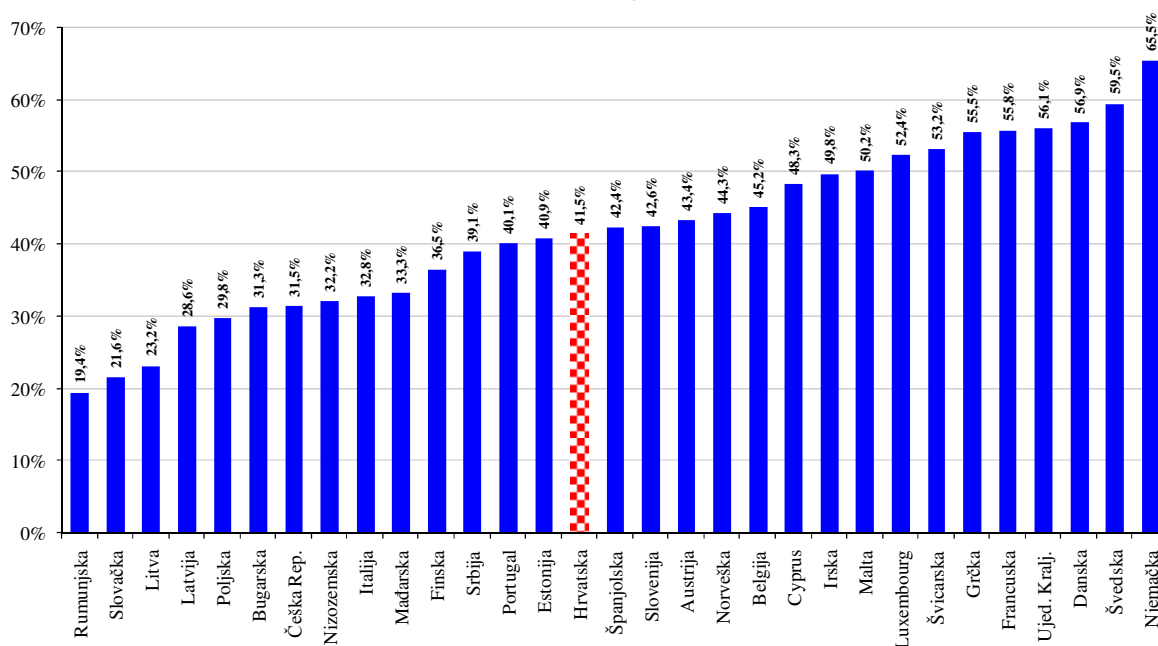
Broj pretplatnika javne govorne usluge putem javne telefonske nepokretne mreže (PSTN) u Republici Hrvatskoj je u stagnaciji. Taj trend je zahvatio cijeli svijet, a posljedica je zamjene nepokretnih komunikacija pokretnim. Treba očekivati daljnji lagani pad koji se može zaustaviti jedino bržim rastom širokopojsanih komunikacija obzirom da mobilni terminal postaje sredstvo osobne komunikacije, a nepokretni terminali (telefon i računalo) sredstvo obiteljske komunikacije.

Gustoća pretplatnika javne govorne usluge u nepokretnoj mreži

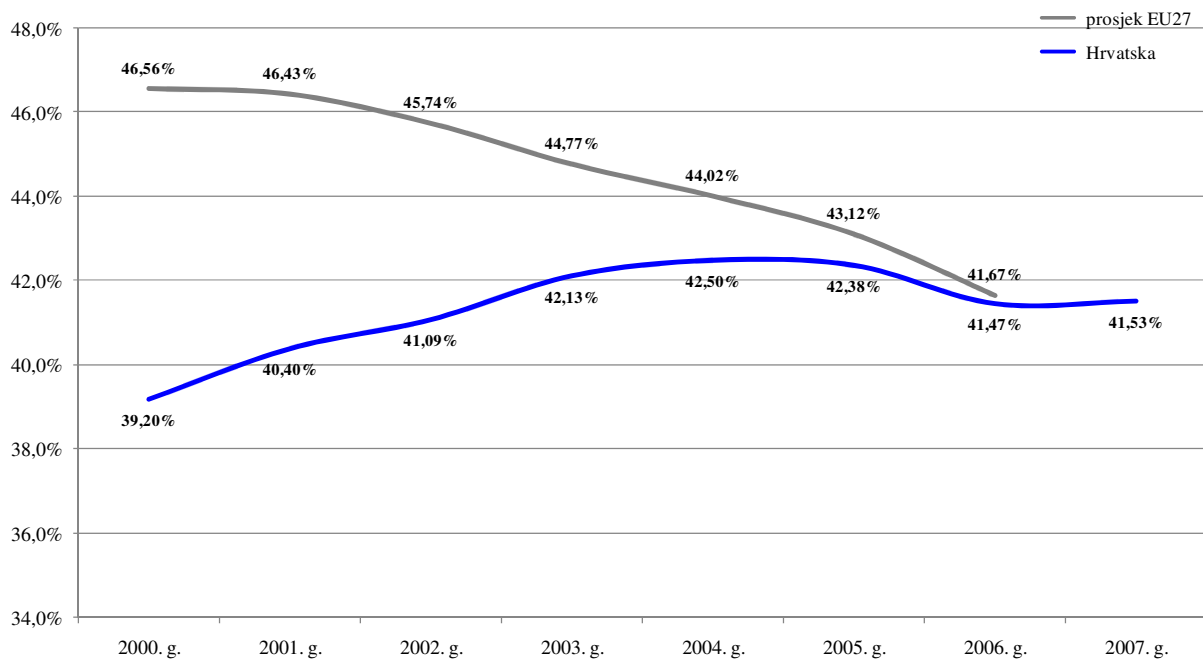
Vrlo je značajana i usporedba gustoće pretplatnika nepokretnih mreža zemalja Europske unije – EU27 i Republike Hrvatske iz koje se može vidjeti da se nalazimo na 15. mjestu.

Gustoća pretplatnika javne govorne usluge u nepokretnoj mreži (2006. godina)

Usporedbom kretanja gustoće pretplatnika zemalja RH i EU27 javne govorne usluge u nepokretnoj mreži možemo uvidjeti trend znatnog smanjenja broja priključaka nepokretne mreže u odnosu na 100 stanovnika. To je direktna posljedica zamjene tehnologija (supstitucije) koja se koristi za ostvarivanje javne govorne usluge. Trend je izrazito prisutan u tehnološki razvijenijim zemljama Europe (starim članicama EU), dok je u nekim zemljama (novim članicama EU27) još uvijek prisutan blagi porast gustoće broja pretplatnika nepokretne mreže.

Usporedba gustoće pretplatnika nepokretne mreže

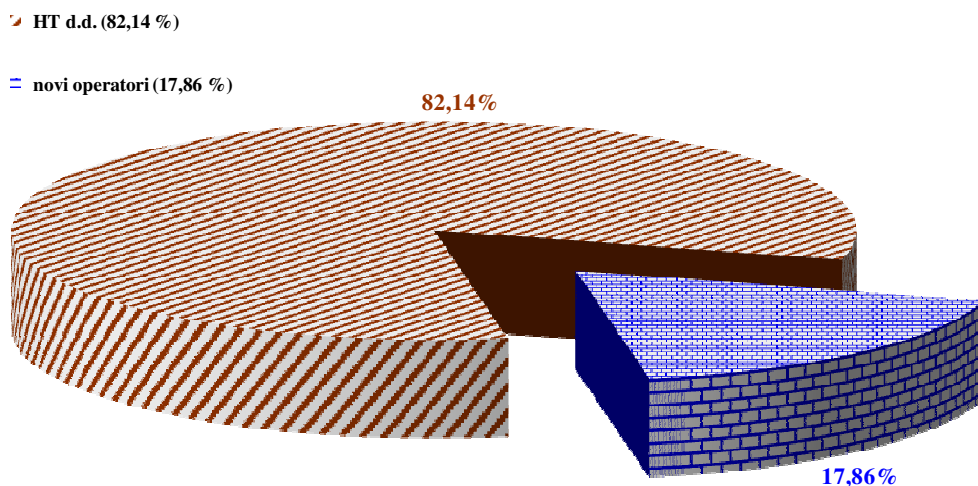

Napomena: Pad gustoće korisnika javne govorne usluge u nepokretnoj mreži EU (10,5% u odnosu na 2000.) djelomično je i zato što su novije članice ušle s manjom gustoćom korisnika.

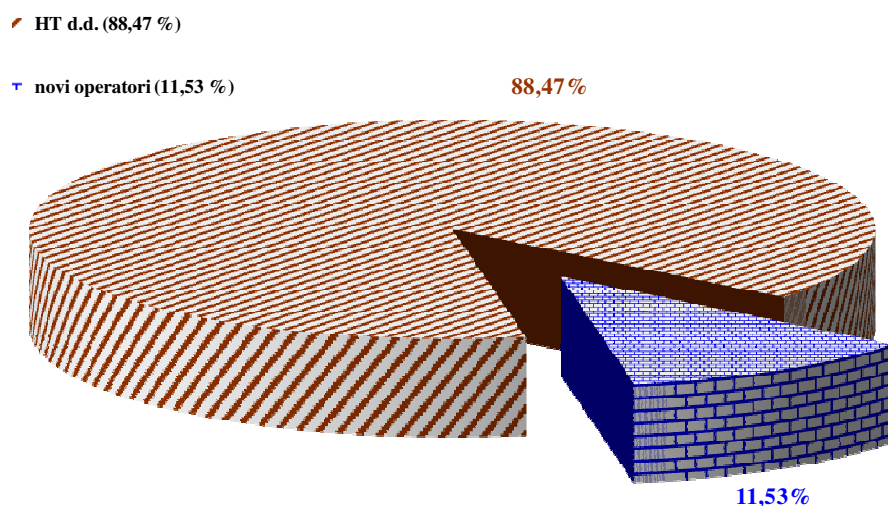
Udio novih operatora na tržištu javne nepokretne mreže u Republici Hrvatskoj na kraju 2007. godine, obzirom na broj korisnika je porastao, te iznosi 17,86% dok obzirom na ukupan ostvaren prihod tijekom cijele godine također je porastao i iznosi 11,53%.

Usporedbe radi, krajem 2006. godine udio novih operatora na tržištu javne nepokretne mreže u Republici Hrvatskoj obzirom na broj korisnika je iznosio 12,58% dok je obzirom na ukupan ostvaren prihod tijekom cijele godine iznosio 5,12%.

Udio operatora nepokretnih mreža obzirom na broj korisnika
(prosinac 2007.)

Udio operatora nepokretnih mreža obzirom na ukupan prihod
(prosinac 2007.)

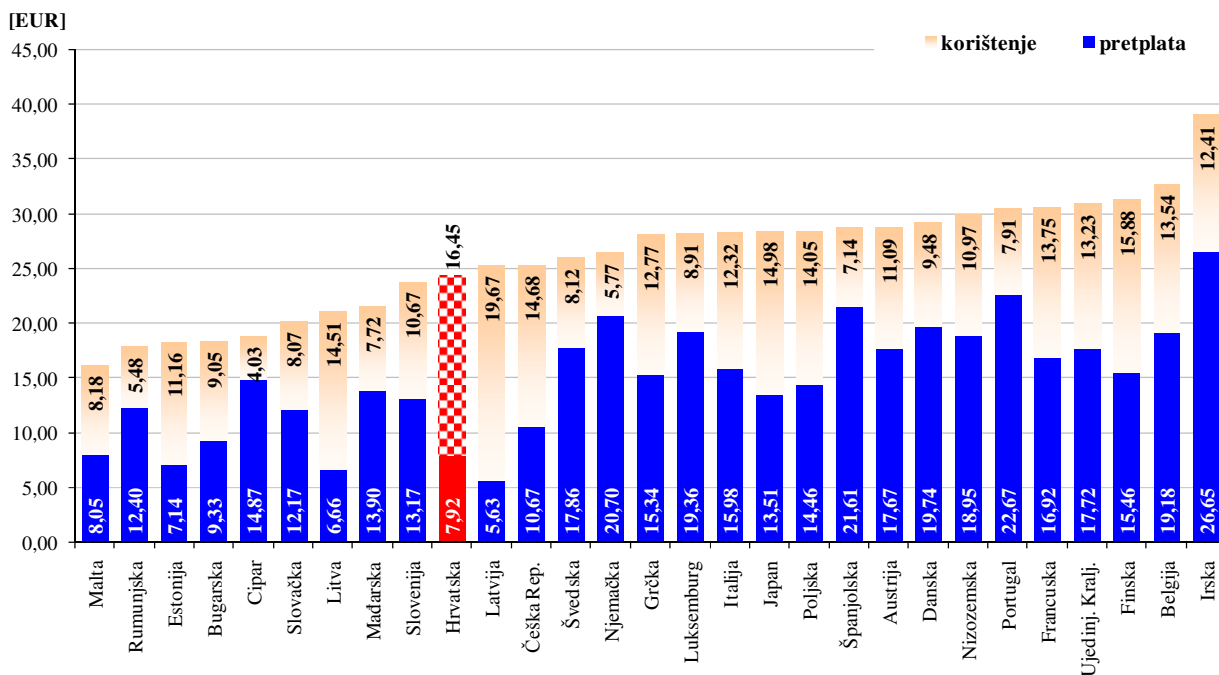
Napomena: Odnos udjela u prihodu i udjela u broju korisnika novih operatora u prošloj godini porastao je s 0,41 na 0,65. To pokazuje da novi operatori posluju u boljim tržišnim uvjetima nego prethodne godine, ali da prostora za unaprijeđenje regulatornog okvira i uvjeta tržišnog natjecanja još uvijek ima.

OECD košara javne govorne usluge u nepokretnoj mreži prikazuje uravnoteženu mjerljivu potrošnju prosječnih korisnika na način da je izračunata košara usporediva po operatorima i po zemljama. Prilikom izračuna uzimaju se u obzir svi tarifni paketi i sve bitne specifičnosti pojedinih paketa, operatora ili razmatrane zemlje. Sve cijene uključuju porez na dodanu vrijednost.

Na tržištu nepokretnih mreža u Republici Hrvatskoj razmatrano je 10 (deset) operatora koji ukupno nude 70 (sedamdeset) tarifnih paketa, te je uz uravnoteženje pojedinih operatora temeljem broja korisnika dobiven rezultat da je u proteklih godinu dana u nepokretnoj mreži došlo do smanjenja cijena korištenja nepokretne mreže za privatne korisnike 1,2 % dok je za poslovne korisnike došlo do sniženja od 2,7 %.

Uspoređujući samo košaru korištenja za privatne korisnike (mali korisnici) iz 2006. i 2007. godine vidljivo je smanjenje cijene korištenja za 14,7%, dok je prosječno u zemljama EU27 to sniženje iznosilo manje od 1% (u nekim zemljama je došlo i do poskupljenja čak i do 6,5%).

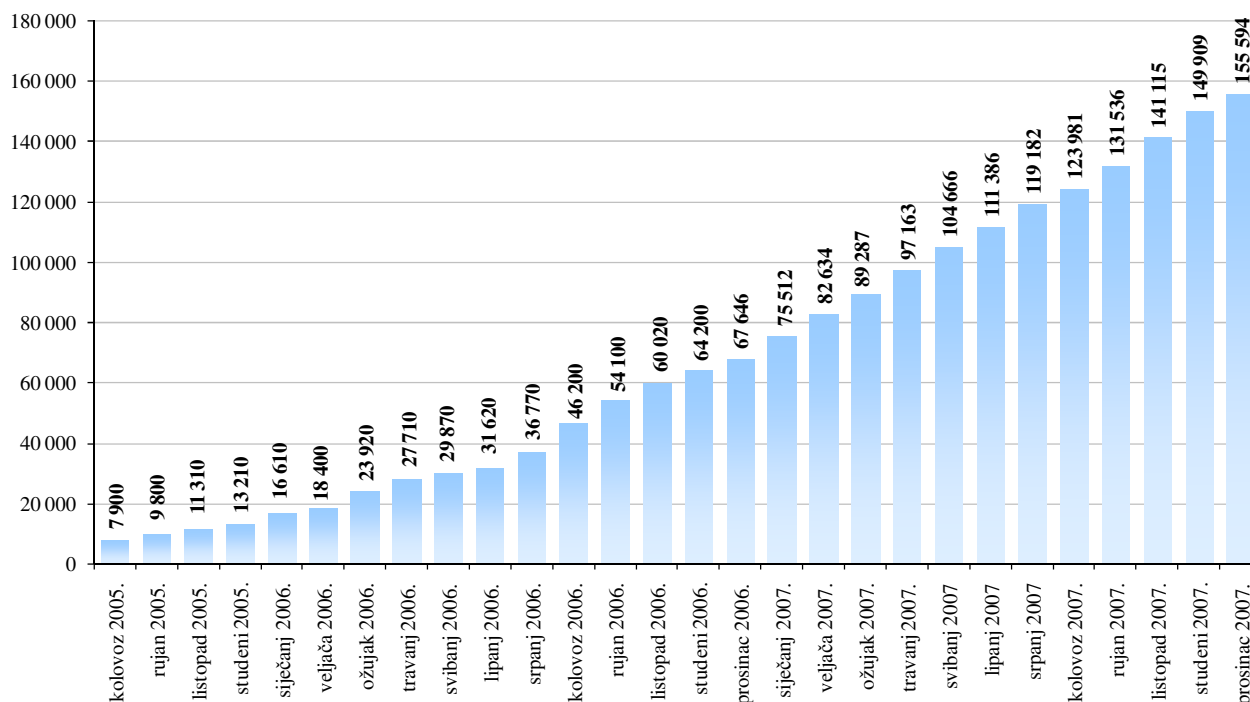
OECD košara korištenja nepokretne mreže
(privatni korisnici, rujn 2007.)

Napomena: U RH cijene usluga i pretplate u nepokretnoj mreži manje su od prosjeka EU27.

Broj prenesenih brojeva u nepokretnoj mreži u stalnom je porastu što je prikazano sljedećim dijagramom.

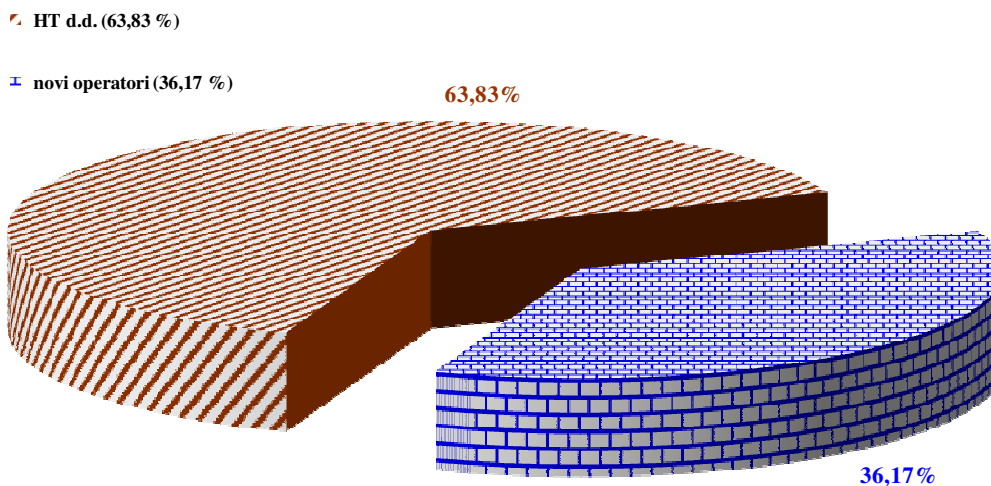
Preneseni brojevi u nepokretnoj mreži

Udio novih operatora najma vodova i najma mreže u Republici Hrvatskoj na kraju 2007. godine, obzirom na ostvaren prihod tijekom cijele godine je porastao, te iznosi 36,17%.

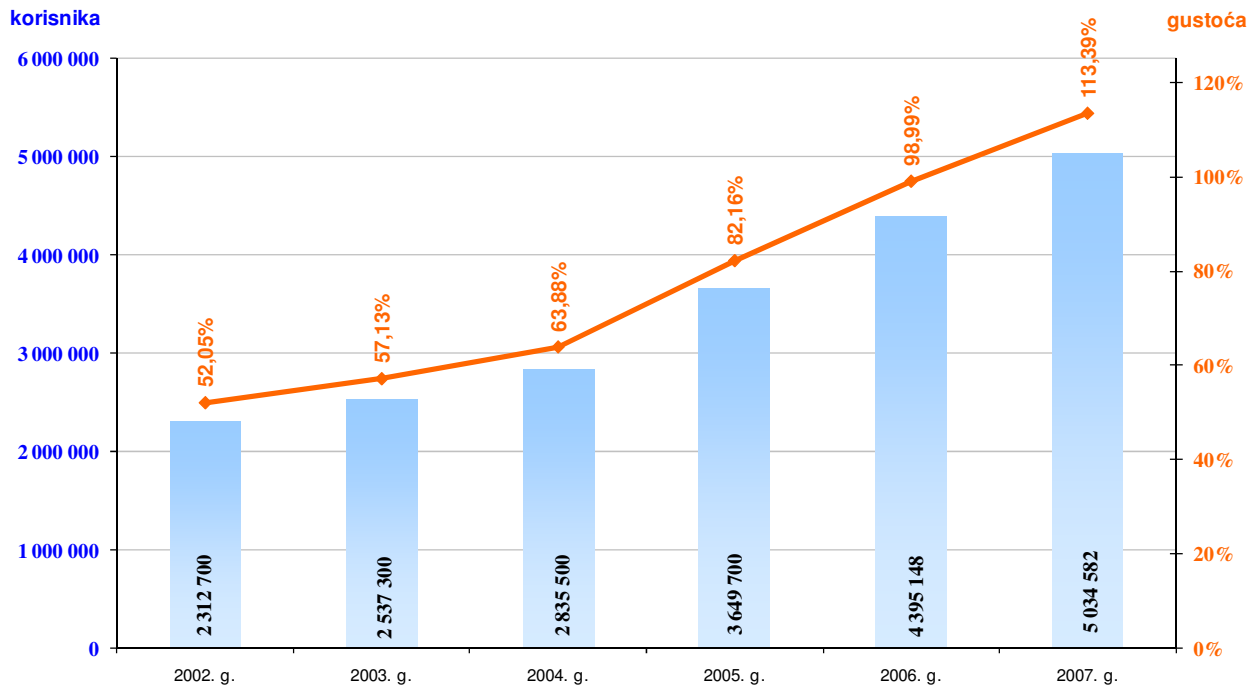
Usporedbe radi, krajem 2006. godine udio novih operatora najma vodova i najma mreže u Republici Hrvatskoj obzirom na ostvaren prihod tijekom cijele godine je iznosio 13,67%

Udio operatora najma vodova i najma mreža obzirom na ukupan prihod
(prosinac 2007.)

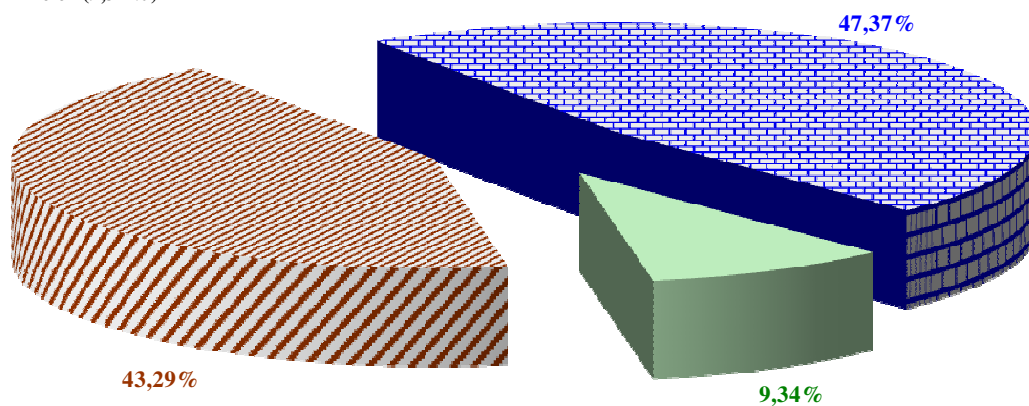
Broj korisnika javnih pokretnih mreža značajno je porastao tijekom 2007. godine. Jedan od najvažnijih razloga je uloga trećeg operatora pokretnih mreža, dok su drugi bitni razlozi, tendencija većeg korištenja usluga pokretnih mreža, prelazak korisnika s nepokretnih na pokretne mreže, te značajno snižavanje cijena korištenja pokretnih mreža.

Broj korisnika i gustoća korisnika pokretnih mreža

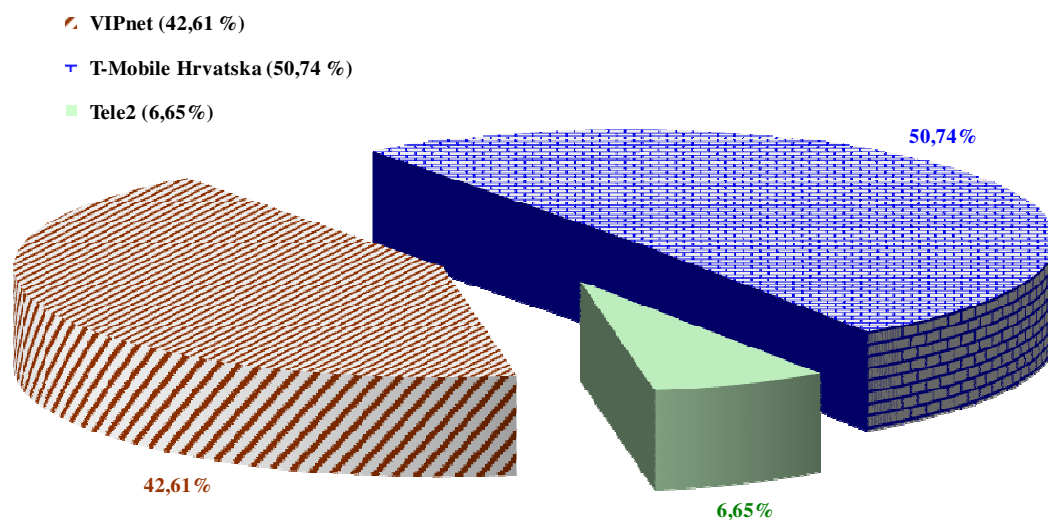

Udio operatora pokretnih mreža obzirom na broj korisnika (prosinac 2007.)

- VIPnet (43,29 %)
- T-Mobile Hrvatska (47,38 %)
- Tele2 (9,34 %)

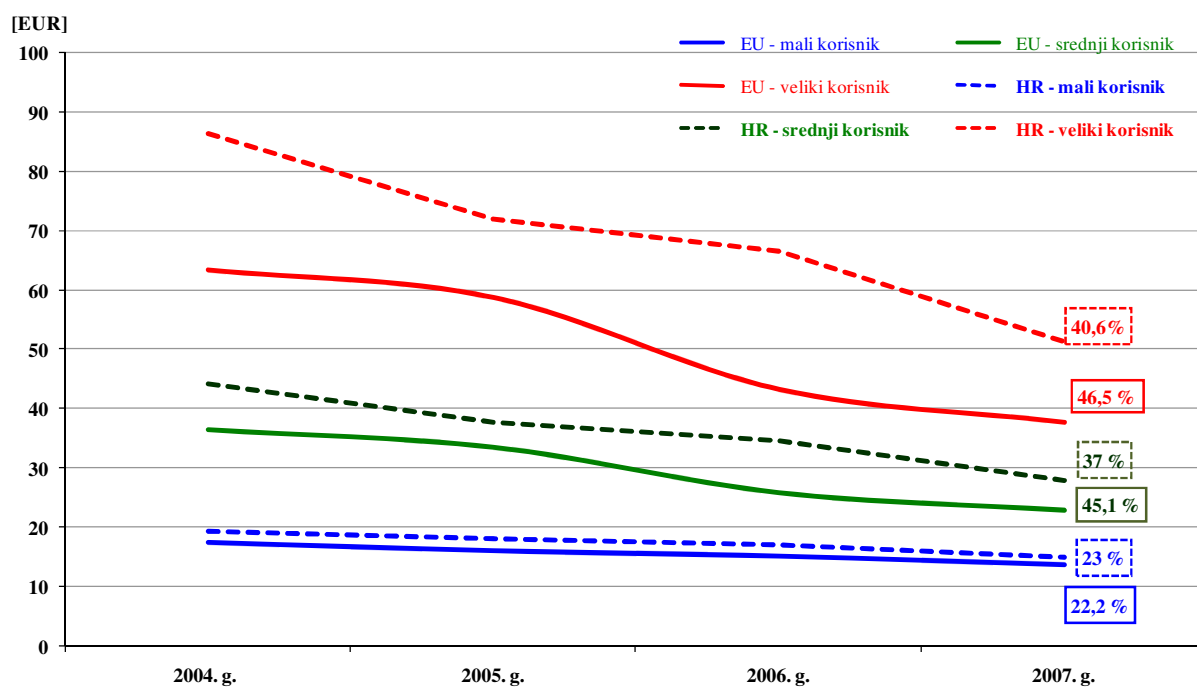
Udio operatora pokretnih mreža obzirom na ukupan prihod
(prosinac 2007.)

Na tržištu pokretnih mreža u Republici Hrvatskoj razmatrana su tri operatora koji sveukupno nude 48 (četrdeset i osam) tarifnih paketa, uz primjenu uravnoteženja pojedinih operatora temeljem broja korisnika, dobiven je rezultat da je u proteklih godinu dana u pokretnoj mreži došlo do smanjenja cijena korištenja pokretnih mreža između 2% i 19,6%.

Uspoređujući samo košaru korištenja za privatne korisnike (mali korisnici) iz 2006. i 2007. godine vidljivo je smanjenje cijene korištenja za 12,9%, dok je u zemljama EU27 sniženje iznosilo 9,8%.

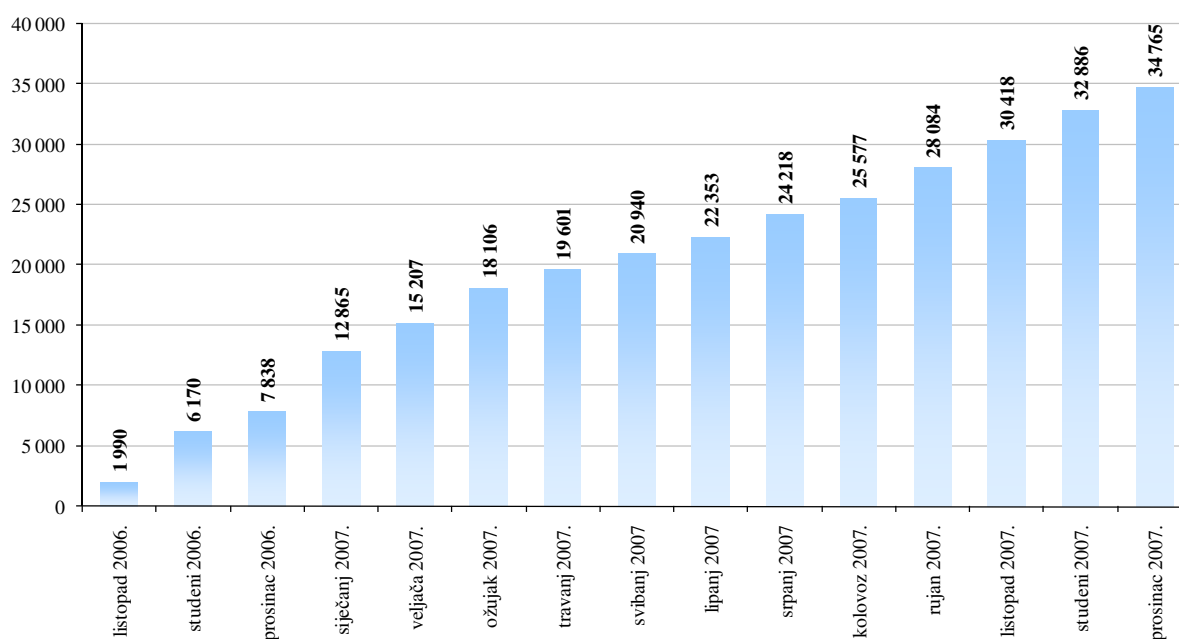
OECD košara korištenja usluga pokretnih mreža

Gornja slika prikazuje kontinuirano smanjenje cijena korištenja usluga u pokretnim mrežama. Cijene usluga niže su za male korisnike 23%, za srednje korisnike 37% te za velike korisnike su cijene korištenja niže za 40,6%, što je vrlo blizu trendovima u EU27.

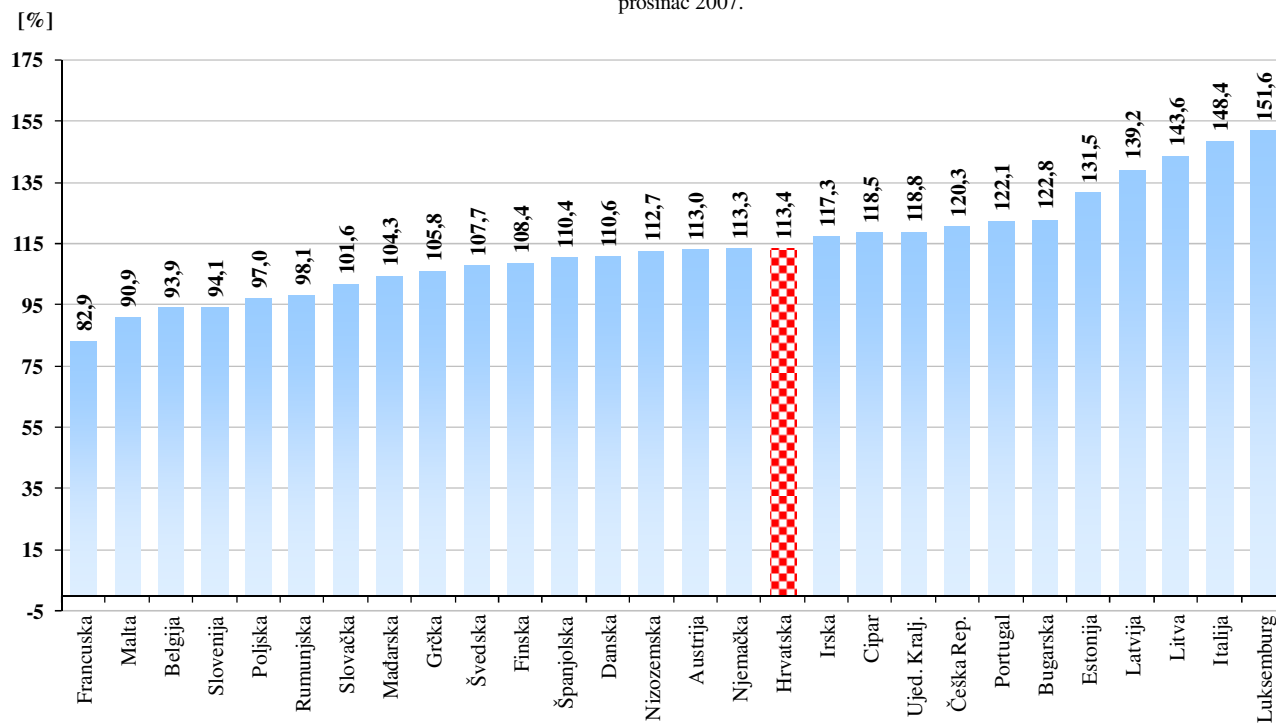
Broj prenesenih brojeva u pokretnoj mreži u stalnom je porastu što je prikazano sljedećim dijagramom.

Preneseni brojevi u pokretnoj mreži

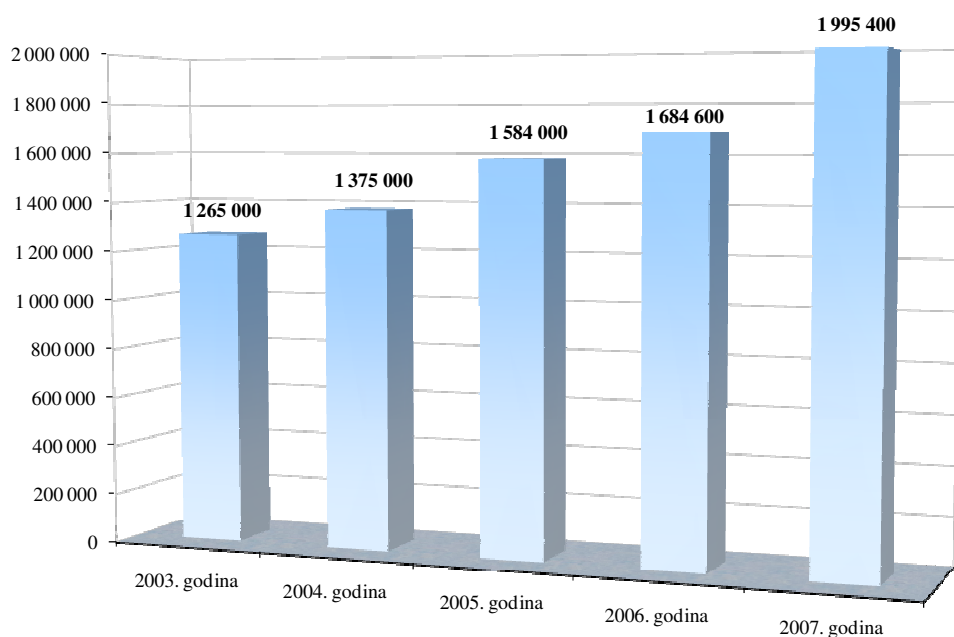
Usporedba gustoće (penetracije) broja korisnika pokretnih mreža u RH sa zemljama EU27 na kraju 2007. godine pokazuje izrazitu sukladnost, što znači da je naše tržište izrazito razvijeno, uveliko liberalizirano, ali ima i još dovoljno prostora za poboljšanja i u pogledu kvalitete i u pogledu snižavanja cijena.

Gustoća korisnika pokretnih mreža
prosinac 2007.

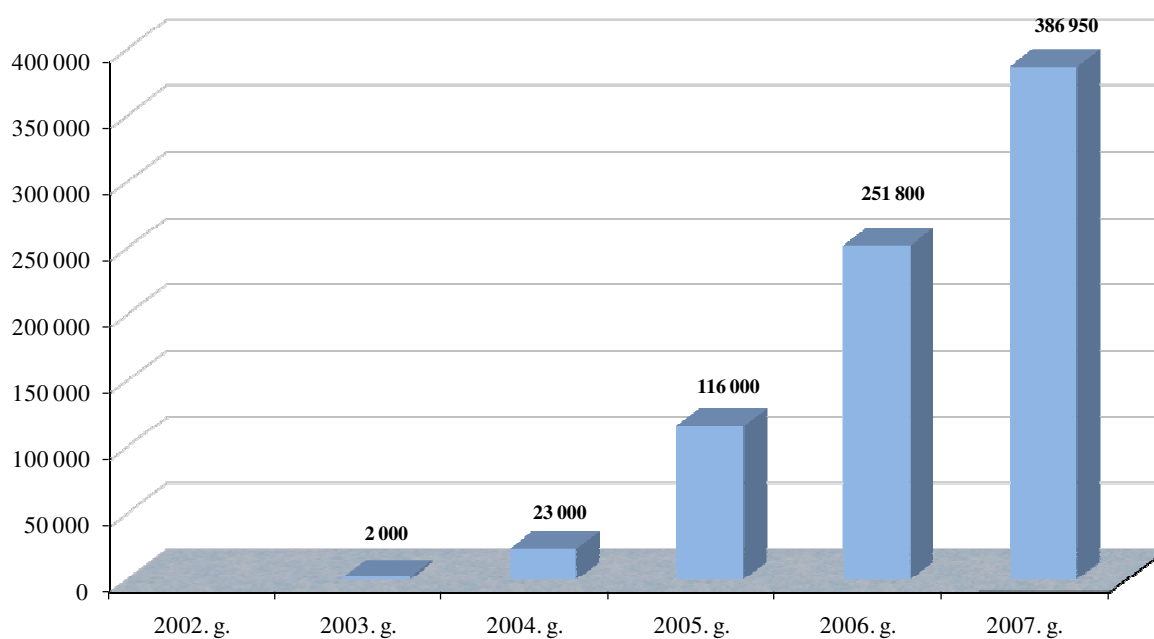
Ukupan broj korisnika interneta prikazuje tendenciju neprekidnog porasta.

Ukupan broj korisnika Interneta

Broj pretplatnika širokopojasnog pristupa internetu tijekom 2007. godine je porastao za 53,7%, te je tako dosegnuta gustoća obzirom na broj stanovnika od 8,7%, dok je gustoća obzirom na broj kućanstava premašila 26%.

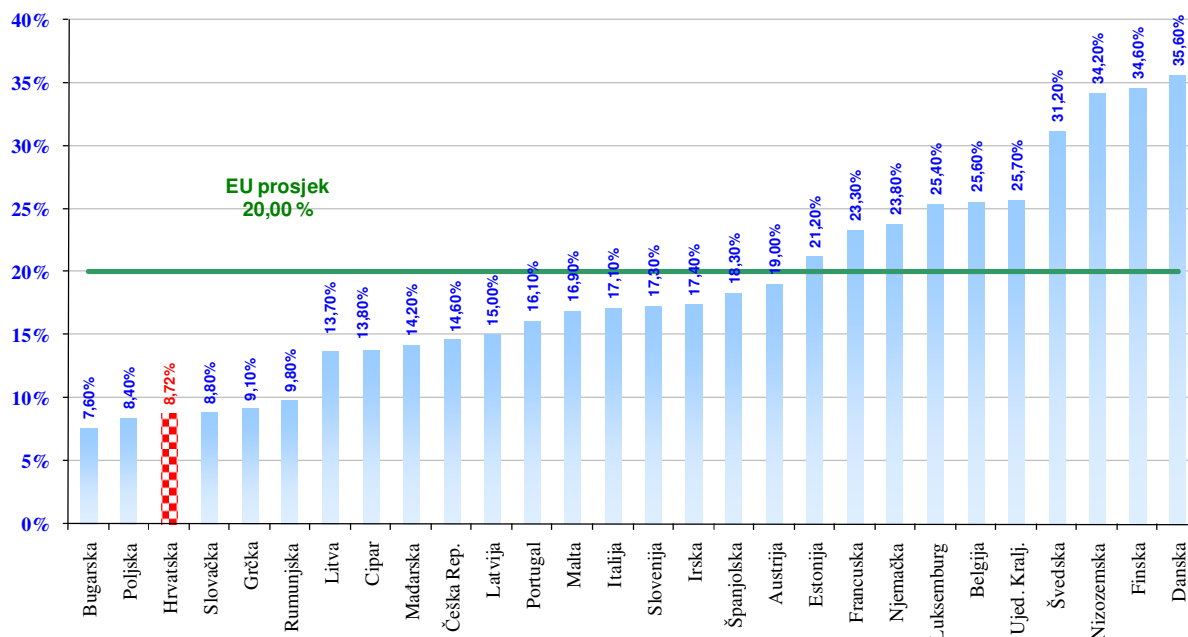
Broj pretplatnika širokopojasnih mreža

Gustoća širokopojasnih priključaka

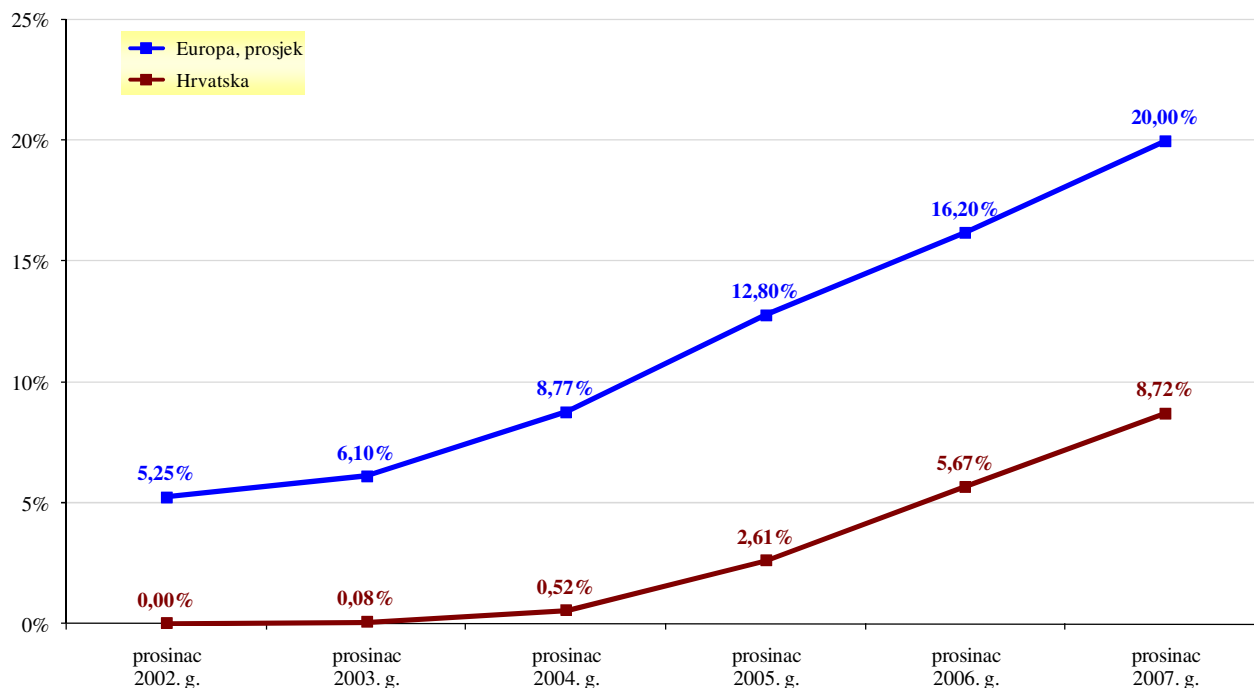
(prosinac 2007.)

gustoća

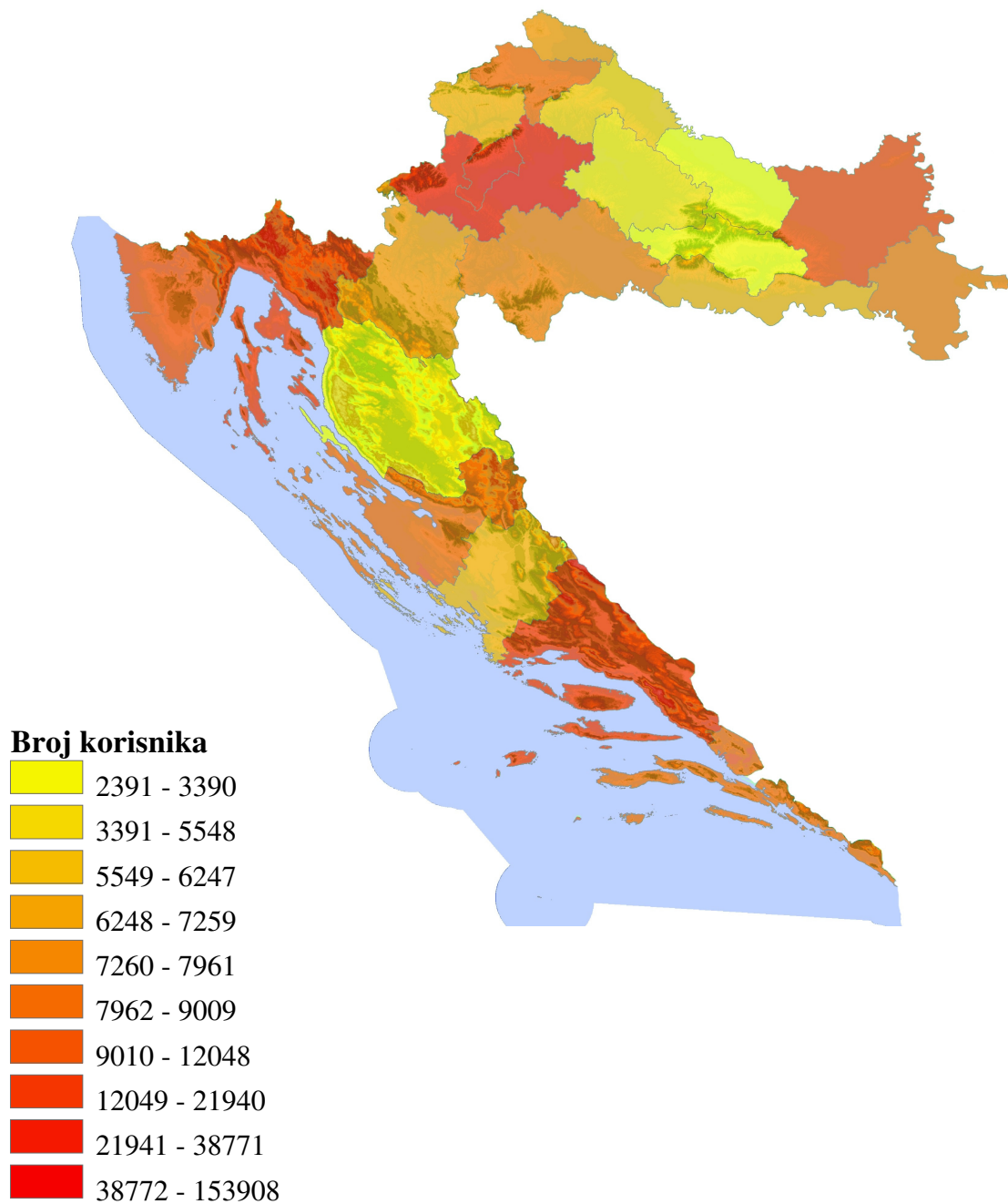

Iako RH spada u grupu najslabije razvijenih europskih zemalja po gustoći širokopojasnih priključaka ohrabruje činjenica da RH grabi krupnim koracima naprijed pa bi taj trend valjalo nastaviti i u sljedećim godinama.

Kretanje gustoće širokopojasnih priključaka

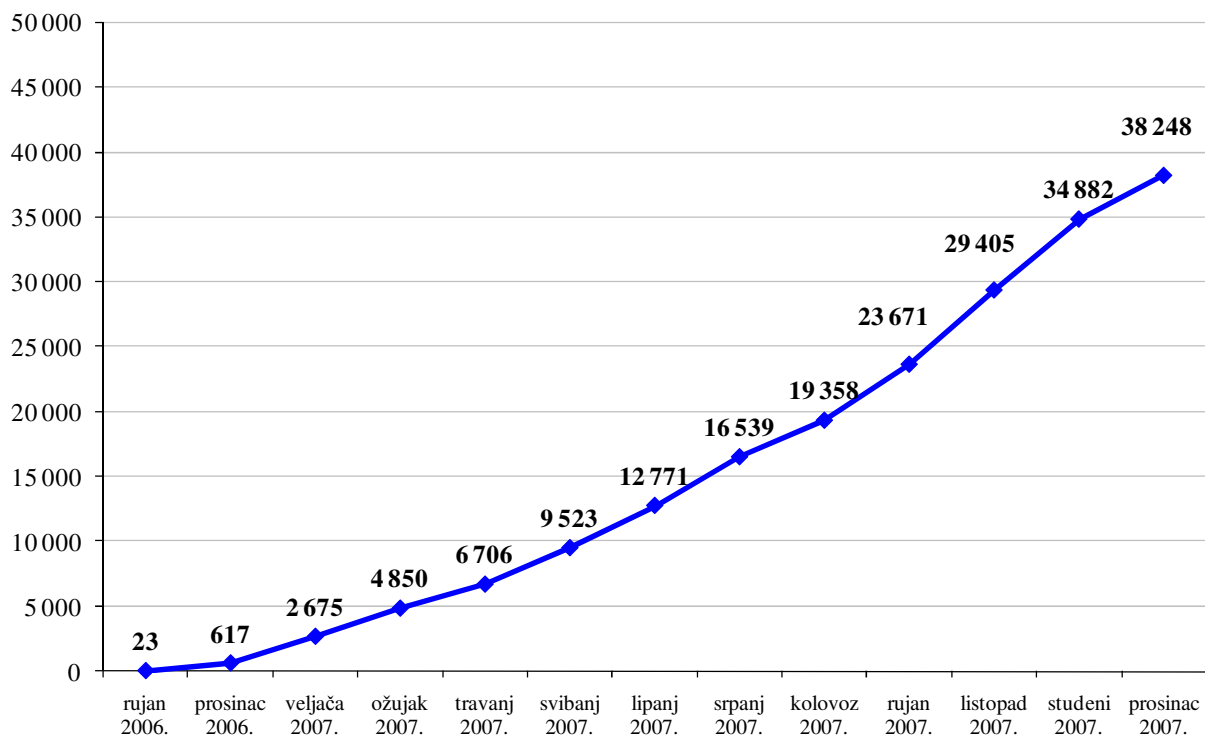
Grafički prikaz zastupljenosti širokopojasnih priključaka po pojedinim županijama

Prikaz je napravljen uz geoinformacijsku podršku Agencije

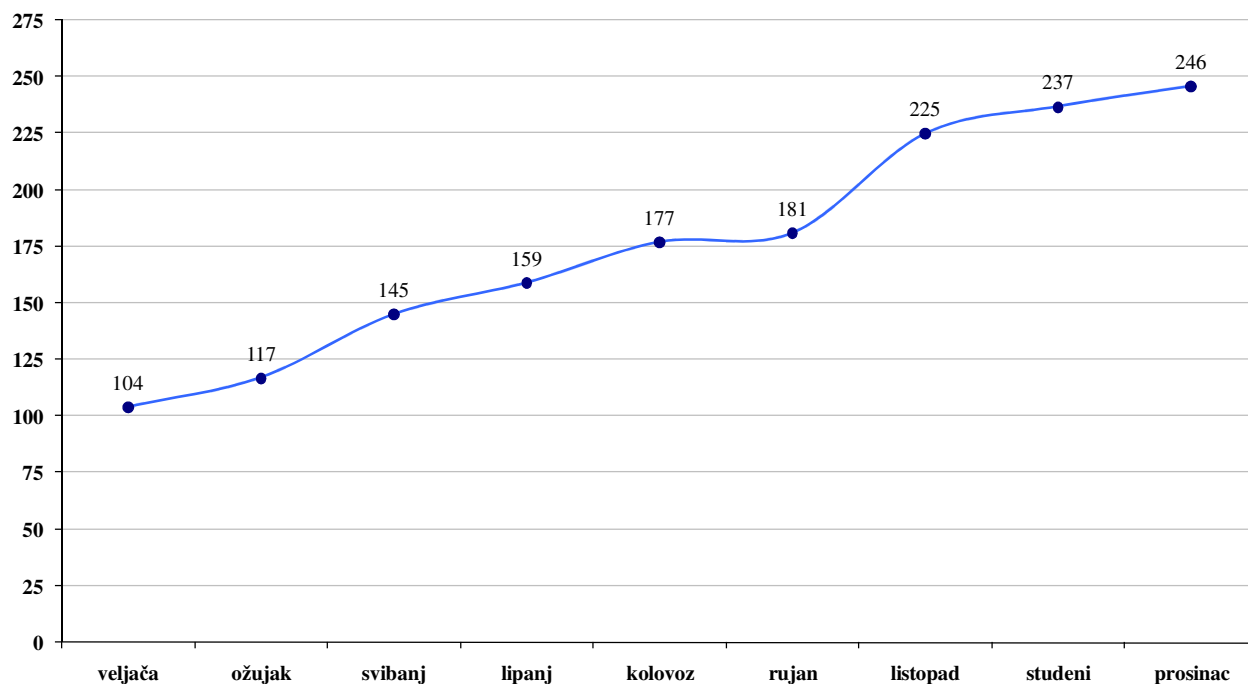
Slika pokazuje neravnomjernu rasprostranjenost zastupljenosti širokopojasnih priključaka po pojedinim županijama, a time i opravdanost selektivnih poticaja u razvoj širokopojasnog pristupa internetu u RH kako je to predložila Vlada RH .

Izdvojene lokalne petlje od početka dostupnosti usluge

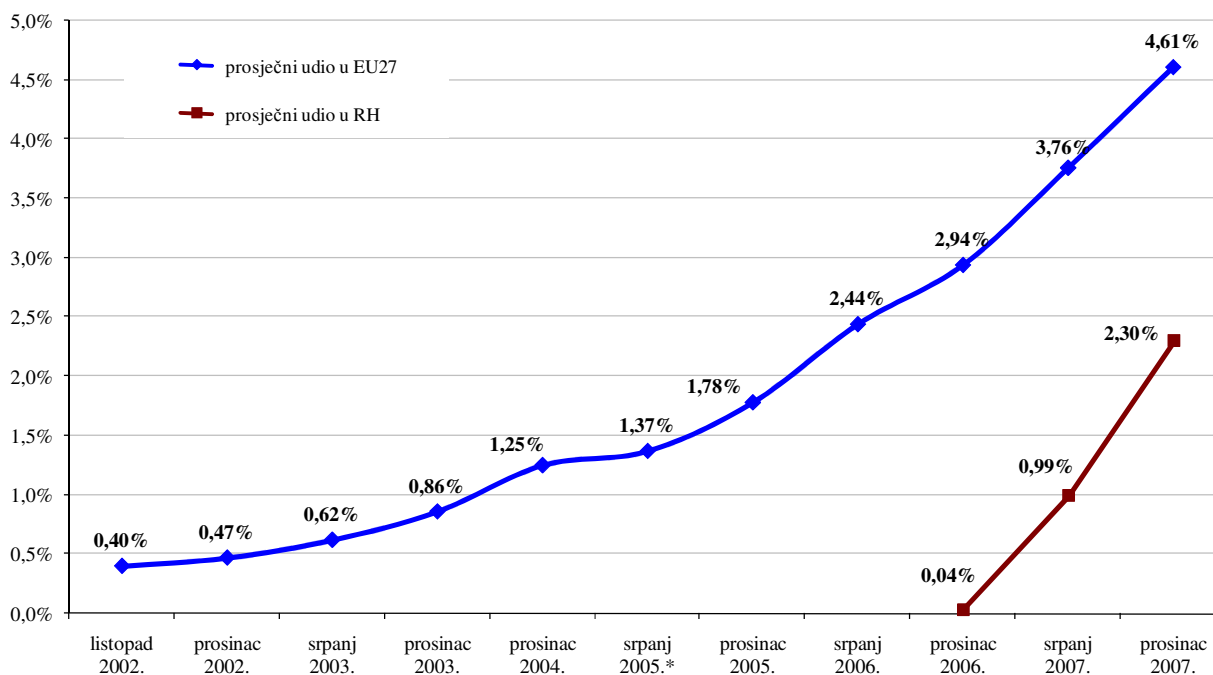

Brz rast izdvojenih lokalnih petlji potvrđuje ubrzanu liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta u RH. Isto vrijedi i za kolokacije na donjoj slici.

Broj kolokacija tijekom 2007.

Udio izdvojenih lokalnih petlji u odnosu na ukupno aktivne parice

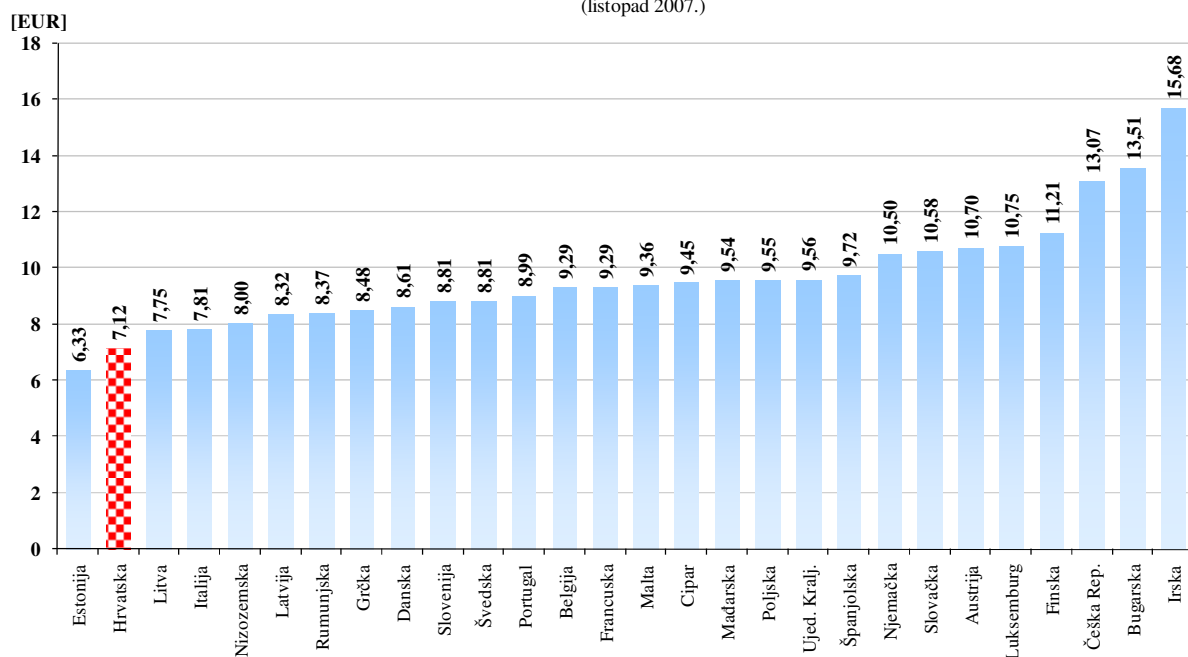

Izrazita devijacija krivulje porasta nastala uslijed uvođenja 10 novih članica EU u statističko promatranje.

Iz slike je vidljivo da unatoč kasnom početku i udjelu lokalnih petlji RH ubrzano sustiže zemlje EU.

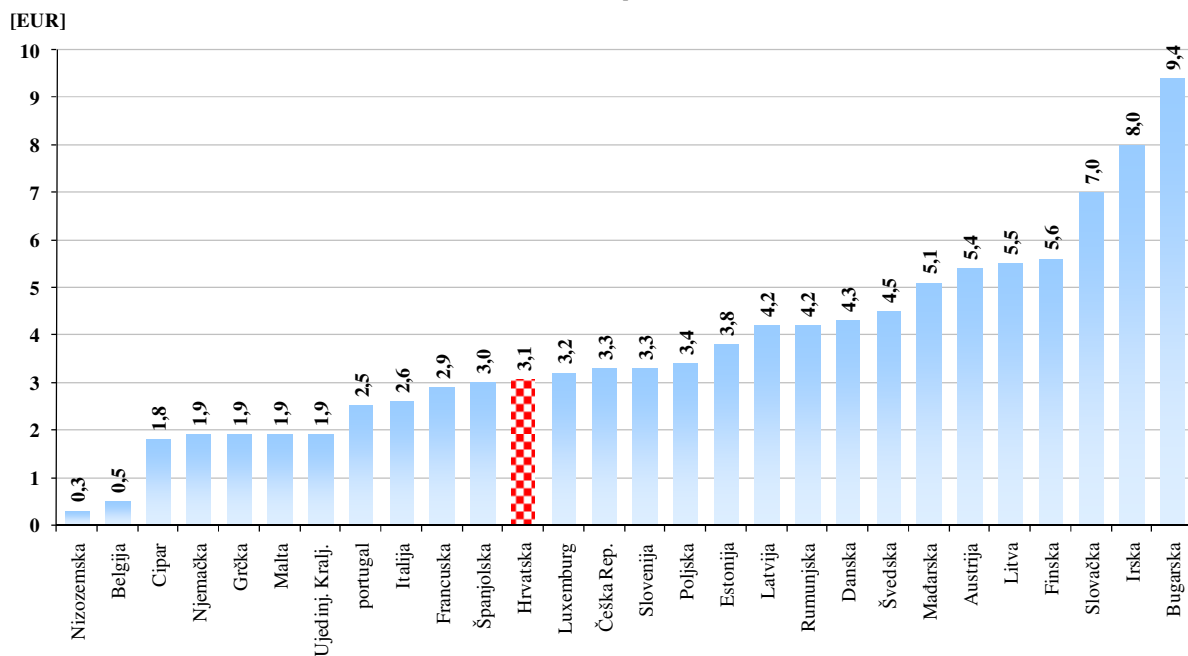
Mjesečna naknada za potpuni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji

(listopad 2007.)

Mjesečna naknada za dijeljeni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji

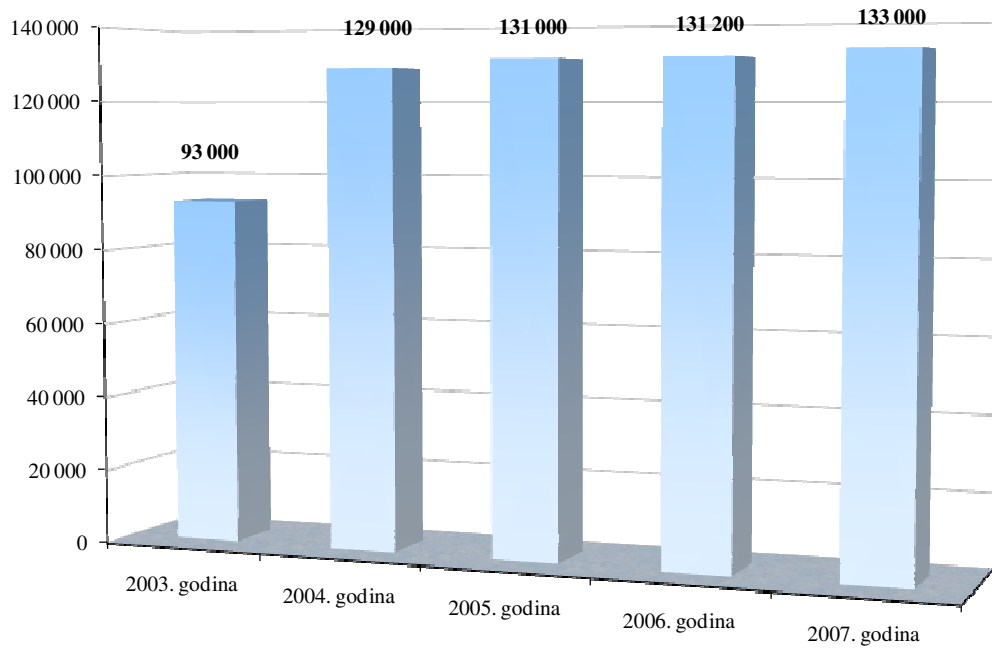
(listopad 2007.)

Iz gonjih slika vidljivo da su mjesečne naknade za potpuni i dijeljeni pristup izdvojenoj petlji među jeftinijima u Europi. Naime, Agencija je politikom cijena pokušala dati doprinos bržem rastu tržišnog natjecanja i širokopojasnog pristupa.

Broj korisnika kableske distribucije neznatno je porastao u odnosu na prethodne godine. Obzirom na tehnološki napredak koji omogućava integraciju javne govorne usluge, pristupa internetu i kableske distribucije te na sve veći interes za ulaganje u izgradnju ovih vrsta mreža očekuje se značajniji porast broja korisnika kableske distribucije u predstojećem razdoblju.

Ukupan broj pretplatnika kableske distribucije

Činjenica da rast kableske distribucije nije zadovoljavajući ukazuje na potrebu daljnjeg poticanja konvergencije i konsolidacije na tržištu nepokretnih komunikacija.

Kraj 2007. godine obilježila je sljedeća situacija na tržištu:

Broj operatora nepokretne mreže koji pružaju usluge: **10.**

Broj operatora nepokretne mreže koji još nisu komercijalno aktivni: **5.**

Broj operatora pokretnih mreža GSM/DCS koji pružaju usluge: **3.**

Broj operatora pokretnih mreža UMTS koji pružaju usluge: **3.**

Broj koncesija za nepokretni bežični pristup: **52.**

Broj davatelja usluga davanja u najam telekomunikacijskih vodova: **11.**

Broj davatelja usluga davanja u najam telekomunikacijskih mreže i njezinih dijelova: **13.**

Broj davatelja usluga pristupa internetu (ISP): **37.**

Broj davatelja usluga prijenosa govora putem interneta (VOiP): **40.**

Broj davatelja usluga kabelaške distribucije: **21.**

Ukupno realiziranih kolokacija: **246.**

Broj korisnika javnih nepokretnih mreža: **1 844 100.**

Uslugu predodabira operatora koristi: **254 374** korisnika.

Broj korisnika javnih pokretnih mreža: **5 034 580.**

Broj korisnika interneta: **1 984 700.**

Broj korisnika širokopojasnog pristupa internetu: **386 950.**

Broj korisnika kabelaške distribucije: **133 000.**

Ukupno prenesenih brojeva: **155 594** prenesenih brojeva u nepokretnim mrežama;
34 765 prenesenih brojeva u pokretnim mrežama.

Pokazatelji kakvoće javne govorne usluge u nepokretnim mrežama (članak 19. Pravilnika o telekomunikacijskim uslugama, na osnovu postupaka utvrđenih ETSI normom EG 201 769-1) za razdoblje od 01.01.2007. do 31.12.2007. nalaze se u **Privitku 2.**

3. PROGLAŠENJE OPERATORA SA ZNATNIJOM TRŽIŠNOM SNAGOM

Dana 17. prosinca 2007. godine Vijeće Agencije je, sukladno članku 51. stavku 7. Zakona o telekomunikacijama, a na temelju Rješenja Vijeća Agencije od 14. rujna 2006. i 30. ožujka 2007., objavilo popis mjerodavnih tržišta i operatora i davatelja telekomunikacijskih usluga koji imaju znatniju tržišnu snagu na mjerodavnim tržištima.

Posebne obveze operatora sa znatnijom tržišnom snagom su:

- Obveza nediskriminacije i transparentnosti - operatori sa znatnijom tržišnom snagom moraju pružati usluge drugim operatorima pod usporedivim okolnostima, jednakim uvjetima i na istoj razini na kojoj ih obavljaju za vlastite potrebe;
- Obveza odabira i predodabira operatora - operator sa znatnijom tržišnom snagom dužan je svojim pretplatnicima omogućiti pristup uslugama bilo kojeg međusobno povezanog operatora koji pruža javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži;
- Obveza računovodstvenog razdvajanja - operatori ili davatelji telekomunikacijskih usluga sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom telekomunikacijskom tržištu, koji nude usluge međusobnog povezivanja s drugim operatorima, moraju provesti računovodstveno odvajanje svojih poslovnih aktivnosti u vezi s međusobnim povezivanjem, uključujući usluge međusobnog povezivanja koje obavljaju za vlastite potrebe, kao i za potrebe drugih operatora, te drugih poslovnih aktivnosti;
- Obveza troškovne usmjerenosti cijena - cijene usluga operatora sa znatnijom tržišnom snagom moraju biti utemeljene na troškovima koji nastaju kod pružanja navedene usluge, računajući i razumnu stopu povrata na ulaganja;
- Kontrola maloprodajnih cijena - *ex ante* i *ex post* regulacija maloprodajnih cijena;
- Najmanji skup iznajmljenih vodova - obveza pružanja najmanjeg skupa iznajmljenih vodova za operatora sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu.

I. Mjerodavno tržište usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža na području Republike Hrvatske, i to:

- i. javnih govornih usluga na području Republike Hrvatske i;
- ii. usluga prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži na području Republike Hrvatske;

Operatori sa zajedničkom znatnijom tržišnom snagom na navedenom mjerodavnom tržištu:

- **HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32,**
- **Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18.**

II. Mjerodavno tržište javne govorne usluge u pokretnim telekomunikacijskim mrežama na području Republike Hrvatske.

Operatori sa znatnijom tržišnom snagom na navedenom mjerodavnom tržištu:

- **T-Mobile Hrvatska d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 23,**
- **VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1.**

III. Mjerodavno tržište međusobnog povezivanja na području Republike Hrvatske.

Operatori sa znatnijom tržišnom snagom na navedenom mjerodavnom tržištu:

- **T-Mobile Hrvatska d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 23,**
- **VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1,**
- **HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32.**

IV. Mjerodavno tržište iznajmljenih telekomunikacijskih vodova na području Republike Hrvatske.

Operator sa znatnijom tržišnom snagom na navedenom mjerodavnom tržištu:

- **HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32.**

4. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE U NEPOKRETNJOJ MREŽI

U telekomunikacijske usluge u nepokretnoj mreži spadaju javne govorne usluge u nepokretnoj mreži, usluge davanja u najam telekomunikacijskih vodova, usluge davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova, usluge kabelaške distribucije te usluge pristupa internetu.

4.1. Učinci liberalizacije na tržištima telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži u RH

Na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži vidljiv je pad udjela HT-a dok udio novih operatera raste. Novi operateri spajaju korisnike putem usluge odabira i predodabira operatera, usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, ali i gradnjom vlastite pristupne infrastrukture. Osim rasta udjela novih operatera (gledano po prihodima, ali i po broju korisnika), u 2007. godini je bio vidljiv i trend pada cijena javne govorne usluge u nepokretnoj mreži. Naime, porastom udjela novih operatera u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži, zaoštava se i tržišna utakmica između HT-a i ostalih operatera, a što je tijekom 2007. godine donijelo daljnje povećanje kvalitete pruženih usluga uz smanjenje cijena. U svrhu privlačenja novih korisnika, novi operateri kreiraju posebne pakete usluga, što indirektno djeluje na efikasnije poslovanje postojećih operatera, koji su povećanjem konkurencije prisiljeni uvoditi nove korisničke pakete sa sniženim cijenama i novim uslugama s ciljem zadržavanja što većeg broja postojećih korisnika.

Maloprodajne cijene na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži regulirane su *ex ante* regulacijom, odnosno, operater sa znatnijom tržišnom snagom je dužan ishoditi prethodnu suglasnost Vijeća Agencije na svoje maloprodajne cijene. U 2007. godini Vijeće Agencije je nakon analize ispunjenja načela transparentnosti i troškovne usmjerenosti izdalo suglasnost na nekoliko tarifnih paketa HT-a i Iskona kao operatera sa zajedničkom znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu. Isto tako, Vijeće Agencije je odbilo izdati suglasnost na tarifne pakete operatera sa znatnijom tržišnom snagom koji nisu bili u skladu s načelima transparentnosti i troškovne usmjerenosti. U isto vrijeme, novi operateri, koji nisu predmet regulacije, na tržište su plasirali tarifne pakete s nižim cijenama javne govorne usluge, ali i s drugačijim načinom obračuna. Naime, pojedini operateri su počeli nuditi i tarifne pakete s mogućnošću neograničenog telefoniranja (tzv. „flat“ paketi). Karakteristika navedenih paketa je da se najčešće nude korisnicima kod kojih postoji mogućnost pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

Što se tiče usluge davanja u najam telekomunikacijskih vodova, Vijeće Agencije donijelo je 04. prosinca 2007. veleprodajnu ponudu telekomunikacijskih vodova u svrhu daljnje liberalizacije telekomunikacijskog tržišta iako postojeći zakonski okvir iz 2005. godine nije direktno propisivao takvu vrstu obveze za SMP operatera. Naime, na tržištu telekomunikacijskih vodova postojale su zapreke, u obliku netransparentnih i diskriminirajućih uvjeta, koje su sprječavale ulazak konkurencije na tržišta telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži. Vijeće Agencije je donošenjem spomenute ponude stvorilo transparentne i nediskriminacijske uvjete na tržištu koji će u značajnoj mjeri pridonijeti liberalizaciji telekomunikacijskog tržišta.

Što se tiče usluge širokopojsnog pristupa internetu, kroz cijelo razdoblje 2007. godine, vidljiv je rast broja krajnjih korisnika u RH. U isto vrijeme dolazi do sniženja cijena korištenja usluge

širokopojasnog pristupa internetu, kako mjesečne naknade za pristup, tako i naknade za ostvareni promet. Ostali operatori na tržištu, osim HT-a, većinom baziraju pružanje navedene usluge na veleprodajnoj usluzi izdvajanja lokalne petlje, ali isto tako određeni broj korisnika spajaju i putem veleprodajne usluge Bitstream pristupa (prije putem ADSL transport usluge). Karakteristika usluga koji se krajnjem korisniku pružaju putem pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji je da novi operatori naplaćuju samo jednu mjesečnu naknadu za pristup, koja se odnosi i na ADSL i na telefon, i u cijelosti kontroliraju kvalitetu usluge krajnjem korisniku. Uslugu širokopojasnog pristupa internetu koja se krajnjem korisniku tijekom 2007. godine pružala putem ADSL transport usluge, karakterizira činjenica da krajnji korisnik plaća dva računa, mjesečnu naknadu za pristup HT-u, a naknadu za promet davatelju usluga. Navedena činjenica je uvođenjem usluge Bitstream pristupa izmijenjena, odnosno uvođenjem usluge Bitstream pristupa operatoru je osiguran kompletan odnos s korisnikom (slanje jedinstvenog računa). Dodatna karakteristika ovog načina pristupa je da je navedena usluga komplementarna usluzi pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji i to iz razloga što se može koristiti u svim dijelovima RH gdje je dostupna HT-ova usluga ADSL pristupa, odnosno ne ovisi o mogućnosti ostvarenja kolokacije kao usluga pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

Vidljiv je i trend rasta broja korisnika širokopojasnog pristupa internetu putem drugih tehnologija pristupa. Iako je ADSL pristup i dalje najzastupljeniji način pristupa, navedeno znači da se i pristupom putem drugih infrastruktura spajaju krajnji korisnici. Iz navedenog se može zaključiti, da na neki način oživljava i infrastrukturna konkurencija na navedenom tržištu. U RH oko 8,7% ukupnog stanovništva ima širokopojasni pristup internetu, a cilj Agencije, koji je u skladu i s ciljevima Vlade RH definiranim Akcijskim planom provedbe Strategije širokopojasnog pristupa internetu u RH za 2008. godinu, je da se do kraja tekuće godine dosegne 12%, odnosno da 500.000 stanovnika RH ima širokopojasni pristup internetu.

4.2. Regulatorne odluke vezane uz liberalizaciju na tržištu telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži u RH

Učinci liberalizacije na tržištima telekomunikacijskih usluga u nepokretnim mrežama u RH su rezultat akcija Agencije i njezinih odluka na veleprodajnoj razini. Naime, u cjelokupnom dosadašnjem radu, kao i u 2007. godini, Vijeće Agencije je donijelo niz odluka koje su omogućile operatorima pristup mreži HT-a na veleprodajnoj razini, koji je preduvjet za nuđenje usluga krajnjim korisnicima na maloprodajnim tržištima. U nastavku su objašnjene osnovne aktivnosti i odluke Vijeća Agencije na postojećim veleprodajnim ponudama, a koje su preduvjet liberalizacije tržišta i omogućavanja djelotvornog tržišnog natjecanja.

4.2.1. Standardna ponuda za usluge međusobnog povezivanja

Za razvoj maloprodajnih cijena javne govorne usluge u nepokretnoj mreži, kao najvažnija veleprodajna ponuda ističe se Standardna ponuda HT-a za usluge međusobnog povezivanja, odnosno navedenom ponudom definirane usluge započinjanja (originacije) i završavanja (terminacije) prometa. Naime, operatori koji koriste uslugu odabira i predodabira operatora, za svaki započeti poziv plaćaju naknadu HT-u po minuti poziva, a što predstavlja temeljni veleprodajni trošak za javnu govornu uslugu. Iz navedenog proizlazi da operatori koji koriste uslugu odabira i predodabira operatora za pružanje javne govorne usluge krajnjim korisnicima, u potpunosti koriste infrastrukturu HT-a za usluge originacije i terminacije poziva, a što je u početku liberalizacije tržišta preduvjet za pružanje usluge krajnjim korisnicima.

Stoga je dana 25. veljače 2005. godine, Vijeće Agencije izdalo prvu suglasnost na Standardnu ponudu za usluge međusobnog povezivanja HT – Hrvatskih telekomunikacija d.d., temeljem koje su sklopljeni prvi ugovori o međusobnom povezivanju. U početnoj fazi razvoja tržišnog natjecanja na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži, Standardnom ponudom omogućilo se promicanje tržišnog natjecanja s jednakim mogućnostima ulaska novih operatora na tržište, poticalo se pristup tržištu novim davateljima usluga, te se omogućavalo uvođenje novih inovativnih telekomunikacijskih usluga. Standardna ponuda je otvorila mogućnost davateljima javnih govornih usluga da povežu svoje telekomunikacijske mreže s telekomunikacijskom mrežom HT-a, čime su stvoreni preduvjeti za rad novih operatora i izravno i neizravno komuniciranje njihovih korisnika. Vijeće Agencije je, od prve Standardne ponude za međusobno povezivanje do kraja 2007. godine, u redovnim procesima revizije Standardne ponude i analize uvjeta u Standardnoj ponudi smanjilo cijenu usluga regionalne originacije i terminacije za 5%, te usluga lokalne originacije i terminacije za 17%, a uz istodobno uvođenje dvije različite naknade za uspostavu poziva, ovisno o vremenu uspostave poziva. Navedenim izmjenama su se direktno smanjili troškovi novih operatora za korištenje infrastrukture HT-a, za potrebe pružanja javne govorne usluge krajnjim korisnicima.

Vijeće Agencije je 07. rujna 2007. godine donijelo odluku kojom se izdaje suglasnost na Standardnu ponudu za usluge međusobnog povezivanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za telekomunikacijske operatore i davatelje usluga s dozvolom za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj mreži u Republici Hrvatskoj i na Dodatak Standardnoj ponudi za usluge međusobnog povezivanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za telekomunikacijske operatore i davatelje usluga s dozvolom za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj mreži u Republici Hrvatskoj – Ponuda za kolokacijske usluge HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za potrebe međusobnog povezivanja.

Navedenom odlukom u Standardnoj ponudi su izmijenjene cijene vodova za međusobno povezivanje i snižena je cijena započinjanja i završavanja poziva na lokalnoj razini, što je u smjeru daljnjeg poticanja razvoja mreža novih operatora tj. ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu. Kao direktna posljedica navedene ponude, nameće se činjenica da se troškovi novih operatora vezani za međusobno povezivanje smanjuju. Navedeno smanjenje troškova odnosi se na manje cijene vodova međusobnog povezivanja, ali i manje cijene usluge započinjanja i završavanja poziva na lokalnoj razini. Navedenom odlukom potiče se operatore da ulažu na spajanje na lokalnoj razini, a smanjenjem troškova međusobnog povezivanja, utjecalo se na ostvarivanje većih zarada operatora ili daljnju mogućnost sniženja cijena javne govorne usluge i djelotvornije tržišno natjecanje s HT-om na maloprodajnoj razini. Prema posljednjim podacima, vidljivo je da novi operatori sve više ostvaruju promet na lokalnoj razini, što im smanjuje troškove poslovanja, a direktna je posljedica odluke Vijeća Agencije.

Nadalje, gore navedenom odlukom omogućeno je da Operator koji želi ostvariti međusobno povezivanje na lokaciji T-Coma, može zatražiti kolokaciju na određenoj lokaciji međusobnog povezivanja, odnosno koristiti uslugu najma fizičkog prostora i tehničkih sadržaja koji su potrebni za prikladan smještaj i povezivanje potrebne opreme Operatora u svrhu korištenja usluga međusobnog povezivanja. Kolokacijski prostor (unutar kolokacijske sobe u objektu T-Coma) može se koristiti u svrhu međusobnog povezivanja i ako to okolnosti na pojedinoj lokaciji omogućuju, isti kolokacijski prostor može se koristiti i u svrhu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji temeljem ugovora o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji sklopljenim između T-Coma i Operatora.

4.2.2. HT-ova ponuda za iznajmljivanje telekomunikacijskih vodova

Vijeće Agencije je 04. prosinca 2007. godine donijelo Rješenje kojim se trgovačkom društvu HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. određuju promjene Minimalne ponude telekomunikacijskih vodova za iznajmljivanje HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. na način da se ista dopunjuje Ponudom HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za veleprodaju iznajmljenih telekomunikacijskih vodova. Ovu odluku Vijeće Agencije donijelo u svrhu daljnje liberalizacije telekomunikacijskog tržišta iako postojeći zakonski okvir iz 2005. godine nije direktno propisivao takvu vrstu obveze za SMP operatora. Naime, na tržištu telekomunikacijskih vodova postojale su zapreke, u obliku netransparentnih i diskriminirajućih uvjeta, koje su sprječavale ulazak konkurencije na tržišta telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži. Vijeće Agencije je donošenjem spomenute ponude odnosno definiranjem ključnih elementa poput sniženja naknade za priključenje telekomunikacijskog voda u iznosu od 25,74% te sniženja mjesečne naknade uporabe telekomunikacijskog voda u iznosu od 20,30%, definiranja odgovarajućeg vremenskog razdoblja u kojem vod mora biti uspostavljen, definiranja novčanih kazni koje moraju biti plaćene u slučaju da vod nije uspostavljen na vrijeme, definiranja zagarantirane raspoloživosti samog voda te definiranja vremena u kojem će biti uklonjen kvar koji je nastao na iznajmljenom vodu, stvorila transparentne i nediskriminacijske uvjete na tržištu koji će u značajnoj mjeri pridonijeti liberalizaciji telekomunikacijskog tržišta.

4.2.3. Standardna ponuda za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji

U prosincu 2006. godine Vijeće Agencije izdalo je suglasnost na standardnu ponudu HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji nadopunjenu uslugom zajedničkog pristupa. Navedenom standardnom ponudom, usluga kolokacije se omogućava osim u svrhu usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji i u svrhu usluge lokalnog međusobnog povezivanja na istoj lokaciji, čime se smanjuju troškovi operatora korisnika ukoliko on želi na istoj kolokaciji izvesti i lokalno međusobno povezivanje. Nadalje, utvrđena je mjesečna naknada za zajednički pristup u iznosu od 22,37 kn (3,08 EUR), umjesto predložene cijene od 47,55 kn. Cijena je određena na temelju referentnih vrijednosti (benchmark) cijene zajedničkog pristupa u zemljama članicama Europske unije (EU 15), na temelju podataka za 2004. godinu. Na zahtjev operatora korisnika, HT je obavezan ponuditi klimatizaciju, te je dužan osigurati ugradnju i održavanje klimatizacije, na trošak operatora korisnika. Skraćeni su i pojedini rokovi u svrhu bržeg omogućavanja usluge kolokacije i otklanjanja mogućnosti odugovlačenja procedure ulaska u kolokacije i uređenja kolokacijskog prostora. Uvedene su nove prijenosne tehnologije iz razloga poticanja tržišnog natjecanja i inovativnih telekomunikacijskih usluga i tehnologija (ADSL2 Annex J, M i ADSL2+ Annex J, M).

Nadalje, na temelju dugotrajnih procesa analize i sastanaka stručnih službi Agencije s predstavnicima HT-a i novih operatora tijekom 2007. godine, početkom 2008. godine, stupila je na snagu izmijenjena standardna ponuda HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji na način da je novim operatorima omogućeno korištenja proširenja postojećih prijenosnih tehnologija. Dodatno su definirani procesi migracije korisnika s jednog na drugog operatora korisnika i drugi nužni procesi prilikom izdvajanja lokalne petlje (npr. proširenje postojećeg IT sustava podrške novim operatorima). Također, Vijeće Agencije je povećalo naknade koje HT mora plaćati novim operatorima u slučaju zakašnjenja u isporuci pružanja usluge izdvajanja lokalne petlje. Također, zatraženo je od HT-a da dostavi na suglasnost dokument „Statički plan upravljanja frekvencijskim spektrom“ u

pristupnoj mreži koji će uključivati i obje varijante asimetrične prijenosne tehnologije «FDD ADSL iznad POTS-a» (Annex A) i «FDD ADSL iznad ISDN-a» (Annex B). Statički plan upravljanja frekvencijskim spektrom, kojem je za cilj prvenstveno poboljšati iskoristivost postojeće bakrene parične kabelske infrastrukture kako bi se ostvarila što veća penetracija i što veće prijenosne brzine potrebne za realizaciju širokopojasnih tehnologija, predstavljat će Dodatak standardnoj ponudi HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

4.2.4. Dodatak Standardnoj ponudi za davatelje usluga pristupa internetu, koji se odnosi na širokopojasni pristup internetu (bitstream pristup)

Vijeće Agencije je nakon dugotrajnih pregovora s HT-om, na sjednici održanoj dana 21. prosinca 2007. godine izdalo suglasnost trgovačkom društvu HT d.d. na Dodatak Standardnoj ponudi HT-a d.d. za davatelje usluga pristupa internetu, koji se odnosi na širokopojasni pristup internetu. Navedeni Dodatak se primjenjuje od 01. veljače 2008. godine i sastoji se od Uvjeta HT-a d.d. za pružanje veleprodajne usluge ADSL pristupa i Općih uvjeta HT-a d.d. za pružanje ADSL transport usluge.

Dodatkom su definirani uvjeti za pružanje veleprodajne usluge ADSL pristupa, koji se odnose na pristup krajnjem korisniku, kao i uvjeti pružanja veleprodajne ADSL transport usluge, koji se odnose na pružanje prijenosnih kapaciteta mreže HT-a. Drugim riječima, operatori koji žele pružati uslugu širokopojasnog pristupa internetu krajnjem korisniku, a određenom krajnjem korisniku nije moguć pristup putem izdvojene lokalne petlje, mogu koristiti uvjete iz Dodatka. Navedenim Dodatkom je također osigurana mogućnost da pojedini operator ponudi kompletnu uslugu krajnjem korisniku. U praksi to znači da će operator koji koristi veleprodajnu uslugu Bitstream pristupa, krajnjem korisniku moći ponuditi uslugu širokopojasnog pristupa internetu, i to uslugu pristupa i uslugu prijenosa podataka, a za što će krajnjem korisniku biti ispostavljen jedinstveni račun, a što do sada nije bio slučaj. Do uvođenja usluge Bitstream pristupa, novi operatori nisu imali kompletan odnos s korisnikom, odnosno nudili su samo uslugu prijenosa podataka za koju su i ispostavljali i račun. Drugim riječima, to znači da su u odnosu na HT bili u lošijem položaju iz razloga što nisu imali iste uvjete pristupa krajnjem korisniku. Odlukom Vijeća Agencije od 21. prosinca 2007. godine, navedeni uvjeti su izjednačeni te se u tekućoj godini očekuju i pozitivni efekti odluke Vijeća Agencije.

Isto tako, važno je napomenuti da su, zbog metodologije obračuna troškova operatora u okviru usluge Bitstream pristupa, veleprodajne cijene podložne izmjenama. Navedene izmjene su najviše uvjetovane strateškim odlukama HT-a na maloprodajnoj razini (povećanje brzina i smanjenje cijena usluga prijenosa podataka). Slijedom gore navedenog, Agencija je u 2007. godini izvršila korekcije veleprodajnih cijena, a što će biti učinjeno i u tekućoj godini s ciljem osiguranja jednakih uvjeta za sve operatore na tržištu.

4.3. Pregled davatelja usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži

4.3.1. Javna govorna usluga u nepokretnoj mreži

Tijekom 2007. godine Vijeće Agencije dodijelilo je tri te oduzelo šest dozvola za obavljanje javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži bez uporabe radiofrekvencijskog spektra. Na kraju 2007. godine ukupno je bilo 10 operatora koji komercijalno pružaju usluge i još 5 operatora koji imaju dozvolu, ali nisu komercijalno započeli s radom. Hrvatske telekomunikacije d.d. proglašeni su operatorom sa znatnijom tržišnom snagom od 2004. godine.

U 2007. godini dodijeljene su dozvole sljedećim pravnim osobama: VM TELEKOM d.o.o. Rijeka i B.net HRVATSKA d.o.o. Zagreb, te HT-Hrvatskim telekomunikacijama d.d. Potrebno je napomenuti da su HT-Hrvatskim telekomunikacijama d.d. izdane dozvole za usluge koje je HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. bio ovlašten pružati na temelju Ugovora o koncesiji. Pregled svih davatelja javne govorne usluge u nepokretnoj mreži na dan 31.12.2007. prikazan je u sljedećoj tablici:

Popis davatelja javne govorne usluge bez uporabe radiofrekvencijskog spektra

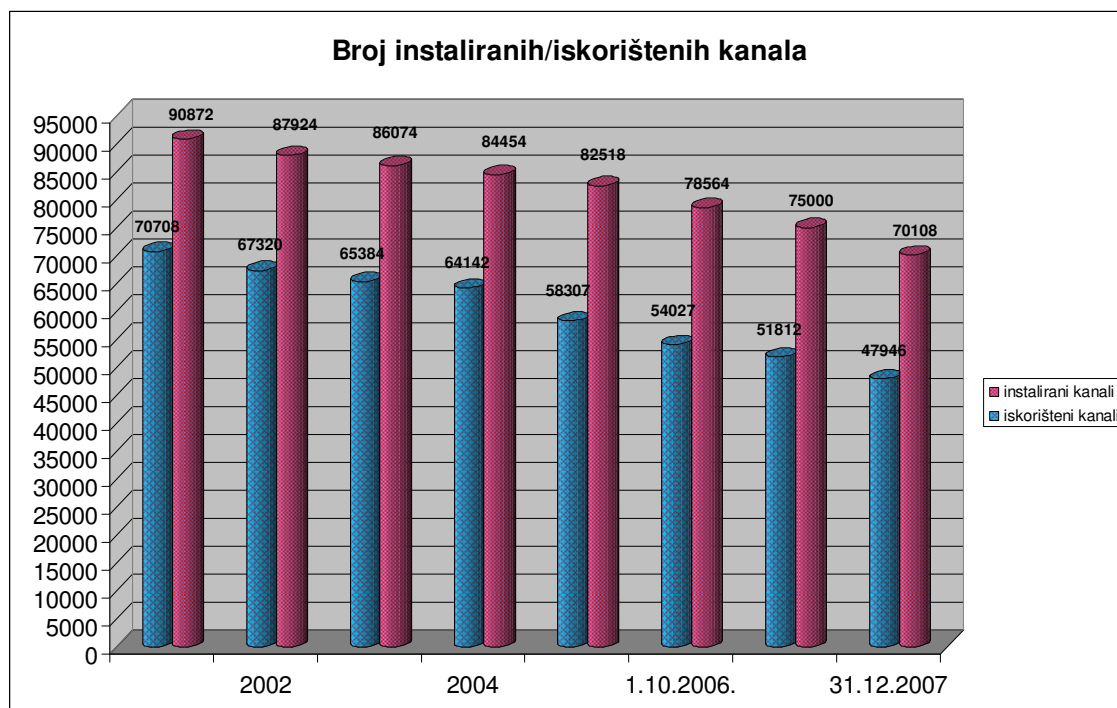
	Davatelj usluge	Datum izdavanja	Trajanje dozvole
1	AKTON d.o.o.	30.05.2006	30 godina
2	AMIS TELEKOM d.o.o.	28.04.2005	30 godina
3	B.net Hrvatska d.o.o	21.12.2007	30 godina
4	DUBROVNIK TELEKOM d.o.o.	14.09.2006.	15 godina
5	FENICE TELEKOM d.o.o.	27.04.2006.	30 godina
6	H1 TELEKOM d.d.	17.12.2004.	30 godina
7	HT-Hrvatske telekomunikacije d.d.	16.09.1999	30 godina
8	ISKON Internet d.d.	24.03.2005.	30 godina
9	METRONET TELEKOMUNIKACIJE d.d.	01.06.2005.	30 godina
10	OT-OPTIMA TELEKOM d.o.o. za trgovinu i usluge	19.11.2004.	30 godina
11	PRIMATEL d.o.o.	29.07.2005.	30 godina
12	VIPnet d.o.o.	29.07.2005.	30 godina
13	VM TELEKOM d.o.o.	25.07.2007	30 godina
14	VODATEL d.o.o.	12.04.2005.	30 godina
15	VOLJATEL TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.	18.01.2006.	30 godina

4.3.1.1. Osnovne telekomunikacijske usluge

Temeljem Pravilnika o osnovnim telekomunikacijskim uslugama (NN 123/05) koji je stupio na snagu krajem listopada 2005. godine, Vijeće Hrvatske agencije za telekomunikacije donijelo je u studenom 2005. godine odluku kojom se trgovačko društvo HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, proglašava davateljem osnovnih telekomunikacijskih usluga na teritoriju Republike Hrvatske za razdoblje od pet godina. Hrvatska agencija za telekomunikacije nadzire osiguravanje kakvoće osnovnih telekomunikacijski usluga kroz prigovore pretplatnika/korisnika tih usluga, te godišnje izvješće operatora davatelja osnovnih telekomunikacijskih usluga.

U 2007. godini operator je zaprimio 79461 zahtjeva za uspostavu osnovne telekomunikacijske usluge koje je prihvatio i do 31. prosinca 2007 godine realizirao 79365 zahtjeva, dok će preostali zahtjevi biti realizirani u 2008. godini.

Glede ostvarivanja osnovne telekomunikacijske usluge putem sustava kojima se omogućuje spajanje više telefona preko jedne parice (PCM/PGS sustavi) Agencija će pratiti trend smanjenja broja instaliranih/iskorištenih kanala PCM/PGS sustava kojima se pruža osnovna telekomunikacijska usluga, a što je prikazano na slijedećem dijagramu:

Iz dijagrama vidljiv je trend smanjenja uporabe PCM/PGS sustava od trenutka kada je određen operator davatelj osnovne telekomunikacijske usluge.

Prema prikupljenim podacima vidljiva je pokrivenost Republike Hrvatske priključcima, mjereno na 100 stanovnika, te se pokrivenost kreće od 27,1 priključak u Vukovarsko-srijemskoj županiji do 45,8 u Primorsko-goranskoj županiji, a što na razine Republike Hrvatske iznosi ukupno 36,2 priključka na 100 stanovnika. Za ocijeniti je da operator davatelj osnovne telekomunikacijske usluge obavlja uslugu u skladu sa Zakonskim odredbama.

Vijeće Hrvatske agencije za telekomunikacije provelo je postupak analize cijena osnovnih telekomunikacijskih usluga koje je HT obvezan pružati na cijelom području Republike Hrvatske pod jednakim uvjetima i pristupačnim cijenama. Osnovne usluge koje su bile predmet provedene analize, sastoje se od posebnih pogodnosti za socijalno ugrožene kategorije korisnika, obveze izdavanja sveobuhvatnog imenika pretplatnika, te pristupa krajnjih korisnika službi davanja obavijesti.

Vijeće Agencije izdalo je HT-u suglasnost na sljedeći skup osnovnih telekomunikacijskih usluga:

- posebni tarifni paket namijenjen osobama s niskom razinom prihoda, s karakteristikama koje uključuju mjesečnu naknadu u iznosu od 30,00 kn (bez PDV-a), što je 50% manje od mjesečne naknade koju plaćaju ostali privatni korisnici. Ovaj tarifni paket namijenjen je kućanstvima koja primaju državnu pomoć za uzdržavanje, a kojih je u mjesecu studenom 2007.g. bilo 46.892, prema izvješću Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi;
- cijene tiskanog izdanja sveobuhvatnog popisa pretplatnika javne govorne usluge svih javnih telekomunikacijskih mreža u Republici Hrvatskoj (telefonskog imenika), u iznosu koji je smanjen za 33%;
- cijene za uslugu davanja informacija o brojevima pretplatnika (Službe informacija 988) koja iznosi 1,75 kn (cijena bez PDV-a) po pozivu. Agencija smatra da ovo povećanje neće predstavljati opterećenje za korisnike, obzirom da se broj poziva prema službi 988 postupno smanjuje zbog sve većeg korištenja ove usluge putem pristupa internetu i putem tiskanog imenika pretplatnika.

4.3.2. Usluge davanja u najam telekomunikacijskih vodova

Tijekom 2007. godine Vijeće Agencije je dodijelilo tri nove dozvole za usluga davanja u najam telekomunikacijskih vodova te je tako ukupan broj davatelja ove usluge u Republici Hrvatskoj narastao na četrnaest. Pregled svih davatelja na dan 31.12.2007. prikazan je u sljedećoj tablici:

Popis davatelja usluga davanje u najam telekomunikacijskih vodova

	Davatelj usluge	Datum izdavanja	Trajanje koncesije
1	AKTON d.o.o.	30.05.2006	30 godina
2	AMIS TELEKOM d.o.o.	30.11.2007	15 godina, područje Grada Zagreba
3	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.	08.09.2005	30 godina
4	HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o.	04.01.2005	30 godina
5	HT-Hrvatske telekomunikacije d.o.o.	16.09.1999	30 godina
6	ISKON Internet d.d.	07.06.2005	30 godina
7	KABEL NET d.o.o.	26.09.2003	10 godina
8	MAGIĆ TELEKOM	29.07.2005	15 godina Varaždinska županija
9	OPTIKA KABEL TV d.o.o.	18.01.2006	15 godina
10	OT-OPTIMA TELEKOM d.d.	19.11.2004	30 godina
11	VOLJATEL telekomunikacije d.o.o.	17.02.2005.	30 godina
12	VOX MUNDI d.o.o.	03.05.2007	30 godina

4.3.3. Širokopolasni pristup internetu

Broj korisnika širokopolasnog pristupa internetu je u stalnom porastu te na kraju 2007. godine iznosi 386.950, što predstavlja gustoću priključaka širokopolasnog pristupa internetu od 8,7% u odnosu na broj stanovnika, odnosno, krajem 2007. godine širokopolasni pristup internetu imalo je 26,19% kućanstava. Od ukupnog broja širokopolasnih priključaka 12,2% imaju novi operatori. Gustoća priključaka širokopolasnog pristupa internetu u 2007. godini povećala se za 3 postotna poena u odnosu na 2006. godinu kada je iznosila 5,67%.

Na maloprodajnoj razini u Republici Hrvatskoj usluga širokopolasnog pristupa internetu dostupna je na sljedeće načine:

- ADSL pristup putem bakrene parice
- pristup putem pokretnih mreža (EDGE, UMTS, HSDPA)
- pristup putem kablanske distribucije (KTV)
- nepokretni bežični pristup (usluge u slobodnom radiofrekvencijskom spektru i uz korištenje spektra na 3.5 GHz)
- pristup putem iznajmljenih vodova
- pristup putem satelitskih veza
- pristup putem optičkih kabela (FTTH)

Najveći broj priključaka širokopolasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj, i to 95,56%¹, čine priključci putem ADSL pristupa putem bakrene parice, slijede pristup putem pokretnih mreža, pristup internetu putem kablanskih distribucija te nepokretni bežični pristup, dok je udio ostalih tehnologija zanemariv. Međutim, zbog povećanja ponude sadržaja za koje

¹ U skladu sa standardima ITU i OECD nisu uračunati korisnici koji ostvaruju pristup internetu putem pokretnih mreža

je potreban širokopojasni pristup internetu i potražnje na maloprodajnoj razini, a koja rezultira rastom ulaganja u infrastrukturu putem ostalih načina širokopojasnog pristupa internetu, zastupljenost drugih načina širokopojasnog pristupa internetu u odnosu na ADSL pristup putem bakrene parice porasla je sa 3,28% u 2006. godini, na 4,44% u 2007. godini.

Sukladno odluci Vlade, tijekom 2007. godine Agencija je raspisala javno nadmetanje za uslugu razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu. Nadmetanje se odnosilo na područja Dubrovnika, Šibenika i Zadra te na otoke: Lošinj, Dugi otok, Krapanj, Unije, Koločep, Zlarin, Iž, Šipan, Lopud, Silba, Prvić, Ist, Olib, Ilovik i Susak, u svrhu povezivanja matičnih i područnih škola na otocima u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu (CARNet), te upostave sustava za daljinsko podučavanje.

Također prema odluci Vlade, krajem 2007. godine Agencija je raspisala javno nadmetanje za uslugu razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu na ciljanim geografskim područjima. Nadmetanje je organizirano u 4 područja. Ciljana područja obuhvaćaju područja od posebne državne skrbi i brdsko-planinska područja gdje ne postoji dostatan interes za razvijanje širokopojasne infrastrukture.

4.3.3.1. ADSL pristup putem bakrene parice

ADSL tehnologija koristi postojeću telefonsku liniju za širokopojasni prijenos podataka, a omogućava prijenos podataka s većom brzinom u smjeru prema korisniku (downstream) i manju prema ponuditelju usluge (upstream). Stoga je primjerena za uporabu interneta i multimedijских usluga koje zahtijevaju veću širinu prema korisniku i manju u suprotnom smjeru. Prednosti ADSL pristupa su velika brzina *uploada/downloada*, te način naplate (plaća se samo promet i količina poslanih/primljenih podataka).

Na području Republike Hrvatske, širokopojasni pristup putem ADSL-a se ostvaruje ili putem vlastite mreže ili putem izdvojene lokalne petlje. Krajem 2007. godine, širokopojasni pristup internetu putem ADSL pristupa putem bakrene parice pružalo je 8 davatelja (HT d.d., Iskon Internet d.d., Metronet d.d., Vodatel d.o.o., Optima Telekom d.d., H1 telekom d.d., Amis Telekom d.o.o. i Primatel d.o.o.). Na kraju 2007. godine, broj priključaka putem ADSL pristupa putem bakrene parice iznosio je 369.700, što predstavlja rast od 51,8% u odnosu na kraj 2006. godine.

4.3.3.2. Pristup putem pokretnih mreža (EDGE, UMTS, HSDPA)

Pristup internetu putem pokretnih mreža moguće je ostvariti putem EDGE, UMTS i najnovije HSDPA tehnologije. U RH trenutno je, ako promatramo sve operatore pokretnih mreža zajedno, populacijska pokrivenost UMTS signalom preko 40%.

EDGE (Enhanced Data Rates for GSM Evolution) predstavlja nadogradnju mobilne tehnologije druge generacije u pogledu povećanja brzine prijenosa podataka (do 220 kbit/s).

UMTS je mobilna telefonija treće generacije s brzinom do 384 kbit/s. U Republici Hrvatskoj postoje tri koncesionara javnih telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u sustavu pokretne mreže treće generacije (UMTS). U lipnju 2005. godine, VIPnet i T-Mobile Hrvatska započeli su s pružanjem usluga u sustavu pokretne mreže treće generacije, dok su tijekom 2006. godine postale dostupne i usluge putem HSDPA (High Speed Downlink Packet Access), tehnološke nadogradnje treće generacije mobilne telefonije s višestruko ubrzanom prijenosom podataka.

U 2007. godini je zabilježen značajan rast korisnika pristupa internetu putem pokretnih mreža, te je na kraju 2007. godine broj priključaka koji mogu koristiti prijenos podataka putem pokretnih mreža iznosio 1.225.000, od čega približno 48.000 korisnika koristi mogućnost širokopojasnog pristupa internetu.

4.3.3.3. Pristup putem kabelske distribucije (KTV)

Pristup putem kabelske distribucije je širokopojasni pristup internetu koji korisniku omogućava povezivanje upotrebljavajući kabel postojeće kabelske televizije. Infrastruktura kabelske distribucije temelji se na koaksijalnim kabelima te prevladava u urbanim područjima. Iako je veći dio zauzet televizijskim signalom, još uvijek postoji mogućnost da se infrastruktura kabelske distribucije iskoristi za prijenos podataka.

Sadašnja geografska pokrivenost Republike Hrvatske pristupom putem kabelske distribucije je manja u odnosu na geografsku pokrivenost ADSL pristupom kao najzastupljenijim načinom pristupa, budući da se širokopojasni pristup internetu putem kabelske distribucije nudi samo u pet hrvatskih županija.

U 2007. godini širokopojasni pristup internetu putem kabelske distribucije pružala su dva operatora kabelskih mreža Magić telekom d.o.o. i B.net d.o.o. koji je nastao spajanjem dva najveća operatora kabelskih mreža - DCM d.o.o. i Adriatic kabel d.o.o. Tvrtka B.net uz kabelsku televiziju i širokopojasni pristup internetu, nudi i javnu govornu uslugu. Na kraju 2007. godine bilo je 10.400 priključaka putem kabelske distribucije, što predstavlja rast od 57,6% u odnosu na 2006. godinu.

4.3.3.4. Nepokretni bežični pristup internetu

Širokopojasni pristup internetu putem bežične lokalne petlje je alternativa ADSL pristupu putem bakrene parice, a njegove prednosti su implementacija širokopojasnog pristupa na područjima na kojima je gradnja žičane infrastrukture komplicirana ili neisplativa, te

omogućavanje novim operatorima da, uz javnu govornu uslugu ponude i širokopojasni pristup internetu po konkurentnim cijenama i uz veće brzine.

Do kraja 2007. godine u Republici Hrvatskoj dodijeljene su ukupno 64 koncesije za pružanje podatkovnih i javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra 3410-3600 MHz. Koncesije za uporabu frekvencija za obavljanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra su u 2007. godini dodijeljene na jedinstvenom području koncesije koje se sastoji od četiri susjedne županije: Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске županije tvrtkama OT–Optima Telekom, Odašiljači i veze, Wimax Telecom i Novi-net, a na jedinstvenom području koje se sastoji od dvije susjedne županije: Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije tvrtkama Odašiljači i veze i Wimax Telecom.

Broj korisnika nepokretnog bežičnog pristupa uz uporabu radiofrekvencijskog spektra 3410-3600 MHz krajem 2007. godine iznosio je 649. Ovako mali broj korisnika posljedica je nepružanja usluge na komercijalnoj osnovi od strane koncesionara koji su od Vijeća zatražili odgodu za potpisivanjem ugovora ili komercijalnog početka rada. Razlog odgode koncesionari objašnjavaju problemima s opremom, razvojem novog standarda za pokretni širokopojasni pristup (802.16e) te nepostojanjem opreme za novi standard. Očekuje se da će tijekom 2008. godine novi operatori WiMAX tehnologija uz uporabu nove opreme koja bi trebala postati dostupnija, utjecati na dodatna smanjenja cijena svih telekomunikacijskih usluga.

Homebox je usluga nepokretnog bežičnog pristupa u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra. Korisnik može koristiti navedenu uslugu samo na adresi na kojoj je prijavio da će se koristiti uslugom, što je analogno priključku na nepokretnu mrežu. Telefonski uređaj se spaja na Homebox koji koristi EDGE, UMTS i HSDPA tehnologiju u pristupnoj mreži.

Nepokretni bežični pristup internetu uz uporabu slobodnog radiofrekvencijskog spektra (WLAN) («Wireless local area network») je povezivanje preko tzv. *hot-spot* pristupnih točaka gdje se pojedine postaje upotrebljavaju na temelju opće dozvole (bez izdavanja pojedinačne dozvole)

Pregled davatelja usluga u slobodnom radiofrekvencijskom spektru na dan 31.12.2007. je dan u sljedećoj tablici:

Davatelji usluga u slobodnom radiofrekvencijskom spektru

Redni broj	Davatelj usluge	Dozvola vrijedi od	Trajanje dozvole	Frekvencijsko područje (MHz)	Područje
1	HT - Hrvatske telekomunikacije d.d.	22.9.1999.	30 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
2	VIPNet d.o.o.	21.3.2006	10 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
3	Fenice Telekom d.o.o.	27.4.2006.	7 godina	2400-2483,5	Primorsko-goranska županija
4	Krk Sistemi d.o.o.	4.7.2006.	10 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
5	VOX d.o.o.	18.8.2006	7 godina	2400-2483,5	Brodsko-posavska županija
6	Omninet d.o.o.	25.7.2007	10 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
7	IP Logistika d.o.o.	27.6.2007	10 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
8	Telcro Grupa d.o.o.	16.5.2007	10 godina	2400-2483,5	Republika Hrvatska
9	Gazo d.o.o.	23.1.2008.	7 godina	2400-2483,5	Splitsko-dalmatinska županija

4.3.4. Usluge prijenosa podataka

U 2007. godini Agencija je obradila 75 prijava za stjecanje prava obavljanja telekomunikacijskih usluga prijenosa govora, zvuka, dokumenata, slika i drugog bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim javnih govornih usluga, te za stjecanje prava obavljanja telekomunikacijskih usluga prijenosa govora, zvuka, dokumenata, slika i drugog telekomunikacijskim kapacitetima u nepokretnoj i pokretnoj satelitskoj službi, i to:

- usluge davanja pristupa internetu – 4 prijave,
- usluge prijenosa govora putem internetskog protokola (VoIP) – 8 prijava,
- usluge s dodanom vrijednosti – 60 prijava,
- usluge multi-videokonferencije – 1 prijava,
- usluge u nepokretnoj i pokretnoj satelitskoj službi – 2 prijave.

Također su obnovljene 163 prijave čime je unutar Agencije obrađeno ukupno 238 prijava.

Temeljem čl. 19. Zakona o telekomunikacijama, u 2007. godini izdano je sedam odobrenja za međunarodno povezivanje telekomunikacijskih mreža, tako da je na kraju 2007. godine bilo ukupno 32 važećih odobrenja.

Na kraju 2007. godine, u pogledu broja davatelja usluga prijenosa podataka, u Republici Hrvatskoj je bila sljedeća situacija:

- 37 davatelja pristupa internetu,
- 40 VoIP davatelja usluga prijenosa govora putem internetskog protokola (VoIP),
- 222 davatelja usluga s dodanom vrijednosti,
- 2 davatelja usluga multi-videokonferencije,
- 4 davatelja usluga u nepokretnoj i pokretnoj satelitskoj službi.

U 2007. godini Vijeće Agencije je izdalo sedam ovlasti pravnim osobama za obavljanje djelatnosti u telekomunikacijama te oduzelo jednu ovlast čime je na kraju 2007. godine izdanih ukupno 37 ovlasti.

4.3.5. Usluge davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova

U 2007. godini Vijeće Agencije dodijelilo je dvije dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova na lokalnim razinama, odnosno na državnoj razini, čime je ukupan broj davatelja ove usluge u Republici Hrvatskoj porastao na četrnaest. Pregled svih davatelja na dan 31.12.2007. prikazan je u sljedećoj tablici:

Popis davatelja usluge davanja u najam TK mreže i njezinih dijelova

	Davatelj usluge	Datum izdavanja	Trajanje dozvole
1	ANTENE J.D. d.o.o.	01.06.2005	10 godina Dugave, Travno i Slobošćina
2	B.NET Hrvatska d.o.o.	15.11.2004	30 godina
3	GLOBAL NET GRUPA d.d.	15.06.2005	30 godina
4	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.	08.09.2005	30 godina
5	HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o.	04.01.2005	30 godina
6	HT-Hrvatske telekomunikacije d.o.o.	16.09.1999	30 godina
7	ISKON Internet d.d.	07.06.2005.	30 godina
8	JetStream Hrvatska d.o.o.	24.10.2007.	30 godina
9	METRONET TELEKOMUNIKACIJE d.d.	01.06.2005	30 godina

4.3.6. Kabelska distribucija radijskih i televizijskih programa

Infrastruktura kableske distribucije radijskih i televizijskih programa relativno je slabo izgrađena u Republici Hrvatskoj što je posljedica dugogodišnjih trendova koji nisu slijedili europske. Tomu su značajno doprinikli neregulirani zajednički antenski sustavi, koji su osim zemaljskih televizijskih programa često sadržavali i najpopularnije satelitske programe, ponuđene po niskim cijenama i vrlo često bez plaćanja autorskih prava vlasnicima. Tijekom 2007. godine najznačajniji događaj na tržištu kableske distribucije bila je akvizicija austrijske tvrtke Bewag koja je kupila oba operatora sa dozvolom za kablesku distribuciju radijskih i televizijskih programa na državnoj razini. Spajanjem ovih tvrtki formiran je operator koji može velikom broju korisnika u vrlo skoro vrijeme ponuditi ne samo usluge distribucije radijskih i televizijskih programa, nego i javnu govornu uslugu i uslugu širokopojsnog pristupa internetu.

U 2007. godini Agencija je ukupno dodijelila dvije dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga kableske distribucije radijskih i televizijskih programa. Pregled svih davatelja na dan 31.12.2007. prikazan je u sljedećoj tablici:

Popis davatelja usluge kableske distribucije

	Davatelj usluge	Područje koncesije
1	ANTENA CATV d.o.o.	Pula Vidikovac, Veruda
2	ANTENA J.D. D.o.o.	Dio grada Zagreba, Sesvete
3	CATAV 047 d.o.o.	Karlovačka županija
4	CHAOSNET d.o.o.	Grad Dubrovnik
5	CONSILIUM d.o.o.	Osijek - Jug II i Retfala, Slavonski brod i dio grada Labina - Koturi
6	DASTIN d.o.o.	Dio grada Bjelovara
7	B.NET Hrvatska d.o.o.	Država
8	ELEKTRONIC CATV d.o.o.	Dijelovi grada Rijeke: Istok, Centar, Škurinje i Zapad
9	KABEL KANAL d.o.o.	Kastav i dio grada Rijeke - Naselje Srdoči
10	KABELSKA TELEVIZIJA KOPRIVNICA d.o.o.	Dio grada Koprivnice
11	KABELSKA TELEVIZIJA ŠIBENIK	Dio Šibenika
12	KABELSKO DISTRIBUTIVNI SUSTAV d.d.	Grad Čakovec i Područje naselja Ivanovec, Mačkovec, Mihovljan, Nedelišće, Pribislavec, Strahoninec, Savska Ves, Šenkovec, Krištanovec
13	KERMAN d.o.o.	Kutina, Zagreb
14	MAGIĆ TELEKOM d.o.o.	Dijelovi grada Varaždina: Papagajka, Banfica i Zagrebačka
15	OPTIKA KABEL TV d.o.o.	Šire područje grada Zaprešića
16	SELEC d.o.o.	Dio grada Zagreb
17	KTV VINKOVCI d.o.o.	Dio grada Vinkovaca - Lopovci
18	TELEKOM d.o.o.	Grad Ivanec
19	3t.cable d.o.o.	Šire područje grada Opatije
20	BT NET d.o.o.	Grad Zagreb
21	S.B. d.o.o.	Dio grada Umaga i dio grada Poreča

5. TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE U POKRETNJOJ MREŽI

Tržište pokretne telefonije u Republici Hrvatskoj u 2006. godini, a što se posebno nastavilo i u 2007. godini, obilježilo je jačanje trećeg pokretnog operatora Tele2, omogućavanje prenosivosti brojeva u pokretnim mrežama i zaoštrena borba za korisnike usluga uz snižavanje cijena telekomunikacijskih usluga. U Republici Hrvatskoj je na kraju 2007. godine gustoća korisnika pokretnih mreža dosegla 113,4%. Pri tome treba imati na umu da više od 80% postojećih korisnika na tržištu pokretnih mreža u Republici Hrvatskoj čine korisnici koji unaprijed plaćaju uslugu (tzv. *prepaid*), te nisu vezani uz operatora pretplatničkim odnosom.

5.1. Učinci liberalizacije na tržištima telekomunikacijskih usluga u pokretnim mrežama u RH

Treći pokretni operator Tele2 s komercijalnim je radom započeo u listopadu 2005. godine. U 2006. godini, a posebno u 2007. godini vidljiva je liberalizacija telekomunikacijskog tržišta koja se prvenstveno manifestira u proširenoj paleti usluga koje se nude krajnjim korisnicima te znatno nižim cijenama po kojima se nude te usluge. U Republici Hrvatskoj, kao i u zemljama Europske unije, iz godine u godinu sve je više izražen trend migracije korisnika s nepokretnih na pokretne mreže pa je i samim time gustoća korisnika pokretnih mreža u 2007. godini porasla za daljnjih 15% te je na kraju spomenute godine iznosila 113,4% što Republiku Hrvatsku stavlja na vrlo visoko 12 mjesto među državama Europske unije.

Konkurentnost trećeg pokretnog operatora Tele2 u odnosu na postojeće operatore na tržištu odnosno konkurentnost samog tržišta vidljiva je i u broju prenesenih brojeva kojih je na kraju 2007. godine bilo 34.765 u odnosu na kraj 2006. godine kada ih je bilo 7.838. Naime, vrlo visoki porast broja prenesenih brojeva potvrđuje ispravnost i neophodnost odluke Vijeća Agencije koje je u 2006. godini omogućila uslugu prenosivosti broja u pokretnim mrežama. Naime, navedena usluga dovela je do zdrave konkurencije između operatora na tržištu koji se brojnom paletom usluga te niskim cijenama bore za korisnike, dok je samim korisnicima spomenuta odluka omogućila da uz zadržavanje korisničkog broja u svakom trenutku odaberu operatora koji najviše odgovara njihovim potrebama.

Treći pokretni operator Tele2 je u 2007. godini nastavio sa strategijom pridobivanja privatnih korisnika koju je započeo u 2006. godini, a manifestira se kroz znatno niže cijene telekomunikacijskih usluga koji se nude kroz brojne tarifne pakete. Spomenutom strategijom Tele2 je također, uz gore spomenutu migraciju korisnika, utjecao na porast gustoće broja korisnika u pokretnim mrežama.

Područje poslovnih korisnika u 2007. godini obilježeno je razvojem personaliziranih tarifnih paketa odnosno usluga od strane operatora koji djeluju na tržištu na način da se poslovnim korisnicima omogućio odabir upravo one usluge koja najviše odgovara prirodi poslovanja svakog pojedinog poslovnog korisnika. Odabirom usluge koja najviše odgovara poslovnim navikama svakog pojedinog korisnika, korisnik ostvaruje značajne novčane uštede te kvalitativne promjene u načinu poslovanja koje dovode do smanjenja ukupnih troškova (izdataka) za telekomunikacijske usluge. Te ostvarene uštede će se tijekom dužeg vremenskog razdoblja odraziti na povećanje produktivnosti i povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

5.2. Regulatorne odluke koje su utjecale na liberalizaciju tržišta

5.2.1. Standardna ponuda za uslugu međusobnog povezivanja

Vijeće Agencije je u 2007. godini izdalo suglasnost na nove standardne ponude međusobnog povezivanja i pristupa mreži operatora sa znatnijom tržišnom snagom na slijedeći način:

- Standardna ponuda pristupa mreži i međusobnog povezivanja T-Mobile Hrvatska d.o.o. za operatore i davatelje usluga ovlaštene za pružanje telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj od 04. rujna 2007. godine
- Standardna ponuda pristupa mreži i međusobnog povezivanja VIPnet d.o.o. za operatore i davatelje usluga ovlaštene za pružanje telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj od 04. rujna 2007. godine

Vijeće Agencije je u spomenutim standardnim ponudama, za razliku od standardnih ponuda koje se donesene u 2006. godini, preciziralo rok do kojeg vrijede spomenute ponude odnosno definiralo je da su standardne ponude na snazi do 31. prosinca 2008. godine. Navedenim rokom operatorima na tržištu pružena je sigurnost poslovanja obzirom da su stvoreni uvjeti koji operatorima omogućavaju planiranje izdataka koje imaju kako bi nudili telekomunikacijske usluge na tržištu. Drugim riječima, spomenutom odlukom Vijeće Agencije je operatorima omogućilo kvalitetno planiranje izdataka koje će kao pozitivnu posljedicu imati daljnju liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta u pogledu nižih cijena te raznovrsnijih usluga koje će biti ponuđene na tržištu.

U spomenutim ponudama Vijeće Agencije donijelo je još neke bitne izmjene. Naime, došlo je do daljnjeg sniženja cijena završavanja poziva te je, sukladno trendovima u zemljama Europske unije, uvedena jedinstvena cijena završavanja poziva umjesto dosadašnjeg principa vremena trajanja jakog i slabog prometa. Navedena cijena iznosi 0,786 kn po minuti, a određena je sukladno referentnim vrijednostima u zemljama Europske unije. Cijena započinjanja poziva usklađena je, obzirom na tehničke karakteristike, s cijenom završavanja poziva te iznosi 0,707 kn po minuti. Vijeće Agencije je dereguliralo cijenu međunarodne terminacije što je u skladu s trendom koji prevladava u zemljama Europske unije.

6. TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

6.1. Upravljanje telekomunikacijskom infrastrukturom (DTK)

U sklopu upravljanja telekomunikacijskom infrastrukturom Agencija je osobito obavljala poslove:

- Analizu zahtjeva za kolokaciju i zajedničko korištenje TK infrastrukture i utvrđivanje postojanja tehničkih mogućnosti za zajedničko korištenje TK infrastrukture;
- Izradu prijedloga propisa, akata, uputa i obrazaca potrebnih za zajedničko korištenje TK infrastrukture;
- Posredovanje i analizu izrađenih tehničkih rješenja kod sporova vezanih za kolokaciju;
- Utvrđivanje tehničkih uvjeta za kolokaciju i raspletjavanje lokalne petlje.

U navedenom razdoblju obrađeno je 14 zahtjeva operatora za provjeru postojanja tehničkih mogućnosti zajedničkog korištenja postojeće TK infrastrukture, jer je HT d.d. tvrdio da nema slobodnog prostora u DTK. Tim zahtjevima bilo je obuhvaćeno 89 dionica. Izdana su 4 Rješenja koja zamjenjuju Ugovor kojima su obuhvaćena 4 predmeta i 20 dionica. Na drugi način je riješeno 6 predmeta, kojima je obuhvaćeno 59 dionica. Od toga je na 28 dionica obustavljen postupak jer je operator koji je podnio zahtjev odustao od svojih zahtjeva, a na 13 dionica je HT našao pozitivno tehničko rješenje tijekom stručnog nadzora. Na 18 dionica je utvrđeno da stvarno nema tehničkih mogućnosti ili da nisu ispunjeni uvjeti iz čl. 22. Zakona o telekomunikacijama, te nije niti pokrenut stručni nadzor. U postupku rješavanja je 6 predmeta, kojima je obuhvaćeno 10 dionica.

Zaprimljeno je 8 zahtjeva za zajedničko korištenje antenskih nosača, a do sada je obrađeno 6 lokacija. Za 4 lokacije je ustanovljeno da ne postoje tehničke mogućnosti za zajedničko korištenje postojećih antenskih stupova, a za 2 nisu bili ispunjeni uvjeti iz čl. 22. Zakona o telekomunikacijama, te za njih nije pokrenut stručni nadzor. Preostala 2 zahtjeva su u postupku rješavanja putem stručnog nadzora.

Započeto je sa prikupljanjem tehničke dokumentacije o postojećim kapacitetima svih operatora. Prikupljena dokumentacija obrađivat će se u bazi podataka o izgrađenoj telekomunikacijskoj infrastrukturi čija izrada je završila krajem 2007. godine.

Agencija je davala smjernice i upute operatorima, koncesionarima i predstavnicima lokalne uprave za postupanje u zajedničkom korištenju postojeće TK infrastrukture, te za rješavanje spornih situacija. Veliki uspjeh je smanjenje neregularnog korištenja DTK za oko 1200 km.

Kao osnovne ciljeve u rješavanju problema zajedničkog korištenja telekomunikacijske infrastrukture Agencija je istaknula:

- sprečavanje nelegalnog i tehnički neispravnog korištenja telekomunikacijske infrastrukture,
- uređivanje postojećeg stanja,
- omogućavanje zajedničkog korištenja izgrađene telekomunikacijske infrastrukture bez miješanja u rješenje pitanja vlasništva,
- poticanje daljnjeg razvoja.

Agencija je utvrdila iznos naknade za korištenje izgrađene telekomunikacijske infrastrukture, koja je temeljena na opsežnim stručnim analizama i stvarnim troškovima izgradnje telekomunikacijske infrastrukture, te je u skladu s Pravilnikom o tehničkim uvjetima gradnje i uporabe telekomunikacijske infrastrukture (Narodne novine br. 88/01), a koja iznosi 5,35 kn za cijenu godišnjeg najma cijevi promjera 32mm. U cijenu nije uključeno plaćanje prava služnosti. Navedeni iznos Agencija je utvrdila za postupke u slučajevima ako vlasnik nije utvrđen. Navedena sredstva uplaćivala bi se za račun vlasnika telekomunikacijske infrastrukture na poseban žiro-račun. Iz tih prikupljenih sredstava plaćalo bi se održavanje telekomunikacijske infrastrukture, vođenje dokumentacije i svi ostali poslovi koji su vezani za upravljanje nad telekomunikacijskom infrastrukturom, a preostala sredstava doznačila bi se vlasniku telekomunikacijske infrastrukture, kada isti bude nedvojbeno utvrđen. Agencija će prema koncesionarima radiodifuzijskih usluga i operatorima u privremenom rješenju iz članka 22 stavak 5, definirati sve potrebne parametre kako bi to rješenje zamijenilo ugovor o korištenju izgrađene telekomunikacijske infrastrukture.

Problem utvrđivanja vlasništva nad telekomunikacijskom infrastrukturom nije u nadležnosti Agencije. Svojim aktivnostima Agencija nastoji uvesti red u problem zajedničkog korištenja telekomunikacijske infrastrukture, pa tako i DTK, ne ulazeći u rješavanje pitanja vlasništva nad DTK. Do sada nije bilo niti jednog slučaja da se za istu telekomunikacijsku infrastrukturu kao vlasnici deklariraju dva ili više subjekata, tako da nije doneseno niti jedno privremeno rješenje.

Krajem 2007. godine HAT je organizirao javnu raspravu na temu tehničkih uvjeta uporabe izgrađene telekomunikacijske kanalizacije, te je nakon rasprave, Vijeće HAT-a je donijelo odluku o obaveznoj primjeni uputa. Tim uvjetima se jasno ističe nadležnosti HAT-a kod poticanja zajedničkog korištenja izgrađene telekomunikacijske infrastrukture i istaknute su posebno Zakonske odredbe u području izgradnje, održavanja, razvoja i uporabe telekomunikacijske infrastrukture, što je od interesa za Republiku Hrvatsku, pri čemu će se osobito voditi računa o ostvarivanju sljedećih načela i ciljeva regulacije:

1. Osiguranja i promicanja djelotvornog i održivog tržišnog natjecanja na telekomunikacijskom tržištu, s jednakim mogućnostima za sve sudionike na tržištu, te poticanja djelotvornog ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu;
2. Osiguranja poštivanja načela otvorenog i ravnopravnog pristupa telekomunikacijskoj infrastrukturi;
3. Poticanja pristupa tržištu novim davateljima usluga te uvođenje novih, inovativnih telekomunikacijskih tehnologija;
4. Onemogućavanja zlouporabe nadmoćnog položaja na telekomunikacijskom tržištu.

6.2. Radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema (RiTT)

U okviru obavljanja poslova ocjenjivanja sukladnosti RiTT opreme i izdavanja odobrenja za uvoz i stavljanje na tržište ukupno je zaprimljeno 1358 predmeta u okviru kojih je izdano:

- 1145 odobrenja za uvoz i stavljanje na tržište.
- 1102 Potvrda o sukladnosti.
- 553 računa za naknade za izdavanje Potvrda o sukladnosti.
- 560 raznih dopisa.

Na osnovi naplate izdavanja Potvrda o sukladnosti fakturirano je 440.800,000 HRK.

Uočen je problem pokretnih radio telefona na tržištu u RH koji nisu podržavali izravno biranje brojeva hitnih službi (92, 93, 94) te je Agencija prestala izdavati odobrenja za njihov uvoz.

Nastavljeno je ažuriranje baze podataka o izdanim odobrenjima za uvoz i stavljanje na tržište. Uz redovne poslove rješavanja konkretnih zahtjeva uvoznika i proizvođača (domaćih i inozemnih), održani su brojni sastanci i davana stručna mišljenja i pojašnjenja vezano uz postupke i zakonske procedure vezano uz uvoz, ocjenjivanje sukladnosti i stavljanje na tržište RiTT opreme, kao i električne i druge tehničke opreme koja podliježe Pravilniku o EMC-u.

Djelatnici Agencije su sudjelovali na 2 od ukupno 3 održana sastanka WGRA radne grupe u ovom razdoblju.

6.3 Uvjeti gradnje

Agencija je obavljala slijedeće poslove, vezane uz uvjete gradnje:

- Provođenje postupka izdavanja uvjeta gradnje.
- Provođenje postupka izdavanja potvrda o usklađenosti glavnih projekata s uvjetima gradnje.
- Sudjelovanje u radu povjerenstva u tehničkim pregledima građevina.
- Davanje mišljenja i prijedloga za prostorno planiranje.
- Sudjelovanje u analizi prostornih planova

Tijekom 2007. godine obrađeno je 10123 predmeta (zahtjeva za izdavanje uvjeta gradnji, potvrda o usklađenosti glavnih projekata s uvjetima gradnje i mišljenja na prostorne planove). Obradeno je i 209 predmeta koji su se odnosili za uvid u glavne projekte i mišljenja na prostorne planove. Agencija intenzivno sudjeluje kod izrade prostornih planova, naročito za mobilne telekomunikacije. U ispunjavanju svoje zakonske obveze poticanja razvoja telekomunikacija, Agencija osim posebnih uvjeta za lokacijske dozvole i kontrole usklađenosti glavnih projekata s posebnim uvjetima, ocjene usklađenosti idejnih projekata sa ZOT i pravilnicima posljedično zakonu, poduzima cijeli niz aktivnosti kako bi se stvorile pretpostavke za brz i nesmetan razvitak mreža pokretnih komunikacija svim operatorima koncesionarima.

Najveći doprinos tim nastojanjima su kvalitetni Planovi uređenja prostora županijskih i nižih razina koji bi bolje vrjednovali udio pokretnih komunikacija u ukupnom gospodarskom i društvenom razvoju promatranih područja. Agencija sustavno nastoji svojim prijedlozima djelovati na donošenje prostornih planova (u daljem tekstu PP-a) te izmjena i dopuna PP-a gdje god su te aktivnosti bile u tijeku.

Agencija je tijekom 2007. godine izdala 181 dokument s mišljenjem, primjedbama i smjernicama (tipski dokumenti za PPU, UPU i DPU, kao i Nacrt prijedloga smjernica u Prilogu dopisa) za izradu PP-a, sudjelovala 21 puta na prethodnim i javnim raspravama na

terenu, odnosno kad god je to bilo fizički moguće i na razgovorima operatora s planerima i nositeljima izrade planova (županije, gradovi i općine). Na taj način smo aktivno sudjelovali u kreiranju PP-a Karlovačke, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske, Vukovarsko-srijemske, Bjelovarsko-bilogorske županije. Tijekom 2007. godine izdano je i 55 dokumenata s posebnim uvjetima za bazne stanice pokretnih komunikacija.

Osim toga Agencija je organizirala prezentaciju „Telekomunikacije u prostornom planiranju“ za ovlaštene izrađivače dokumenata prostornog uređenja koja je održana 18.12.2007. u Agenciji, kao i sastanak s operatorima pokretnih komunikacija i njihovim zastupnicima 14.08.2007. vezano na istu temu.

U ostvarenju navedenih članaka ZOT-a i rješenja iznesenih problema Agencija poduzima i inicijative prema preporukama Ministarstva prostornog uređenja, zaštite okoliša i graditeljstva (u daljem tekstu MZOPUG) kao što je primjerice definiranje projekta zajedničkog antenskog stupa za postavu više antenskih sustava GSM/UMTS (5 polja) i usmjerenih radioveza (2 polja) gdje je dovršena izrada glavnog projekta i to tipski stup visine 48/54 metra za vjetrovne zone i uvjete temeljenja more/kopno. Za uspješnu primjenu takvog zajedničkog antenskog stupa, gdje je to moguće obzirom na ostale faktore (vizure, prostorni planovi, naseljeno/nenaseljeno područje i dr.) potrebno je još u suradnji s MZOPUG utvrditi proceduru i donijeti odgovarajuće pravilnike. Isto tako potrebno je o tim pitanjima osim prezentacije stupa, što je učinjeno na razgovoru s operatorima potaknuti i njihov međusobni dogovor o zajedničkom korištenju gdje god je to moguće.

7. PRENOSIVOST BROJA I PREDODABIR OPERATORA

Odluka o prenosivosti broja i predodabiru operatora, koju je Agencija donijela u ožujku 2005. godine omogućila je korištenje novih usluga krajnjim korisnicima u Republici Hrvatskoj, te je ujedno i omogućila novim operatorima lakši ulazak na tržište putem usluge predodabira operatora i prenosivosti broja, te brže stvaranje baze korisnika, kao bitnog faktora njihovog opstanka na tržištu. Odlukom su, između ostalog, definirani: tehničko rješenje prenosivosti broja, plan i rokovi provedbe prenosivosti broja, pravila za izračun i raspodjelu troškova uvođenja prenosivosti broja, pravila administrativnog postupka prijenosa brojeva, osnovna pravila usmjeravanja telekomunikacijskog prometa prema prenesenim brojevima, postupci izvješćivanja korisnika usluga o podacima vezanim uz prenesene brojeve, te ostali tehnički uvjeti koji se odnose na prenosivost broja i predodabir operatora. Uslugu predodabira operatora do kraja 2007. godine koristilo je 254.374 korisnika. Ukupan broj prenesenih brojeva u nepokretnim mrežama na kraju 2007. godine iznosio je 155.594.

Vijeće Hrvatske agencije za telekomunikacije je dana 26. srpnja 2006. godine donijelo odluku o izmjeni odluke o prenosivosti broja i predodabiru operatora. Vijeće Agencije je zaključilo da će navedenim izmjenama uvelike pridonijeti poboljšanju procesa liberalizacije telekomunikacijskog tržišta te zaštititi interese svih sudionika na telekomunikacijskom tržištu, kako operatora tako i krajnjih korisnika.

Naime, Vijeće Agencije je, uvažavajući svu složenost prilagodbe sustava koju su morali obaviti operatori pokretnih mreža u smislu omogućavanja implementacije usluge prenosivosti brojeva između pokretnih mreža, odlučilo da operatori pokretnih telekomunikacijskih mreža najkasnije do 01. listopada 2006. godine započnu s pružanjem usluge prenosivost broja u skladu s donesenom dopunom što su operatori i proveli. Ukupan broj prenesenih brojeva u pokretnim mrežama na kraju 2007. godine iznosio je 34.765.

Vijeće Agencije je dana 17. rujna 2007. godine donijelo odluku o izmjeni Odluke o prenosivosti broja i predodabira operatora na način da je pojednostavilo način obavještavanja korisnika prenesenih brojeva, proceduru prelaska na drugog predodabranog operatora te zabranilo određene zlouporabe prema krajnjim korisnicima od strane pristupnog operatora tj. HT-a.

7.1. Centralizirana administrativna baza podataka (CABP)

Agencija je obvezna održavati zajedničku bazu podataka o svim prenesenim brojevima u nepokretnoj i pokretnoj telekomunikacijskoj mreži. Centralizirana administrativna baza podataka (CABP) je baza podataka koja bilježi status svake transakcije tijekom postupka prijenosa broja, te sadrži podatke potrebne za usmjeravanje poziva prema prenesenom broju kojima pravovremeno obnavlja lokalne baze prenesenih brojeva. Lokalna baza prenesenih brojeva (LBPB) je aktivna baza podataka koja se nalazi kod operatora, sadrži podatke potrebne za usmjeravanje poziva prema prenesenom broju i upotrebljava se u stvarnom vremenu pri uspostavi poziva.

8. ZAŠTITA KORISNIKA TELEKOMUNIKACIJSKIH USLUGA

Hrvatska agencija za telekomunikacije je tijekom 2007. godine posebnu pozornost posvetila zaštiti potrošača imajući u vidu jedno od svojih osnovnih načela kojima se obvezuje na osiguranje visoke razine zaštite korisnika te, poštujući i primjenjujući novi Zakon o zaštiti potrošača.

8.1. Organizacijske promjene sa svrhom provođenja načela visoke razine zaštite korisnika

Zakonom o telekomunikacijama regulirano je da Vijeće korisnika telekomunikacijskih usluga, kao savjetodavno tijelo Agencije, sudjeluje u rješavanju sporova između davatelja i korisnika usluga, te obavlja i druge poslove u vezi sa zaštitom prava korisnika telekomunikacijskih usluga. Operativno-tehničke poslove za potrebe Vijeća korisnika telekomunikacijskih usluga obavljaju stručne službe Agencije.

U okviru aktivnosti CARDS-a pokrenut je projekt zaštite korisnika s osnovnom svrhom pojednostavljenja i ubrzanja procesa i procedura i optimalizacije poslova koji su do tada obavljani u raznim odjelima Agencije. Rezultat ovih aktivnosti bilo je formiranje novog odsjeka za zaštitu korisnika i sigurnost mreža koji je objedinio sve poslove potrebne za kvalitetno rješavanje prigovora korisnika. Odsjek je formalno započeo sa radom 01.11.2007. godine. Ciljevi i zadaci odsjeka definirani su načelima i ciljevima same Agencije i osiguravaju visoku razinu zaštite korisnika kroz tri osnovne aktivnosti :

1. obradu predmeta i pripremu dokumentacije za donošenje odluka, prijedloga i mišljenja Vijeću korisnika telekomunikacijskih usluga, koje kao savjetodavno tijelo Agencije posreduje u rješavanju sporova zajedno sa Vijećem agencije.
2. temeljem zaprimljenih prigovora analizira i utvrđuje pojavnosti na telekomunikacijskom tržištu i inicira odgovarajuće izmjene u postojećoj regulativi radi uklanjanja i sprečavanja mogućih neregularnih stanja
3. definira i na različite načine provodi aktivnosti educiranja korisnika telekomunikacijskih usluga

8.1.1. Obrada predmeta pri Vijeću korisnika telekomunikacijskih usluga – osnovni pokazatelji

Broj zaprimljenih predmeta za Vijeće korisnika telekomunikacijskih usluga

Godina	Broj predmeta	Prigovori na račun	Prigovor na kvalitetu
Lipanj 2005. –Prosinac 2005.	84	84	0
2006.	382	356	26
2007.	700	395	305

U razdoblju od lipnja 2005. do prosinca 2007.godine značajan je porast broja zaprimljenih predmeta upućen Vijeću korisnika telekomunikacijskih usluga, što je bio i jedan od faktora koji je ukazivao na potrebu formiranja posebnog odsjeka koji će objediniti sve poslove za rješavanje prigovora korisnika.

Osnovni razlozi ovako značajnog povećanja broja prigovora korisnika nalaze se u slijedećim činjenicama :

1. Pojava novih telekomunikacijskih usluga, naročito u segmentu usluga sa dodanom vrijednosti, koje svojim zabavnim karakterom privlače veliki broj korisnika, a koji često nisu svjesni načina naplate tih usluga.
2. Povećanje broja korisnika pristupa internetu kroz ADSL usluge, osobito bežičnog pristupa, za koji korisnici nisu dovoljno upućeni u potrebu dodatne zaštite i načine ostvarenja te zaštite.
3. Nedovoljna informiranost korisnika o pravima i obvezama koje proizlaze iz pretplatničkog ili korisničkog statusa, kao rezultat vlastite nezainteresiranosti za upoznavanjem sa pravilima, ili kao rezultat nedovoljnog prezentiranja odgovarajućih informacija na strani operatora
4. Agencija kroz svoje aktivnosti radi na edukaciji korisnika i kod korisnika razvija osjećaj da su, kroz te aktivnosti, dobili dodatni stupanj zaštite i da nisu prepušteni na milost i nemilost operatora, stoga se i češće obraćaju Agenciji.

8.1.1.1. Osnovne vrste prigovora

Prigovori se odnose na :

1. prigovore na račune telekomunikacijskih usluga i
2. na kvalitetu telekomunikacijskih usluga

Struktura prigovora na račun prema dva glavna uzroka prigovora

PRIGOVORI NA RAČUN	RAZDOBLJE		
	Lipanj – Prosinac 2005.	2006.	2007.
Prigovori na „dialere“	84	320	52
Prigovori na VAS usluge 060.....	0	5	119
Prigovori na ostalo u računu	0	31	224
Ukupno prigovora na račune	84	356	395

- Analizom zaprimljenih zahtjeva korisnika utvrđeno je da se prigovori na račune tijekom 2005. i u 2006. godini u najvećem postotku odnose na internetski promet i „dialer“-e, što se može pojasniti povećanjem broja korisnika pristupa internetu uz relativno slabo poznavanje osnovnih pravila zaštite. Aktivnostima Agencije operatori su natjerani na dodatne napore i osiguranje većeg stupnja zaštite svojih korisnika što je vidljivo u značajnom smanjenju ove vrste prigovora za 83% tijekom 2007. godine.

- Tijekom 2007. godine najveći postotak prigovora na račune odnosi se na usluge sa dodanom vrijednosti, naročito usluge koje realiziraju komercijalne TV kuće u raznim „interaktivnim“ kviz emisijama. Prigovori na ovu vrstu usluga zabilježeni su naročito od mjeseca kolovoza 2007. godine i imaju tendenciju rasta do kraja 2007.godine. Stoga je Agencija radi utvrđivanja regularnosti pružanja ovih usluga početkom prosinca 2007. započela sa nadzorima nad davateljima ove vrste usluga. Nakon dovršenja nadzora utvrditi će se buduća postupanja i kroz prijedlog načina rješavanja prigovora, kao i kroz regulatorne poslove.
Vezano uz ovu problematiku potrebno je istaknuti činjenicu da nisu jasno zakonski definirane nadležnosti državnih institucija koje bi trebale voditi brigu o nadzoru sadržaja ovih usluga.

Prigovori na kvalitetu telekomunikacijskih usluga uglavnom se odnose na nemogućnost realizacije određene vrste usluga kao što su :

1. usluga prenosivosti broja
2. usluga predodabira operatora
3. usluga priključenja visokovrijednih telekomunikacijskih usluga na pojedinim područjima Republike Hrvatske

Potrebno je napomenuti da se korisnici telekomunikacijskih usluga žale i na ostale razne propuste davatelja telekomunikacijskih usluga, koji nisu u nadležnosti Agencije, što ukazuje na potrebu čvršće suradnje sa ostalim institucijama koje se bave zaštitom potrošača.

8.1.2. Primjena novog Zakona o zaštiti potrošača i zahtjev za usklađenje općih akata davatelja telekomunikacijskih usluga

Stupanjem na snagu novog Zakona o zaštiti potrošača u srpnju 2007. godine, Agencija je početkom rujna 2007. zatražila izmjene i dopune Općih uvjeta poslovanja svih davatelja telekomunikacijskih usluga radi usklađenja s novim Zakonom o zaštiti potrošača.

Odredbama Zakona o zaštiti potrošača regulirani su uvjeti obustave pružanja javnih usluga, pa tako i telekomunikacijskih usluga.

Prema Zakonu o telekomunikacijama operator nije smio isključiti korisnika/pretplatnika, koji je kod operatora pokrenuo postupak rješavanja prigovora, do okončanja tog postupka. Nakon okončanja postupka operator je mogao isključiti korisnika//pretplatnika i po potrebi pokrenuti postupak ovrhe, bez obzira što je korisnik/pretplatnik pokrenu izvansudski postupak rješavanja spora s operatorom pred Vijećem korisnika telekomunikacijskih usluga.

Novim Zakonom o zaštiti potrošača ovo stanje je regulirano na način da pružatelj javne usluge (davatelj telekomunikacijskih usluga) ne može, ako potrošač (pretplatnik ili korisnik) osporava u bilo kojem sudskom ili izvansudskom postupku račun (ili dio računa) obustaviti pružanje usluge potrošaču do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka, pod uvjetom da potrošač uredno podmiruje sve nesporne račune za naredno razdoblje.

Također je regulirano da je u slučaju kada pružatelj javne usluge obustavi potrošaču pružanje javne usluge, prije no što je od mjerodavnog tijela ili osobe obaviješten o pokrenutom izvansudskom ili sudskom postupku, dužan ponovo započeti i nastaviti pružanje javne usluge potrošaču.

Pružatelj javne usluge također je obvezan nastaviti pružanje javne usluge i kada je pokrenuo prisilnu naplatu.

Zakon o zaštiti potrošača pod izvansudskim postupkom (postupak pred Vijećem korisnika telekomunikacijskih usluga) i sudskim postupkom podrazumijeva svaki postupak predviđen važećim propisima, općim uvjetima ili drugim pravilima pružatelja javne usluge.

Zbog gore navedenih odredbi, a kako bi operatori bili obvezni primjenjivati te odredbe Agencija je naložila operatorima da svoje odredbe Općih uvjeta usklade s odredbama novog Zakona o zaštiti potrošača..

Izmjenom Općih uvjeta poslovanja osigurana je dodatna visoka razina zaštite korisnika telekomunikacijskih usluga

8.1.3. Edukacija korisnika

- U listopadu 2007. godine Agencija je zajedno s CARDS-om održala seminar o zaštiti korisnika na kojem su sudjelovali operatori, davatelji usluga i udruge za zaštitu potrošača.
- Odsjek zaštite korisnika i sigurnosti mreža pomaže i educira korisnike :
 1. korisnicima u uredovno radno vrijeme omogućuje telefonski kontakt i informira ih o statusu njihovih prigovora te ih upućuje na potrebne aktivnosti
 2. na internetskim stranicama Agencije daje osnovne upute o telekomunikacijskim uslugama za koje se utvrdi da korisnici nemaju dovoljno znanja o vrsti i načinu korištenja, a naročito sa aspekta zaštite od zlouporaba
 3. sudjelovanjem u emisijama u elektroničkim medijima koje se bave zaštitom potrošača upoznaje korisnike telekomunikacijskih usluga sa osnovnim procedurama i načinima podnošenja prigovora kao i osnovnim načinima zaštite za pojedine usluge

8.2. Zaštita djece od neželjenih sadržaja na internetu

Imajući u vidu djecu, kao posebnu kategoriju korisnika telekomunikacijskih usluga, za čiju zaštitu od svih vrsta zlouporaba društvo pokazuje naročitu brigu i skrb, Agencija je na svojim internetskim stranicama postavila sadržaj sa naputcima o načinima kako roditelji mogu poduzeti osnovne mjere zaštite svoje djece - korisnika interneta.

Također je na svojim stranicama objavila e-adresu na koju građani, odnosno svi korisnici interneta mogu prijaviti i ukazati na stranice koje sadrže neželjene/štetne sadržaje za djecu. U ovom segmentu postoji potreba za čvršćom suradnjom sa ostalim institucijama koje se bave zaštitom djece, ali ističemo da Agencija nije nadležna za nadzor sadržaja internetskih stranica.

9. RADIOKOMUNIKACIJE

9.1. Nepokretne i pokretne radiokomunikacijske mreže

U okviru redovnog poslovanja, analizirani su zahtjevi za dozvole te pripadajući projekti, interferencijske analize u sklopu frekvencijskog planiranja mikrovalnih P-t-P, P-t-MP sustava novih koncesionara, satelitskih i privatnih pokretnih veza .

Tijekom 2007. godine u svrhu usklađivanja s europskim preporukama, izdano je 40 općih dozvola i time je osiguran rad uređaja kratkog dometa, kao i onih velikog stupnja komercijalizacije među članicama CEPT-a, bez izdavanja pojedinačnih dozvola.

Sukladno zakonskim odredbama, s koncesionarima javne pokretne mreže (GSM, DCS, UMTS) su se razmjenjivali podaci u elektronskom obliku. Zaprimiti podaci su se provjeravali, prema potrebi su obavljana mjerenja u suradnji s Odjelom nadzora i sukladno rezultatima izdavale potvrde o sigurnosti za pojedine osnovne postaje – tijekom 2007. godine izdano je 633 potvrde o sigurnosti.

Prema Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture su pripremani prijedlozi izmjene Pravilnika o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga, Pravilnika o plaćanju naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i djelatnosti te Pravilnika o plaćanju naknade za dodjelu i uporabu radijskih frekvencija.

Vežano uz dodjelu dodatnih kanala postojećim koncesionarima javnih pokretnih mreža, Vijeće Agencije, je donijelo odluku o dodjeli kanala u E-GSM području (900 MHz) (25 kanala Tele2, 12 kanala T-Mobile i 12 kanala VIPnet), a T- Mobileu je dodijeljeno dodatnih 42 kanala u GSM/DCS-1800 frekvencijskom području (1800 MHz). Agencija je zadužena za djelotvorno upravljanje radiofrekvencijskim spektrom te je navedena dodjela ostvarena na načelima transparentnosti, objektivnosti, razmjernosti i nediskriminacije i u skladu je s europskom praksom dodjele spektra uz održivo tržišno natjecanje na telekomunikacijskom tržištu, s jednakim mogućnostima za sve sudionike na tržištu.

9.2. Radio i televizijska difuzija

Djelatnost Agencije iz područja radio i televizijske difuzije te izdavanja dozvola za radijske postaje u 2007. godinu obavljala se na domaćoj i međunarodnoj razini, odnosno kroz upravne i neupravne predmete.

9.2.1. Televizija

U 2007. nastavljen je intenzivan rad na planiranju i osiguravanju uvjeta za puštanje u rad buduće mreže digitalne televizije, prvenstveno za dva multipleksa programa za prijelazno razdoblje, dok su aktivnosti vezane uz replaniranje/planiranje mreža analogne televizije bile u drugom planu, odnosno prvenstveno su se odnosile na stvaranje prostora za buduću mrežu

digitalne televizije. Agencija je nastavila aktivnosti oko DVB foruma – radnog tijela sastavljenog od mjerodavnih institucija i zainteresiranih čimbenika vezanih uz televiziju. Održan je sastanak s glavnom temom i raspravom o izboru „Hrvatskog standarda“ digitalne televizije s naglaskom na standard kodiranja videosignala. Zapisnik sastanka, kao i dokumenti-doprinosi sudionika proslijeđeni su Radnoj skupini pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, zaduženoj za izradu prijedloga strategije za prijelaz sa analogne na digitalno televizijsko odašiljanje.

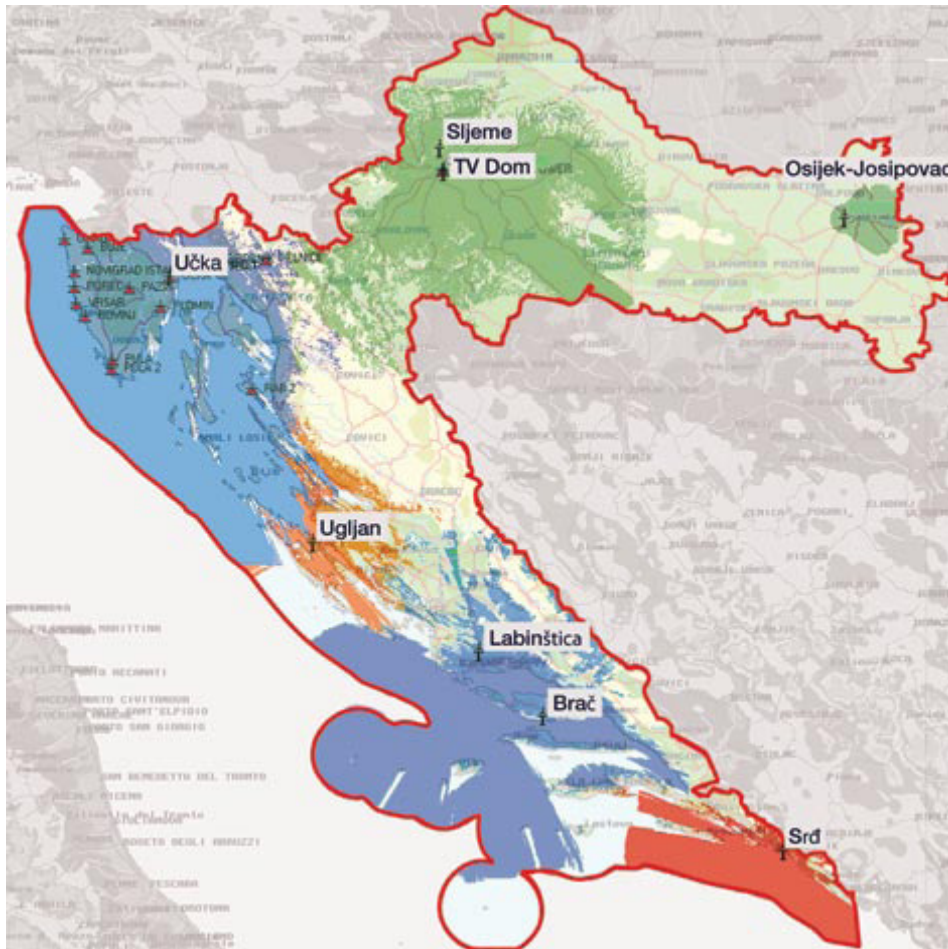
Vežano uz digitalizaciju zemaljske televizijske difuzije, pripremljen je i raspisan natječaj za savjetničke usluge za izradu *Strategije prelaska s analognog na digitalno emitiranje radijskih i televizijskih programa u Republici Hrvatskoj*, prema Odluci Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2007., klase: 344-03/07-02/03, urbroja: 5030116-07-7, o iznosu i načinu raspodjele viška sredstava koji čini razlika između prihoda i rashoda Hrvatske agencije za telekomunikacije ostvarenih u 2006. godini. Međutim, isti je natječaj poništen s obzirom da je zaprimljena samo jedna ponuda.

U sklopu aktivnosti vezanih uz EU predpristupne fondove te provedbu projekta PHARE 2005 za jačanje sposobnosti državne i javne uprave za pružanje usluga usmjerenih prema korisnicima, Agencija je izradila svu potrebnu dokumentaciju te prijavila projekt koji osigurava korištenje usluga stručnjaka u razvoju strategije digitalne radiodifuzije u Republici Hrvatskoj. Projekt je odobren i stručnjaci odabrani u zadnjem kvartalu 2007 godine, a započeli s radom u siječnju 2008. godine. Završetak projekta predviđen je do kraja svibnja 2008.

Kako bi se osigurali preduvjeti za što brži prelazak s analogne na digitalnu televiziju Agencija je pripremila tehničke parametre za dva DVB-T multipleksa, odnosno dvije mreže odašiljača za emitiranje digitalnog video signala na cijelom području Republike Hrvatske, a koje u prijelaznom razdoblju osiguravaju kapacitete za najmanje osam televizijskih programa. Izrađena je analiza utjecaja na postojeću mrežu analogne televizije u radu te pripremljeno moguće tehničko rješenje i dinamika prelaska na digitalnu televiziju.

Agencija je osigurala dodatne tehničke parametre za intenzivnije testiranje zemaljske digitalne televizijske difuzije. Tako su osigurani tehnički uvjeti i izdani tehnički parametri za dva multipleksa, dvije SFN mreže na području Istre i Kvarnera, na osnovi kojih je i započeo s radom projekt „Digitalna Istra“ za koji je Vlada RH na sjednici održanoj 13. rujna 2007. godine donijela odluku o načinu raspodjele sredstava te kriterijima i mjerilima za davanje potpore fizičkim osobama koje plaćaju radijsku i televizijsku pristojbu, prigodom nabave uređaja za prijam digitalnih televizijskih signala.

Također su osigurani tehnički preduvjeti za intenzivnije testiranje digitalne zemaljske televizije i na drugim područjima širom Republike Hrvatske (slika dolje).

Na području Zagreba osigurani su tehnički uvjeti i izdani tehnički parametri za dva multipleksa na osnovi kojih je prvi puta u Hrvatskoj započelo test emitiranje slike i zvuka visoke kakvoće (HDTV).

Za potrebe prelaska s analogne na digitalnu televiziju tj. puštanja u rad prva dva DVB-T multipleksa, izrađena je analiza utjecaja na mrežu analogne televizije u radu, te su ustanovljeni potencijalni problemi. S obzirom na provedenu analizu predloženo je tehničko rješenje i dinamika prelaska s analogne na digitalnu televiziju.

Za potencijalno ometane radijske postaje u prijelaznom razdoblju, mjereno je TV spektralno područje i određeni zamjenski kanali za koje je započeto, a u najvećoj mjeri i dovršeno, postupak međunarodnog usklađivanja.

Kroz suradnju s Agencijom za elektroničke medije redovito su dostavljani tehnički parametri za obnovu postojećih koncesija za djelatnost televizije, te su u sklopu odgovora na nekoliko upita o postojanju uvjeta za nove koncesije dostavljeni parametri za raspisivanje natječaja za djelatnost televizije na gradskoj razini. Također, su rješavani brojni upiti koncesionara uglavnom vezani za izmjene uvjeta uporabe TV radijskih postaja.

Redovno su održavane baze podataka potrebne za svakodnevno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.

Na temelju rezultata replaniranja postojećih TV mreža, te planiranja novih i međunarodnog usklađivanja frekvencija, obnavljan je Plan dodjele televizijskih frekvencija, javno dostupan na internetskim stranicama Agencije.

Na domaćoj razini obrađeno je 87 različitih zahtjeva koncesionara za izmjenu uvjeta uporabe TV radijskih postaja, 14 upita Agencije za elektroničke medije po pitanju tehničkih parametara, obrađeno je 806 zahtjeva za izdavanje dozvole za radijsku postaju. Zaprimljena su tri upita za nove koncesije za obavljanje djelatnosti televizije te je potpisan jedan koncesijski ugovor.

9.2.2. Radio

Agencija je intenzivno radila na replaniranju/planiranju FM mreža kako bi osigurala poboljšanje pokrivenosti postojećih koncesionara te osigurala frekvencije za nove koncesije. Također je obavljala poslove vezane uz nastavak emitiranje radija na kratkom i srednjem valu.

Kroz suradnju s Agencijom za elektroničke medije (Vijeće za elektroničke medije) redovito su dostavljani tehnički parametri za obnovu postojećih te, gdje je bilo moguće, za raspisivanje novih koncesija za djelatnost radija. Ukupno je obrađeno 91 zahtjev, od čega 25 upita za novu koncesiju za obavljanje djelatnosti radija te su potpisana tri ugovora s novim koncesionarima. Rješavani su brojni upiti koncesionara uglavnom vezani za izmjene uvjeta uporabe FM radijskih postaja kao i uz dodatno-kvalitetnije pokrivanje koncesijskih područja.

Agencija je u sklopu upravno-pravnog postupka, obrade zahtjeva za izdavanje dozvola, obavljala poslove iz svog djelokruga; kontrola projekata te parametara iz zahtjeva sukladno definiranim parametrima radijskih postaja. Redovno su održavane baza podataka potrebne za svakodnevno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Također je izrađena nova radno-koordinacijska baza koja je unaprijedila aktivnosti vezane uz međunarodnu koordinaciju.

Na temelju rezultata replaniranja postojećih FM radijskih mreža, planiranja novih te međunarodnog usklađivanja frekvencija, obnavljan je Plan dodjele radijskih frekvencija, javno dostupan na internetskim stranicama Agencije.

Na domaćoj razini obrađeno je 194 zahtjeva koncesionara za izmjenu uvjeta uporabe FM radijskih postaja, 91 upit Agencije za elektroničke medije po pitanju tehničkih parametara kao i tehnička obrada 144 zahtjeva za izdavanje dozvole za radijsku postaju.

9.3. Izdavanje dozvola za radijske postaje

Kroz 2007. godinu, u sklopu rješavanja upravnih predmeta i donošenja akata iz radijskih komunikacija, bilo je na rješavanju **10255** zahtjeva za izdavanje dozvola za radijske postaje. Riješeno je **9646** zahtjeva, a ostalo neriješeno **609** zahtjeva čije je rješavanje u tijeku.

Po vrstama je riješeno:

- 1645 zahtjeva za izdavanje dozvole za nepokretnu radijsku postaju (NP);
- 1352 zahtjeva za izdavanje dozvola za nepokretnu radijsku postaju u mikrovalnoj vezi (MV);
- 68 zahtjeva za izdavanje dozvole za nepokretnu radijsku postaju u sustavu točka - više točaka (PMP);
- 3924 zahtjeva za izdavanje dozvola za pokretne radijske postaje (PK);
- 38 zahtjeva za izdavanje dozvola za radijsku postaju u satelitskoj službi (SA);
- 1029 zahtjeva za izdavanje dozvole za radijsku postaju za odašiljanje radijskog ili televizijskog programa (RT);
- 7 zahtjeva za izdavanje dozvola za SV/KV radijsku postaju (KS);
- 263 zahtjev za izdavanje dozvole za amatersku radijsku postaju (AR);
- 19 zahtjeva za izdavanje CEPT radioamaterske dozvole (ARC);
- 1278 zahtjeva za izdavanje dozvole za radijsku postaju na plovilu (PL);
- 23 zahtjeva za izdavanje dozvole za radijsku postaju na zrakoplovu (ZR).

U postupku izdavanja novih dozvola za radijske postaje upućeno je **833** poziva za nadopunu zahtjeva (upravne pristojbe, podaci o uređaju i sl.) i **1825** računa naknade za uporabu radijskih frekvencija.

Postojećim korisnicima je upućeno **12165** godišnjih računa naknade za uporabu radijskih frekvencija, **156** dopisa u vezi s izdavanjem dozvola, poništenjem dozvola i sl, **271** opomene - poziva zbog kašnjenja u podnošenju zahtjeva za produljenje dozvola, **130** požurnica zbog kašnjenja u plaćanju računa.

Dokumentiran je postojeći proces izdavanja dozvola, te uz manje izmjene postojećeg procesa napravljena priprema za implementaciju programskog rješenja CENTRIX. Predloženom izmjenom i potpunom primjenom programskog rješenja CENTRIX, očekuje se skraćivanje trajanja procesa izdavanja dozvola sa prosječnih 14 dana na 10-12 dana.

Osim navedenih aktivnosti, Agencija je obavljala i poslove vezane uz kontrolu i potpisivanje koncesijskih ugovora radija ili televizije, koje Agencija supotpisuje s Agencijom za elektroničke medije.

10. NADZOR I KONTROLA RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA

10.1. Kontrola i mjerenja spektra, utvrđivanje i otklanjanje smetnji

Agencija je obavljala sustavna mjerenja radiofrekvencijskog spektra putem ustrojenog mjernog sustava. Mjerenja su provedena kako bi se provjerili uvjeti uporabe pojedinih frekvencijskih područja i uočile eventualne smetnje odnosno nedopuštena zračenja (zaštita radiofrekvencijskog spektra republike Hrvatske). Mjerenja su obavljana i za potrebe frekvencijskog planiranja i međunarodnog usklađivanja frekvencija te zbog provjere najviše dopuštenih iznosa zračenja elektromagnetskog polja.

Mjerenja radiofrekvencijskog spektra radi zaštite ovog prirodnog dobra su provedena svakodnevno uključujući i povremenu identifikaciju radijskih postaja iz susjednih zemalja. Neka od ovih mjerenja, znanjem i trudom radnika Agencije uređena su u oblik pogodan za pregled i interpretaciju, a bez korištenja specijaliziranog licenciranog softvera, kako bi mogla biti iskorištena za potrebe frekvencijskog planiranja i međunarodnog usklađivanja frekvencija. Takvih je mjerenja bilo ukupno 215 od čega posebno ističemo 64 terenska mjerenja sa svrhom pronalaska zamjenskih televizijskih kanala kao pripreme Agencije za uvođenje digitalne televizije u republici Hrvatskoj.

Iznosi najviše dopuštenih zračenja elektromagnetskog polja su mjereni na zahtjev, odnosno kada se ukazala potreba provjere izračuna polja unutar područja povećane osjetljivosti. Takvih je mjerenja ukupno bilo 15, a sva su bila u dozvoljenim granicama.

Od ostalih mjerenja u 2007. godini navodimo i 24 mjerenja pokrivanja radiokomunikacijskih sustava i 3 mjerenja na zajedničkim antenskim sustavima i kabelskoj televiziji.

Posebna pozornost se posvetila smetnjama, odnosno njihovom utvrđivanju i otklanjanju nakon otkrivanja putem mjernog sustava ili prijave.

Kao poseban slučaj navodimo smetnje u priobalju u frekvencijskim područjima za radio i televiziju; zimski i proljetni mjeseci sa slabijim širenjem elektromagnetskih valova poslužili su kao priprema za ljetna mjerenja čiji je rezultat preko 30 prijava smetnji talijanskoj administraciji. Na žalost, odgovori talijanske administracije na prijave smetnji upućivali su na nedostatak volje za njihovim otklanjanjem tako da je Agencija u nekoliko navrata ponovo tražila njihovo rješavanje. Nakon opetovanog traženja uklanjanja smetnji, dobiven je konkretan odgovor talijanske administracije na jednu od prijava, u kojem se tvrdi da su mjere za otklanjanje smetnji poduzete i da bi ona trebala biti otklonjena. Ponovljena mjerenja Agencije to nisu potvrdila što je rezultiralo novim zahtjevom za poduzimanjem odgovarajućih mjera. Ukoliko u sljedećem razdoblju ne bude mjerljivih pomaka u rješavanju ovog problema, uobičajena međunarodno propisana procedura će se moći smatrati iscrpljenom te će biti moguće tražiti pomoć Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) ili rješavati problem na bilateralnoj diplomatskoj razini. Istovremeno je suradnja s ostalim susjednim zemljama bila primjerena te su sve smetnje otklonjene.

Mjerenjima smetnji su obrađene i 63 prijave Hrvatske kontrole zračne plovidbe dok je ostalih istraživanja smetnji i njihovog otklanjanja bilo ukupno 36.

10.2. Stručni nadzor

Agencija je provodila stručni nadzor sukladno propisima Zakona o telekomunikacijama te je redovito surađivala s telekomunikacijskim inspektorima nadležnog ministarstva.

U 2007. godini obavljeno je 37 stručnih nadzora zajedničke uporabe telekomunikacijske infrastrukture i nadzora nad pružateljima telekomunikacijskih usluga te 8 suradnji u inspeksijskim nadzorima. Osim navedenih nadzora, Agencija je redovito provodila i nadzor uporabe radiofrekvencijskog spektra nad korisnicima radijskih postaja određenih komunikacijskih sustava. Nadzor uvjeta uporabe radiofrekvencijskog spektra se redovito obavljao zajedno s tehničkim pregledima radijskih postaja koje podliježu njihovom obavljanju prije puštanja u rad. Broj tehničkih pregleda prema vrsti radijske postaje nalazi se u slijedećoj tablici:

Broj tehničkih pregleda radijskih postaja koje je obavila Agencija u 2007. godini.

Vrsta radijske postaje	Broj tehničkih pregleda
FM radijske postaje	52
TV odašiljači i pretvarači	124
Radijske postaje do 1 GHz	264
Radijske postaje preko 1 GHz	338

10.3. Kontrolno-mjerni sustav Agencije

Agencija je redovito održavala ustrojeni kontrolno-mjerni sustav kako se ne bi narušila funkcionalnost sustava i onemogućilo obavljanje zadaća propisanih Zakonom. Ovdje je uključeno održavanje mjerne opreme u mjernim vozilima, HAT središtima i u kontrolno-mjernim postajama koje su daljinski upravljane, kao održavanje samih mjernih vozila. Oprema koja je u 2007. godini postala neispravna, popravljena je i ponovo stavljena u funkciju.

Osim redovitog održavanja i popravaka, Agencija sustavno unapređuje mjerni sustav kako bi se povećala funkcionalnost i omogućila mjerenja signala novih tehnologija. Zbog toga su nabavljene širokopolasne antene za nadzor radiofrekvencijskog spektra koje pokrivaju frekvencijska područja 2-18 GHz i 18-26,5 GHz, kao i mjerni sustav za mjerenje GSM i UMTS signala. Od ostalih značajnijih nabavki navodimo nabavu podesivih filtara za razna mjerenja, kao i zamjenu deset godina starih računala koja su upravljala mjernim sustavom.

Sustav kontrolno-mjernih postaja još nije u potpunosti izgrađen te je Agencija nastavila projekt iz prethodnih godina. U 2007. godini riješeni su uvjeti iz lokacijske dozvole za kontrolno-mjernu postaju na otoku Pašmanu nakon čega je podnesen zahtjev za izdavanje građevinske dozvole. Također je ishoda lokacijska dozvola i podnesen zahtjev za građevinsku dozvolu za izgradnju HAT središta Rijeka jer je trenutni, unajmljeni, prostor neodgovarajući.

10.3.1. Tehnički pregledi ispunjavanja uvjeta koncesije

Agencija je 2007. godine obavila i sljedeće tehničke preglede ispunjavanja uvjeta koncesija:

Tehnički pregledi koncesionara radija i televizije – 30

Tehničke preglede uvjeta za obavljanje koncesije za javne govorne i/ili podatkovne usluge -21

Tehnički pregledi kod operatora s dobivenom dozvolom za pružanje javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži i usluga kabelaške distribucije – 1

11. STRUČNA SLUŽBA AGENCIJE

Na kraju 2007. godine Agencija broji 120 zaposlenika od kojih su tri člana Vijeća Agencije.

Agencija ima stručnu službu koja obavlja stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Agencije. Unutarnje ustrojstvene jedinice povezane su kako bi Agencija kao cjelina, djelotvorno i stručno obavljala djelatnosti određene Zakonom i Statutom Agencije.

U studenome 2007. godine unutar Agencije ustrojen je novi Odsjek zaštite korisnika i sigurnosti mreža u Odjelu komunikacijskih mreža. Odsjek zaštite korisnika i sigurnosti mreža obavlja poslove u vezi sa zaštitom prava korisnika i sigurnosti mreža javnih TK usluga te informira i educira korisnike TK usluga putem medija i na druge prikladne načine o njihovim pravima i obvezama vezano uz korištenje TK usluga. Također Odsjek zaštite korisnika i sigurnosti mreža predlaže i poduzima razne sustavne mjere radi poboljšanja razine zaštite korisnika TK usluga.

Tijekom izvještajnog razdoblja u Agenciju je zaprimljeno 25.156 novootvorenih predmeta, od kojih je 10.782 predmeta upravnog postupka, dok je 14.374 predmeta neupravnog postupka.

U 2007. godini u Agenciji je obrađeno i otpremljeno 25. 049 predmeta.

Od ukupnog broja radnika stručne službe u sjedištu Agencije na adresi Jurišićeva 13, Zagreb, radi 45 radnika; na adresi Iblerov trg 10, Zagreb, radi 53 radnika; a u HAT središtima Agencije radi 19 radnika (HAT središte Zagreb: 5 radnika, HAT središte Split: 5 radnika, HAT središte Osijek: 5 radnika i HAT središte Rijeka: 4 radnika).

U odnosu na prethodnu godinu (2006.) u kojoj je bilo zaposleno 100 radnika stručne službe, zbog povećanja obima i složenosti poslova Agencija je povećala broj radnika za 17% kako bi što kvalitetnije obavljala poslove nezavisnog regulatora na telekomunikacijskom tržištu. Navedeno zapošljavanje provedeno je po broju i stručnoj spremi u skladu s preporukama konzultanata CARDS programa.

Stručna služba Agencije na kraju ovog izvještajnog razdoblja broji 50 žena i 67 muškaraca, a prosječna starosna dob zaposlenika je 38 godina.

Poseban naglasak u Agenciji stavlja se na usavršavanje i edukaciju zaposlenika Agencije, kako bi se stekle razne vještine i iskustva za stvaranje uvjeta za usklađenje zakonodavstva Republike Hrvatske s regulatornim okvirom Europske unije.

Agencija također ulaže sredstva u školovanje svojih zaposlenika, za stjecanje višeg stupanja obrazovanja zaposlenika – znanstveni studij, a koji je usko povezan s poslovima djelokruga rada, kako bi se postigla što veća razina znanja i stručnost zaposlenika Agencije u obavljanju što kvalitetnije provedbe svih načela i ciljeva regulacije telekomunikacijskog tržišta.

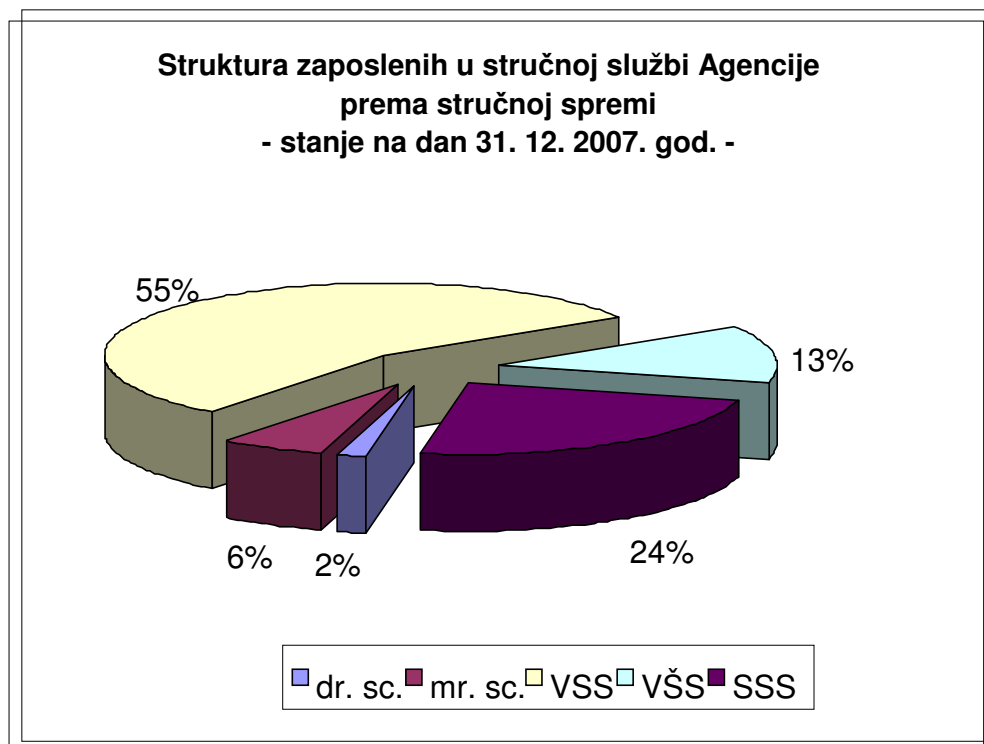
Radnici koje Agencija školuje za potrebe poslova koje obavljaju obvezuju se da će raditi u Agenciji u razdoblju razmjernom trajanju školovanja.

CARDS 2004 projekt potpore za Agenciju, u 2007. godini je bio vrlo produktivan te su provedene aktivnosti i ostvareni značajni rezultati u svakoj komponenti projekta: direktnoj potpori u ostvarivanju tekućih zadataka Agencije, edukaciji i jačanju kapaciteta zaposlenika Agencije te davanju raznih smjernica u skladu s regulatornim okvirom Europske Unije.

Struktura zaposlenika u stručnoj službi Agencije prema stručnoj spremi

- stanje na dan 31. 12. 2007. godine -

Stručna sprema	Na dan 31. 12. 2007.	
	Broj zaposlenika	Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi (%)
dr. sc.	2	1,7
mr. sc.	7	6,0
VSS	65	55,6
VŠS	15	12,8
SSS	28	23,9
UKUPNO	117	

12. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I SURADNJA

12.1. Suradnja i rezultati CARDS 2004 projekta

CARDS 2004 projekt potpore za Hrvatsku agenciju za telekomunikacije u 2007. godini bio je vrlo produktivan te su provedene mnoge aktivnosti i ostvareni značajni rezultati u svakoj komponenti projekta, a to su:

1. direktna potpora u ostvarivanju tekućih zadataka Agencije,
2. edukacija i jačanje kapaciteta zaposlenika Agencije te
3. potpora u izradi nacrtu novog zakona o elektroničkim komunikacijama u skladu s regulatornim okvirom Europske unije.

Projektini tim pridonio je radu Agencije pružajući ad hoc potporu i savjete u raznim aspektima rada Agencije (regulacija cijena incumbent operatora, državna potpora razvoju širokopojasnog razvoja interneta, obnova GSM dozvola, standardne ponude za najam vodova i bitstream pristup itd). Također možemo naglasiti i preporuke pri izradi godišnjeg akcijskog plana, o načinu na koji bi se Agencija trebala organizirati kako bi bila što učinkovitija, preporuke pri izradi strategijskog plana, definiranje misije i vrijednosti te poboljšanje odnosa s javnošću.

Posebna pozornost posvećena je razvoju IT strukture Agencije, integriranom informacijskom sustavu i internet stranicama Agencije. U drugoj polovici 2007. projekt se fokusirao na edukaciju i rad s pojedinim projektним timovima Agencije koji su bili odgovorni za određene zadatke kao što su radionice za novoosnovani odsjek za zaštitu korisnika unutar Agencije, rad s odsjekom za analizu tržišta te radionice o upravnim i regulatornim procesima i ugovorima.

Osim radionica za zaposlenike Agencije, nadležnog ministarstva i Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, projekt je u 2007. održao i dva javna seminarra za sve interesne strane u sektoru telekomunikacija na temu „Liberalizacija telekomunikacijskog tržišta: ključni problemi“, u travnju 2007 i seminar pod nazivom „Zaštita korisnika na tržištu elektroničkih komunikacija“, u studenom 2007.

U 2007. godini projekt je izradio dva ključna dokumenta u odnosu na zakonodavni aspekt, a to su studija o poboljšanju pravnog okvira djelovanja Hrvatske agencije za telekomunikacije te prijedlog nacрта pojedinih poglavlja novog zakona o elektroničkim komunikacijama na engleskom i hrvatskom jeziku. Uz potporu projekta, Ministarstvo je izradilo dokument pod nazivom Smjernice za izradu novog Zakona o elektroničkim komunikacijama koji je bio predmet javne konzultacije.

12.2. PHARE 2005

U sklopu aktivnosti vezanih uz EU pred-pristupne fondove te provedbu projekta **PHARE 2005** za jačanje sposobnosti državne i javne uprave za pružanje usluga usmjerenih prema korisnicima, Agencija je izradila svu potrebnu dokumentaciju te prijavila projekt koji osigurava korištenje usluga stručnjaka u razvoju strategije digitalne radiodifuzije u Republici Hrvatskoj. Projekt je odobren i stručnjaci odabrani u zadnjem kvartalu 2007 godine.

12.3. Suradnja s ERG i IRG

Hrvatska agencija za telekomunikacije ima status promatrača u radu Europske grupe regulatora (European Regulators Group) i član je Grupe neovisnih regulatora (Independent Regulators Group) od 2005. godine. Predstavnici Agencije redovito sudjeluju na sastancima kontaktne skupine E/IRG-a te na plenarnim sjednicama E/IRG-a, što omogućava i pridonosi boljem razumijevanju cjelokupnog europskog telekomunikacijskog tržišta i njegovog razvoja, kao i procesa regulacije na navedenim tržištima. Kontaktna skupina radi na pripremi radnih dokumenata, izvješća, zajedničkih stajališta te dokumenata o najboljoj praksi važnih za regulaciju tržišta elektroničkih komunikacija te se sastaje četiri puta godišnje. Tijekom 2007. godine predstavnici Agencije sudjelovali su na svim sastancima kontaktne skupine E/IRG-a koji su se održali u Barceloni (siječanj), Rigi (svibanj), Haagu (rujan) i Budimpešti (studeni) te na plenarnim sjednicama koje su se održale u Bruxellesu (veljača), Oslu (svibanj), Ateni (listopad) te Rimu (prosinac). Istovremeno, djelatnici Agencije sudjeluju u radu određenih radnih skupina i projektnih timova E/IRG-a, a u skladu s postignutim znanjima i iskustvima na određenim područjima regulacije. Sudjelovanjem u radu E/IRG-a djelatnici Agencije stvaraju mrežu formalnih i neformalnih kontakata putem kojih je zaposlenicima Agencije omogućena usporedba iskustava te potpora u svakodnevnom radu na način da je u svakom trenutku moguća usporedba s načinima i metodama regulacije tržišta sa svim zemljama članicama E/IRG-a.

12.4. Međunarodna suradnja u radiokomunikacijama

U okviru priprema za WRC07 popraćen je pripremni sastanak (CPM) gdje su se utvrđivale pozicije na globalnoj razini za predstojeću Konferenciju. Također, tijekom listopada i studenog 2007. godine sudjelovalo se na samoj Konferenciji u Ženevi. Na Konferenciji je jedna od najvažnijih tema bila ona vezana uz dodjelu dodatnih frekvencijskih pojaseva za IMT tehnologiju. U okviru toga se aktivno sudjelovalo u zaštiti rada postojećih službi, poglavito televizijske difuzije

(790-862 MHz). Rezultati Konferencije u čitavom spektru i za sve radiokomunikacijske službe će pri slijedećim izmjenama biti implementirani u tablicu namjene i odgovarajuće podzakonske propise.

Međunarodno usklađivanje postaja u privatnim pokretnim mrežama i mikrovalnim vezama je provođeno prema HCM sporazumu. Međunarodno su usklađivane i zemaljske satelitske postaje, posebno radi zaštite naših mikrovalnih veza, te su analizirani satelitski sustavi radi zaštite postojećih nepokretnih službi i BSS satelitske orbitalne pozicije.

Tijekom 2007. godine na CEPT razini aktivno se sudjelovalo u radu tijela ECC, njegovih radnih grupa WGFM, WGSE, WGRA te podgrupe SRD/MG i Projektnog tima 1 (PT1 – IMT).

Na multilateralnoj osnovi se sudjelovalo i na HCM SWG FS podgrupi u okviru HCM sporazuma kojeg je Republika Hrvatska potpisnica..

Dopisno su potpisani sporazumi s Austrijom, Mađarskom i Slovenijom za preferencijalne podjele u E-GSM i GSM-R frekvencijskim područjima, čime se stvorila podloga s jedne strane za dodjelu E-GSM područja koncesionarima javnih pokretnih mreža te za početak uporabe GSM-R (željeznica) sustava u Hrvatskoj.

U sklopu međunarodne koordinacije, redovito su provjeravane radijske postaje objavljene preko ITU BRIFIC okružnice.

Pokrenut je postupak međunarodnog usklađivanja hrvatskih neusklađenih radiodifuzijskih postaja sa susjednim zemljama, te su analizirani koordinacijski zahtjevi administracija Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Slovenije i Srbije. U sklopu međunarodne suradnje, osim intenzivne korespondencije s većinom susjednih zemalja, održana su i dva bilateralna sastanka s administracijom Bosne i Hercegovine te jedan s administracijom Mađarske. Sastanci su bili od iznimne važnosti za osiguravanje dva multipleksa za digitalnu televiziju na području cijele Hrvatske, te su na njima ostvareni odlični rezultati. Također su riješeni i neki duže vremena otvoreni i vrlo zahtjevni koordinacijski zahtjevi između administracija Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Osim navedenih sastanaka intenzivna koordinacija odvijala se i putem korespondencije, u sklopu koje su obavljene brojne analize FM radijskih postaja.

U sklopu međunarodne suradnje poslano je i/ili analizirano ukupno 468 koordinacijskih zahtjeva za TV radijske postaje i 596 koordinacijskih zahtjeva za FM radijske postaje.

U sklopu sudjelovanja u radu radnih skupina međunarodnih telekomunikacijskih organizacija čije su aktivnosti bile vezane uz „digitalnu dividendu“ te razvoj i koegzistencija različitih digitalnih tehnologija u istom frekvencijskom opsegu, Agencija je sudjelovala na sastancima CEPT-ove radne skupine WG FM PT45 te na sastancima ECC TG4 radne skupine. Također je prihvaćena organizacija jednog sastanka ECC TG4 radne skupine, 2008. godine u Hrvatskoj. U sklopu stručnog usavršavanja, zaposlenici Agencije sudjelovali su radionici EBU-a s temama WRC-07, DVB-T/-H, T-DMB, DRM i upravljanje spektrom.

U pripremi revizije međunarodnih sporazuma za digitalni radio, Maastrich 2002 i Wiesbaden 1995, a kao posljedica stupanja na snagu sporazuma Geneva 2006, obavljene su sve potrebne pripreme za potpisivanje novog sporazuma Constanza 2007 koji sada obuhvaća sve multimedijske usluge.

13. ZAKLJUČAK

U 2007. godini Hrvatska agencija za telekomunikacije nastavila je intenzivno raditi na daljnjem razvoju telekomunikacijskog tržišta unaprijeđujući tržišno natjecanje i zaštitu korisnika, te stvarajući uvjete za daljnji rast investicija i inovacija u elektroničke komunikacije koje će podržati gospodarski rast i poboljšati javnu uslugu i kvalitetu života u Republici Hrvatskoj. Rezultati ovakvog pristupa Agencije vidljivi su iz brojnih pokazatelja izloženih u ovom izvještaju od kojih ćemo u nastavku naglasiti samo najvažnije.

U 2007. godini Hrvatska agencija za telekomunikacije je glavninu svojih aktivnosti usmjerila na daljnji razvoj tržišta telekomunikacijski usluga i tržišnog natjecanja stvarajući uvjete za ravnopravni pristup tržištu novim operatorima i davateljima usluga, poboljšanju kvalitete telekomunikacijskih usluga i raznolikosti ponuda davatelja usluga na tržištu, u cilju stvaranja još boljih uvjeta za krajnje korisnike i njihove potrebe. U skladu sa svjetskim trendovima, posebno na razvijenim telekomunikacijskim tržištima, Agencija je nastojala stvoriti uvjete za razvoj konvergentnih usluga - povezivanja usluga pokretne i nepokretne telefonije, te interneta i televizije putem internetskog protokola (*tzv. Triple i Quadriplay tehnologije*).

Spomenute aktivnosti Agencije rezultirale su povećanim udjelom novih operatora u pokretnoj i nepokretnoj mreži, tako da je udio novih operatora u nepokretnoj mreži na kraju 2007. godine iznosio 17,86 %, dok je u isto vrijeme treći operator pokretne mreže imao tržišni udio od 9,34%.

Učinci rada Agencije vidljivi su i kroz poboljšane uvjete međusobnog povezivanja operatora i izdvajanje lokalnih petlji, a rezultat su izmjena i daljnjih poboljšanja standardnih ponuda operatora sa znatnijom tržišnom snagom provedenih na zahtjev Agencije, na način koji je novim operatorima omogućio korištenje postojeće infrastrukture i ulazak na tržište pod poboljšanim uvjetima. Tako je u području nepokretne mreže snižena cijena vodova za međusobno povezivanje, te cijena započinjanja i završavanja poziva na lokalnoj razini, što je išlo u smjeru daljnjeg poticanja razvoja mreža novih operatora tj. ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu. Kao direktna posljedica navedenog, smanjeni su troškovi novih operatora vezani za međusobno povezivanje.

Niska cijena pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji koju je odredila Agencija, gotovo najniža u Europi, omogućava novim operatorima jeftin pristup krajnjem korisniku na veleprodajnoj razini. Da je postupak izdvajanja lokalne petlje bio uspješan i u 2007. godini, vidljivo je iz podatka da je izdvojeno ukupno 38.248 lokalnih petlji. U usporedbi s europskim zemljama u kojima postupak izdvajanja lokalnih petlji traje već pet godina, i u kojem razdoblju je izdvojeno 4,61% lokalnih petlji u odnosu na broj aktivnih linija, u Republici Hrvatskoj je u samo jednoj godini izdvojeno 2,3% lokalnih petlji, što smatramo vrlo bitnom činjenicom, budući da je spajanje korisnika putem usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji i gradnjom vlastite pristupne infrastrukture jedan od bitnih pokazatelja razvoja tržišta.

Velik dio svojih napora u 2007. godini Agencija je usmjerila na poboljšanje zaštite korisnika telekomunikacijskih usluga. Osnovan je novi odsjek za zaštitu korisnika koji istražuje uzroke žalbi, educira korisnike, posreduje i rješava pritužbe korisnika, inicira usklađenje općih uvjeta poslovanja davatelja telekomunikacijskih usluga s novim Zakonom o zaštiti potrošača te pruža tehničku podršku Vijeću korisnika telekomunikacijskih usluga. Pored toga Agencija je

implementirala sveobuhvatni, web temeljeni sustav žalbi krajnjih korisnika. Kao posljedica toga, u prošloj godini je broj pritužbi koji se odnose na tzv. *dialere* i druge maliciozne programe pao za 83%, što možemo pripisati stvaranju baze podataka o *dialerima*, dobroj edukaciji korisnika koju je provela Agencija, djelotvornim *anti-dialer* programima koje nude operatori, kao i porastu broja širokopojasnih priključaka na internet na kojima nema upada *dialera*. Istovremeno je u značajnom porastu broj korisnika koji se za pomoć obraća Agenciji što nedvojbeno govori o povećanom povjerenju korisnika u Agenciju.

U 2007. godini Agencija je također stvorila uvjete novim operatorima za širokopojasni pristup internetu na veleprodajnoj osnovi, čime su novi operatori dobili pristup krajnjem korisniku uz minimalna ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu na početku rada. Ovo je rezultiralo vrlo brzim rastom gustoće krajnjih korisnika usluge širokopojasnog pristupa internetu kroz cijelo razdoblje 2007. godine, te njihovim povećanjem za čak 53,7 % u odnosu na 2006. godinu. U isto vrijeme dolazi do sniženja cijena korištenja usluge širokopojasnog pristupa internetu, kako mjesečne naknade za pristup, tako i naknade za ostvareni promet. Na kraju 2007. godine 8,7% ukupnog stanovništva u Republici Hrvatskoj ima širokopojasni pristup internetu, što predstavlja oko 26% ukupnog broja kućanstava, a Agencija i dalje intenzivno radi na njegovom povećanju jer sadašnja gustoća nije zadovoljavajuća. Iako je ADSL pristup i dalje najzastupljeniji način pristupa, putem drugih infrastruktura se također privlače krajnji korisnici, čime oživljava i infrastrukturna konkurencija na navedenom tržištu.

Respektabilni rezultati postignuti su i u daljnjem sniženju cijena telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj i pokretnoj mreži. Tako su telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži u prošloj godini za male korisnike pale za 1,2%, dok se za velike korisnike bilježi smanjenje cijena od 2,7%, a u posljednje tri godine bilježi se smanjenje cijena korištenja usluga u kumulativnom iznosu od 13% za male korisnike, 22% za srednje korisnike, te 26% za velike korisnike. Cijene korištenja usluga pokretne mreže u 2007. godini pale su od 2 % do 19,6% u odnosu na 2006. godinu, a u posljednje tri godine bilježi se kumulativno smanjenje cijena korištenja usluga od 23% za male korisnike, 37% za srednje korisnike, te 40,6 % za velike korisnike. Dakle, dok cijene roba i usluga općenito u Republici Hrvatskoj rastu, cijene telekomunikacijskih usluga su u padu ili stagniraju, što možemo zahvaliti daljnjem jačanju liberalizacije telekomunikacijskog tržišta.

Agencija je u 2007. godini svojim odlukama omogućila daljnje poboljšanje postupaka i uvjeta prijenosa broja i predodabira operatora, tako što je pojednostavila način obavješćivanja korisnika prenesenih brojeva i proceduru prelaska na drugog operatora a zabranjene su i zlorabe pristupnog operatora tj. HT-a prema krajnjim korisnicima. Hrvatska i dalje jedina država jugoistočne Europe koja je u potpunosti uspostavila uslugu prenosivosti broja i u nepokretnoj i u pokretnoj mreži, ne samo kao instrumenta zaštite korisnika i povećanja kvalitete usluge već i kao jednog od ključnih pokretača smanjivanja maloprodajnih cijena telekomunikacijskih usluga. U 2007. godini ukupno je u nepokretnim mrežama preneseno 155.594 brojeva, što je za 130% više u odnosu na broj prenesenih brojeva u 2006. godini. U pokretnim mrežama je preneseno 34.765 brojeva, što je 343% više u odnosu na 2006. godinu kada ih je bilo 7.838. Broj korisnika koji su iskoristili mogućnost predodabira operatora veći je za 15,94% te iznosi 254.374 na kraju 2007. godine.

Ovi podaci, a posebno onaj za pokretne mreže na koji je značajno utjecao Tele 2 svojom politikom cijena, potvrda je sve snažnijeg tržišnog natjecanja u ovom sektoru.

Agencija je u 2007. godini intenzivno radila i na rješavanju problema zajedničkog korištenja izgrađene telekomunikacijske infrastrukture - bez miješanja u pitanje vlasništva -, sređivanja postojećeg stanja, te poticanja daljnjeg razvoja. Agencija je davala smjernice i upute operatorima, koncesionarima i predstavnicima lokalne uprave za postupanje u zajedničkom korištenju postojeće telekomunikacijske infrastrukture, te za rješavanje spornih situacija. U 2007. godini provedena je javna rasprava u cilju propisivanja tehničkih uvjeta zajedničke uporabe izgrađene telekomunikacijske kanalizacije, te je nakon provedene rasprave, Agencija donijela odluku o obaveznoj primjeni uvjeta. Tim uvjetima se jasno ističe nadležnost Agencije kod poticanja zajedničkog korištenja izgrađene telekomunikacijske infrastrukture i istaknute su posebno Zakonske odredbe u području izgradnje, održavanja, razvoja i uporabe telekomunikacijske infrastrukture, što je od interesa za Republiku Hrvatsku. Rezultat ovih aktivnosti je značajno smanjenje neregularnog korištenja izgrađene telekomunikacijske kanalizacije za oko 1200 km.

Nastavljen je intenzivan rad na planiranju i osiguravanju uvjeta za puštanje u rad buduće mreže digitalne televizije, prvenstveno za dva multipleksa programa za prijelazno razdoblje. Na području Zagreba osigurani su tehnički uvjeti i izdani tehnički parametri za dva multipleksa na osnovi kojih je prvi puta u Hrvatskoj započelo test emitiranje slike i zvuka visoke kakvoće (HDTV). Za potrebe prelaska s analogne na digitalnu televiziju tj. puštanja u rad prva dva DVB-T multipleksa, izrađena je analiza utjecaja na mrežu analogne televizije u radu, te je predloženo tehničko rješenje i dinamika prelaska.

Vlada Republike Hrvatske je u 2007. godini potaknula proces digitalizacije na način da je svojom odlukom odobrila preraspodjelu viška sredstava Hrvatske agencije za telekomunikacije iz 2006. godine za davanje potpore fizičkim osobama za nabavu uređaja za prijam digitalnih televizijskih signala. Stoga je Hrvatska agencija za telekomunikacije zajedno sa Središnjim državnim uredom za e-Hrvatsku i društvom Odašiljači i veze d.o.o., u 2007. godini na području Istre započela realizaciju projekta prelaska s analognog na digitalno emitiranje uz dodjelu državne potpore građanima za nabavku uređaja (Digitalna Istra).

U dijelu spektra koji je namijenjen za obavljanje djelatnosti radija (87,5-108 MHz) raspoloživo je još vrlo malo frekvencija koje je Agencija uspjela koordinirati sa susjednim zemljama. Može se utvrditi da je ovaj dio spektra zasićen i da će biti vrlo teško doći do novih frekvencija.

Agencija je u 2007. godini nastavila aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija "European Regulators Group" i "Independent Regulators Group"(ERG/IRG). U European Regulators Group (ERG) Agencija ima status promatrača, dok je član Grupe neovisnih regulatora (Independent Regulators Group). Sudjelovanje na sastancima kontaktne skupine E/IRG-a te na plenarnim sjednicama E/IRG-a, omogućava i pridonosi boljem razumijevanju cjelokupnog europskog telekomunikacijskog tržišta i njegovog razvoja, kao i procesa regulacije na navedenim tržištima. Tijekom 2007. godine predstavnici Agencije sudjelovali su u radu radnih skupina i projektnih timova E/IRG-a, čime su stvorene mreže kontakata radi usporedbe iskustava s načinima i metodama regulacije tržišta sa svim zemljama članicama E/IRG-a.

CARDS 2004 projekt potpore za Hrvatsku agenciju za telekomunikacije, u 2007. godini je bio vrlo produktivan te su provedene aktivnosti i ostvareni značajni rezultati u svakoj komponenti projekta: direktnoj potpori u ostvarivanju tekućih zadataka Agencije, edukaciji i

jačanju kapaciteta zaposlenika Agencije, te potpori u izradi nacrtu novog Zakona o elektroničkim komunikacijama u skladu s regulatornim okvirom Europske Unije. Unutar tog projekta, u Agenciji je tijekom 2007. godine provedena edukacija, te je povećan broj zaposlenika u skladu s uputama CARDS projekta.

U sklopu aktivnosti vezanih uz EU pred-pristupne fondove te provedbu projekta **PHARE 2005** za jačanje sposobnosti državne i javne uprave za pružanje usluga usmjerenih prema korisnicima, Agencija je izradila svu potrebnu dokumentaciju te prijavila projekt koji osigurava korištenje usluga stručnjaka u razvoju strategije digitalne radiodifuzije u Republici Hrvatskoj. Projekt je odobren u zadnjem kvartalu 2007 godine. U 2007. godini Agencija je pripremila i dva prijedloga projekta vezanih uz IPA 2007 i IPA 2008.

U 2007. godini nastavljeno je aktivno sudjelovanje Agencije u procesu pristupnih pregovora Republike Hrvatske i Europske Unije u dijelu koje se odnosi na poglavlje 10. Informacijsko društvo, i to bez zastoja, dodatnih mjerila i značajnijih primjedbi.

Pored toga Agencija je u protekloj godini napravila i usvojila strategiju razvoja i operativni plan do 2012 godine sa ciljem nastavka razvoja tržišta elektroničkih komunikacija, tržišnog natjecanja, poticanja investicija i inovacija u tržište elektroničkih komunikacija te kontinuiranog podizanja vlastite učinkovitosti. U okviru strategije Agencija je inicirala pokretanje više projekata među kojima naglašavamo, projekt analize tržišta, projekt troškovnog razdvajanja i troškovnih modela te otvaranje multidisciplinarnog, regulatornog poslijediplomskog studija (Fakultet elektrotehnike i računarstva, Ekonomski fakultet i Pravni fakultet), multidisciplinarni projekt „Pogled u budućnost“ te izgradnju efikasnog informacijskog sustava pod nazivom e-Agencija.

Hrvatska agencija za telekomunikacije je u prošloj godini svojim aktivnim radom u regulaciji telekomunikacijskog sektora gradila svoju daljnju učinkovitost, te aktivno i transparentno surađivala sa svim mjerodavnim subjektima na telekomunikacijskom tržištu. Agencija i dalje nastavlja liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta Republike Hrvatske s ciljem osiguranja optimalne ravnoteže između interesa korisnika i razumnog povrata investicija operatora.

Sve dosad navedeno potvrđuje respektabilne rezultate postignute u protekloj godini a daljnji zamah u svom radu i otvaranje novih regulatornih izazova Agencija očekuje stupanjem na snagu novog Zakona o elektroničkim komunikacijama.

14. KAZALO POJMOVA

- ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) – najčešća tehnologija pristupa putem bakrene parice
- ADSL2 Annex J, M i ADSL2+ Annex J, M – vrste ADSL pristupa
- Bitstream pristup - Način pristupa u kojem operator sa znatnijom tržišnom snagom daje novom operatoru pristup krajnjem korisniku zajedno s korištenjem prijenosnog kapaciteta vlastite mreže do točke međusobnog povezivanja, a kako bi novi operator mogao pružati uslugu širokopojasnog pristupa internetu krajnjem korisniku.
- BRIFIC (Bureau Radio International Frequency Information Circular) – Cirkularno pismo Radiokomunikacijskog biroa s međunarodnim informacijama o frekvencijama
- BSS (Broadcasting Satellite Service) – radiodifuzijska satelitska služba
- CARNet - Hrvatska akademska i istraživačka mreža
- CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications) – Europska konferencija pošte i telekomunikacija
- CPM (Conference Preparatory Meeting) – pripremni sastanak za Konferenciju
- DRM (Digital Radio Mondiale) – vrsta digitalnog prijenosa zvuka
- DVB-H (Digital Video Broadcasting Handheld) – digitalna pokretna video radiodifuzija
- DVB-T (Digital Video Broadcasting Terrestrial) – zemaljska digitalna video radiodifuzija
- E-GSM (Extended GSM) - pokretna mreža druge generacije koja koristi prošireni radiofrekvencijski spektar na 900 MHz
- EBU (European Broadcasting Union) – Europska unija za radiodifuziju
- ECC (Electronic Communication Committee) – Komitet elektroničkih komunikacija
- EDGE (Enhanced Data Rates for GSM Evolution) - nadogradnja mobilne tehnologije druge generacije u pogledu povećanja brzine prijenosa podataka (do 220 kbit/s)
- “FDD ADSL iznad POTS-a” i “FDD ADSL iznad ISDN-a” - asimetrična prijenosna tehnologija
- FTTH (Fiber to the home) - pristup putem optičkih kabela
- GSM (Global System for Mobile Communications) – pokretna mreža druge generacije koja koristi radiofrekvencijski spektar na 900 MHz
- GSM/DCS-1800 (Digital Cellular System) – pokretna mreža druge generacije koja koristi radiofrekvencijski spektar na 1800 MHz
- HCM (Harmonised Calculation Method) – harmonizirana metoda proračuna
- HDTV (High Density Television) – emitiranje slike visoke kakvoće
- HSDPA (High Speed Downlink Packet Access), tehnološke nadogradnje treće generacije mobilne telefonije s višestruko ubrzanom prijenosom podataka
- IMT (International Mobile Telecommunications) – međunarodni standard za pokretne telekomunikacije
- ISP (Internet Service Provider) – kompanije koje prvenstveno omogućavaju korisnicima pristup internetu različitim pristupnim tehnologijama, također pružaju usluge Web poslužitelja, e-mail poslužitelja, FTP poslužitelja i slično.
- IT - informacijska tehnologija
- ITU (International Telecommunication Union) – Međunarodna telekomunikacijska unija
- KTV - pristup putem kableske distribucije
- MPEG-4 (Moving Pictures Expert Group) – standard pokretne slike četvrte generacije
- OECD košara - telekomunikacijska košara ili "T-Basket" nudi jedinstven uvid u cjenovne odnose između različitih telekomunikacijskih operatora koristeći metodologiju odobrenu od strane OECD-a (Organizacija za europsku suradnju i razvoj). Metodologija omogućava prikaz korištenja javne govorne usluge u nepokretnoj/pokretnoj mreži uz uravnoteženu mjerljivu potrošnju prosječnih korisnika na način da je izračunata košara usporediva po operatorima i po zemljama. Prilikom izračuna uzimaju se u obzir svi tarifni paketi i sve bitne specifičnosti pojedinih paketa, operatora ili razmatrane zemlje. Pa se tako u razmatranju uzima u obzir tip korisnika (fizičke osobe-mali, srednji i veliki; poslovni korisnici-mali i veliki), određište poziva (pozivi prema nepokretnoj i pokretnoj mreži, te međunarodni), broju poziva, raspodjela u odnosu na vrijeme u toku dana (vrijeme više i vrijeme niže tarife), raspodjela u odnosu na udaljenost (lokalni poziv, županijski, nacionalni), vrijeme trajanja poziva (u ovisnosti o

udaljenosti i odredištu), vrsta usluge (govorna, SMS, MMS), te još desetak dodatnih pravila izračuna košare. Sve cijene uključuju porez na dodanu vrijednost

- P-t-P veze – veze točka-točka
- P-t-MP veze – veze točka-više točaka
- PT (Project Team) – projektni tim
- SFN (Single Frequency Network) – mreža koja koristi samo jednu frekvenciju
- SMP (Significant market power) – značajnija tržišna snaga
- SRD/MG (Short Range Devices Maintenance Group) – Podgrupa za uređaje kratkog dometa
- SWG FS (Subworking Group Fixed Service) – Radna podgrupa za nepokretnu službu
- T-DMB (Terrestrial Digital Multimedia Broadcasting) – Digitalna zemaljska multimedijaska radiodifuzija
- TG (Task Group) – radna grupa
- Triple-play – Omogućavanje prijenosa podataka, govora i video signala u realnom vremenu putem IP protokola. Ostvarivanje svih navedenih usluga istovremeno, moguće je jedino uz širokopolasni priključak korisnika na internet.
- UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) – pokretna mreža treće generacije
- VAS – (Value-added telecommunication services) – usluge s dodatnom vrijednošću, usluge koje korisnicima telekomunikacijska omogućavaju korištenje i određenih sadržaja npr. glasovna pošta, elektronička razmjena podataka, pohrana i dostupnost do baze podataka, obavijesti putem SMS/MMS, elektroničko glasovanje i slično.
- VoIP (Voice over Internet Protocol)- prijenos govora putem internetskog protokola
- WGFN (Working Group for Frequency Management) – Radna grupa za upravljanje frekvencijama
- WGRA (Working Group for Regulatory Affairs) – Radna grupa za regulatorne odnose
- WGSE (Working Group for Spectrum Engineering) – Radna grupa za spektralni inženjering
- WiMAX tehnologija (Worldwide Interoperability for Microwave Access) – napredna tehnologija širokopolasnog bežičnog pristupa
- WLAN (Wireless local area network) – bežična lokalna računalna mreža
- WRC (World Radiocommunications Conference) – Svjetska radiokomunikacijska konferencija

ZAVRŠNI RAČUN HRVATSKE AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE ZA 2007. GODINU

PRIHODI

Sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Hrvatske agencije za telekomunikacije osiguravala su se u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama.

Prema Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija, članak 34., stavak 2. točka e.), prihodi su prikazani prema modificiranim načelu novčanog iskazivanja. Iskazani su prihodi koji su postali raspoloživi (naplaćeni) u obračunskom razdoblju. Korekcija prihoda izvršena je metodom da su knjižene sve fakture kronološki po slanju, te su na dan 31. 12. 2007. stornirani svi prihodi za koji naplate nisu obavljene po isteku godine. S obzirom da su stornirani svi prihodi za koji naplate nisu obavljene, dalje u tekstu obrađena su potraživanja na dan 31.12.2007.

U fondu zastupanja evidentirani su poslovni događaji i transakcije vezane za prihode i obveze prema Državnom proračunu Republike Hrvatske (Fond zastupanja C), a putem fonda redovne djelatnosti poslovni događaji i transakcije vezane za obavljanje djelatnosti Hrvatske agencije za telekomunikacije.

Prihodi Hrvatske agencije za telekomunikacije

Ostvareni prihodi Hrvatske agencije za telekomunikacije u 2007. godini iznose 74.740.580,79 kn, što zajedno sa prenesenim saldom fonda iz 2006. godine u iznosu od 48.102.709,68 kn iznosi 122.843.290,47 prihoda.

Prihodi Hrvatske agencije za telekomunikacije u 2007. godini	iznos u KN
Prihod od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kableske televizije	26.674.834
Prihod od naknade za uporabu adresa i brojeva	32.159.220
Prihod od naknade za uporabu radijskih frekvencija, koji se sastoje se od 5% od ukupno ostvarenih naknada	13.850.151
Prihod od obavljenih tehničkih pregleda	1.569.394
Ostali prihodi sastoje se najvećim dijelom od prihoda za izdane sukladnosti, prihoda od kamata na sredstva po viđenju i prihoda od naplaćenih zatezних kamata	486.982
Prijenos salda fonda iz 2006. godine	48.102.710
U K U P N O	122.843.291

Prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske

Ukupni prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2007. godini iznose 287.431.356,22 kn.

U Državni proračun Republike Hrvatske do dana 31. prosinca 2007. godine uplaćeno je 272.026.901,68 kn, pa je u Fondu C – fondu zastupanja iskazan neuplaćeni dio prihoda Državnog proračuna Republike Hrvatske do 31. prosinca 2007. godine u iznosu od 15.404.454,54 kn. Ova razlika nastaje iz razloga jer se prihodi uplaćeni u tekućem mjesecu uplaćuju u Državni proračun do 15-tog u slijedećem mjesecu.

Prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2007. godini	iznos u KN
Prihodi od koncesija	17.892.219,35
Prihodi od frekvencija	263.152.876,04
Prihod od dozvola, prijava i ovlasti	6.017.293,37
Ostali prihodi (prihodi od natječajnih dokumentacija, prihodi od kamata)	368.967,46
U k u p n o	287.431.356,22

IZDACI

Prema Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija, članak 34., stavak 2. točka e.), izdatci su prikazani prema modificiranim načelu novčanog iskazivanja, odnosno iskazani su izdatci koji su nastali (plaćeni) u obračunskom razdoblju. Korekcija izdataka izvršena je istom metodom kao i korekcija prihoda, metodom da su knjižene sve fakture kronološki po primitku, te su na dan 31. 12. 2007. stornirani svi izdatci za koje isplate nisu obavljene po isteku godine. Na dan 31.12.2007. nije bilo neplaćenih zaprimljenih faktura, tako da nije bilo potrebno izvršiti storniranja izdataka.

U 2007. godini ukupni ostvareni izdatci iznose 46.001.757 kn, što iznosi 67% planiranih godišnjih izdataka.

Izvršeni izdatci u 2007. godini odnose se na materijalne izdatke u iznosu 1.096.879,51 kn, izdatke za vanjske usluge u iznosu od 11.134.440,26 kn, izdatke za zaposlene u iznosu od 22.143.760,27 kn, nematerijalne izdatke poslovanja u iznosu od 3.377.778,76 kn, ostale izdatke poslovanja u iznosu od 8.241.086,31 kn i izdatke za kamate na tečajne razlike u iznosu od 7.811,82 kn.

Materijalni izdatci u 2007. godini izvršeni su u iznosu od 1.096.879,51 kn, što je 67% od planiranih izdataka za 2007. godinu. Od ukupnih materijalnih izdataka, 501.390,92 kn čine izdatci za potrošni materijal, 481.492,25 kn izdatci za potrošenu energiju i gorivo i 113.996,34 kn izdatci sitnog inventara.

Izdatci za usluge izvršeni su u iznosu od 11.134.440,26 kn, što je 85% od planiranih izdataka za 2007. godinu. Od ukupnih izdataka za usluge izdatci za prijevozne usluge iznose 1.830.919,12 kn. Na tom se kontu nalaze izdaci vezani uz poštarinu, fiksne i mobilne telefone, pristup internetu a najveći dio troškova odlazi na zakup vodova za potrebe povezivanja. Izdatci za usluge održavanja iznose 1.212.191,20 kn, izdatci za najam iznose 5.340.886,32 kn, izdatci za intelektualne i osobne usluge iznose 1.537.188,07 kn, izdatci za komunalne usluge iznose 209.203,02 kn, izdatci za grafičke usluge iznose 273.011,93 kn i izdatci za ostale vanjske izdatke iznose 731.040,60 kn.

Izdatci za usluge održavanja odnose se na usluge nastale u svezi s održavanjem dugotrajne imovine, a ostvareni su visini od 114% planiranih izdataka. U Financijskom planu za 2007. godinu planirani su popravci neispravne opreme za kontrolu radio-frekvencijskog spektra (Rohde-Schwarz oprema). Dio sredstava utrošen je za održavanje postojećeg, visoko sofisticiranog softvera.

Izdatci za usluge najma odnose se na izdatke koji se plaćaju za korištenje tuđe imovine. Ostvareni su u iznosu od 5.340.886,32 kn, što je 87 % od planiranih izdataka za 2007. godinu.

Izdatci za intelektualne i osobne usluge ostvareni su u visini od 69% planiranih izdataka, ukupno 1.537.188,07 kn. Sastoje se od izdataka za autorske honorare, izdataka za rad po ugovoru, izdataka za student servis, izdataka za liječničke preglede, izdataka za usluge vještaka i procjenitelja, izdatka za odvjetničke usluge i izdataka za usluge prijevoda.

Izdatci za zaposlene iznose 22.143.760,27 kn, što je 89% planiranih izdataka.

Nematerijalni izdatci poslovanja iznose 3.377.778,76 kn, što je 77% planiranih izdataka. Sastoje se od izdataka za dnevnice za službena putovanja i putne izdatke u iznosu od 1.426.313,59 kn, naknada izdataka zaposlenima u iznosu od 711.313,34 kn, naknada članovima stručnih timova u iznosu od 655.510,46 kn (Vijeće korisnika), izdataka za reprezentaciju u iznosu od 118.828,18 kn, izdataka za premije osiguranja u iznosu od 377.056,68 kn, izdataka za bankovne usluge i izdatke platnog prometa u iznosu od 37.655,83 kn, izdataka za doprinose i članarine u iznosu od 40.226,68 kn, izdatke za poreze koji ne ovise o dobiti u iznosu od 8.804,00 kn i izvanrednih izdataka u iznosu od 2.070,00 kn.

Ostali izdatci poslovanja iznose 8.241.086,31 kn, što je 33% planiranih izdataka, a sastoje se od ostalih izdataka poslovanja u iznosu od 901.981,38 kn, izdataka za investicijske nabave u iznosu od 7.339.104,93 kn i izdataka za aktivnosti koje nisu redovite u iznosu od 0,00 kn.

Izdatci za investicijske nabave ostvareni su u iznosu od 7.339.104,93 kn, što je 32% planiranih izdataka. Nerealizirani izdatci za investicijske nabave odnose se na nabave za koje je potrebno duže vrijeme realizacije, odnosno izdatke za kupnju središta Hrvatske agencije za telekomunikacije, izgradnju kontrolno-mjernih postaja i kontrolno-mjernih središta.

Sve nabave izvršene su sukladno Zakonu o javnoj nabavi.

VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA

Račun prihoda i rashoda prikazuje prihode i rashode Hrvatske agencije za telekomunikacije (A Fond redovite djelatnosti i B Fond kapitalnih projekata) i prihode Fonda zastupanja C u kojem se vode prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske. Ukupni prihodi iznose 138.890.605,15 kn, a ukupni rashodi iznose 46.001.756,93 kn. Višak prihoda nad rashodima ukupno (svi fondovi) iznosi 92.888.848,22 kn. Saldo fonda Hrvatske agencije za telekomunikacije (višak prihoda nad rashodima) iznosi 77.484.393,68 kn – prikazan u Fondu A – fondu redovite djelatnosti, dok Višak prihoda Fonda C – Fonda zastupanja prikazuje obvezu uplate u Državni proračun u idućem razdoblju i iznosi 15.404.454,54. Saldo fonda Hrvatske agencije za telekomunikacije (višak prihoda nad rashodima) iznosi 92.888.848,22 kn a sastoji se od:

Viška prihoda nad rashodima iz 2005. godine 33.599.110,71 kn

Viška prihoda nad rashodima iz 2006. godine 14.503.598,97 kn

Viška prihoda nad rashodima iz 2007. godine 29.381.683,78 kn

Višak prihoda nad rashodima Hrvatske agencije za telekomunikacije u 2005. poslovnoj godini iznosio je **36.388.263,76 kn**. Iznos i način raspodjele viška sredstava, koji čini razlika između ostvarenih prihoda i rashoda Agencije na kraju tekuće proračunske godine, utvrđen je odlukom Vlade Republike Hrvatske. Dio sredstava već je utrošen na način utvrđen Odlukom.

Višak prihoda nad rashodima Hrvatske agencije za telekomunikacije u 2006. poslovnoj godini iznosio je **34.390.117,30 kn**. Način raspodjele viška sredstava u 2006. godini određen je odlukom Vlade Republike Hrvatske. Dio sredstava već je utrošen na način utvrđen Odlukom.

Višak prihoda nad rashodima Hrvatske agencije za telekomunikacije na dan 31.12. 2007. iznosi 44.786.138,32 kn. Iznos od 15.404.454,54 kn uplaćen je u Državni proračun u 2008. budući su ta sredstva prikupljena u prosincu 2007. Stoga je stvarni saldo fonda 2007. **29.381.683,78 kn**. Način raspodjele viška sredstava u 2007. godini određuje se odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Višak prihoda nad rashodima odgovara stanju žiro-računa i blagajne na dan 31.12.2007.

BILANCA

Dugotrajnom imovinom se prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija smatra imovina čiji je vijek trajanja duži od jedne godine i čija je pojedinačna vrijednost u trenutku nabave veća od 200 DEM izraženo u kunama.

Dugotrajna nematerijalna imovina Hrvatske agencije za telekomunikacije sastoji se od ulaganja u programe, izgradnje lokalnog računalnog i telekomunikacijskog sustava, adaptacija i sanacija, te stručnih studija i strategija u ukupnom iznosu od 6.739.864 kn.

Dugotrajna nematerijalna imovina vodi se po nabavnoj vrijednosti, koja je osnovica za obračun ispravka vrijednosti, koji se obračunava prema propisanim stopama na teret izvora financiranja.

Stavka broj 8. obrasca „Bilanca“ – zemljišta i šume, obuhvaća zemljišta na kojima se nalaze kontrolno-mjerne postaje Otok i Ravna Gora. Za ovu stavku sukladno zakonu, nije izvršen obračun ispravka vrijednosti.

Stavka broj 9. obrasca – Građevinski objekti sastoji se od:

Kontrolno-mjerna postaja Otok	656.465,53
Kontrolno-mjerna postaja Plešivica	1.000.062,46
Kontrolno-mjerna postaja Ravna Gora	2.335.240,32
Kontrolno-mjerna postaja Degman	365.102,42
Kontrolno-mjerna postaja Ozljak	1.602.144,94
Građevinski objekti u pripremi-Rijeka, Veliki Bokolj	270.840,00
U K U P N O	6.229.855,67

Stavka broj 10. obrasca - Postrojenja i oprema sastoji se od:

Računala, telefonske centrale, alarmni sustavi, oprema za zagrijavanje i ventilaciju	4.525.320,80
Oprema u kontrolno-mjernim središtima i postajama	98.412.755,94
Uredski inventar	953.626,52
Namještaj	2.845.227,88
Prijevozna sredstva	24.812.055,95
U K U P N O	131.548.987,09

Redni br. 12. - Ostala materijalna imovina obuhvaća ulaganja u programe.

Redni br. 13. - Ispravak vrijednosti materijalne imovine. Dugotrajna materijalna imovina vodi se po nabavnoj vrijednosti, koja je osnovica za obračun ispravka vrijednosti, koji se obračunava prema propisanim stopama na teret izvora financiranja.

V. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

Redni br. 41. Novac u banci i blagajni sastoji se od

Novac u banci	92.883.863,28
Novac u blagajni	4.984,94
U K U P N O	92.888.848,22

PASIVA

Hrvatska agencija za telekomunikacije nema dugoročnih ni kratkoročnih obveza, te se pasiva sastoji samo od Izvora financiranja i salda fonda.

UKUPNA POTRAŽIVANJA

Kao što je već izloženo u završnom računu iskazani su prihodi koji su postali raspoloživi (naplaćeni) u obračunskom razdoblju. Korekcija prihoda izvršena je metodom da su knjižene sve fakture kronološki po slanju, te su na dan 31. 12. 2007. stornirani svi prihodi za koji naplate nisu obavljene po isteku godine. S obzirom da su ovi prihodi stornirani i ne vide se u završnom računu, dalje u tekstu obrađena su potraživanja na dan 31.12.2007., tako da je i podatak o potraživanjima iskazan u ovom izvješću.

S obzirom da se fakture knjiže kronološki po slanju, na dan 31.12.2007. u prikazanim potraživanjima nalaze se i fakture kojima je valuta plaćanja u 2008. godini.

U donjoj tablici iskazana su ukupna potraživanja Hrvatske agencije za telekomunikacije u usporedbi sa proteklim razdobljima (u kunama).

	O P I S	Potraživanja na dan 31.12.2006.	Potraživanja na dan 31.12.2007.	Indeks 2007./2006.
1.	Potraživanja za naknadu za uporabu radijskih frekvencija	39.121.126,17	35.468.983,59	91
2.	Potraživanja za naknadu za uporabu adresa i brojeva	134.160,00	277.120,00	207
3.	Potraživanja za iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kabela televizije	150.246,29	41.045,63	27
4.	Potraživanja za prihode od tehničkih pregleda	201.876,25	142.622,80	71
5.	Potraživanja za prihode od koncesija	1.390.058,65	2.915.523,19	210
6.	Potraživanja za zatezne kamate	293.630,33	932.237,19	317
7.	Potraživanja za prihode od prijave, ovlasti i sukladnosti	518.239,13	645.259,87	125
	UKUPNA POTRAŽIVANJA	41.809.336,82	40.422.792,27	97

Kao što je već ranije naglašeno, fakture se knjiže kronološki po izdavanju, te se u iznosu potraživanja na dan nalaze i računi koji još nisu dospjeli za plaćanje.

Hrvatska agencija za telekomunikacije ulaže u učinkovitu naplatu potraživanja. Redovito se šalju opomene za neplaćanja, obračunavaju se zakonske zatezne kamate, a za nenaplaćena potraživanja pokreću se ovršni postupci.

Z A P O S L E N I C I

Broj zaposlenika na početku i na kraju razdoblja:

O p i s	Prethodna godina	Tekuća godina
1. Broj zaposlenika na početku razdoblja	80	100
2. Broj zaposlenika na kraju razdoblja	100	120

Od ukupnog broja od 120 zaposlenika (na dan 31.12.2007.) prema stručnoj spremi, 2 su zaposlenika dr.sc., 7 zaposlenika mr.sc., 68 zaposlenika imaju visoku stručnu spremu, 15 zaposlenika ima višu stručnu spremu i 28 zaposlenika ima srednju stručnu spremu.

Od ukupnog broja zaposlenika 101 zaposlenik radi u sjedištu Hrvatske agencije za telekomunikacije u Zagrebu, 5 zaposlenika rade u kontrolno mjernom središtu (KMS) u Zagrebu, 5 zaposlenika rade u KMS Osijek, 4 zaposlenika rade u KMS Rijeka i 5 zaposlenika rade u KMS Split. Od ukupnog broja zaposlenika 70 zaposlenika su muškarci, a 50 zaposlenika su žene.

HRVATSKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

ZA 2007. GODINU

I PRIHODI

Ostvareni prihodi u 2007. godini i neuplaćeni prihodi u Državni proračun

Tablica broj 1

u KN

O P I S		PRIHODI UKUPNO	PRIHODI HAT	PRIHODI DP (fond C)
		1	2	3
1.	Prihodi od koncesija	0,00	0,00	0,00
2.	Prihodi od sukladnosti	410 519,20	410 519,20	0,00
3.	Prihodi od prijava i dozvola	21 273,48	0,00	21 273,48
4.	Prihodi od frekvencija	29 210 366,84	13 850 151,37	15 360 215,47
5.	Prihodi od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kableske televizije	26 674 833,50	26 674 833,50	0,00
6.	Prihodi od adresa i brojeva	32 159 220,00	32 159 220,00	0,00
7.	Prihodi od tehničkih pregleda	1 569 394,01	1 569 394,01	0,00
8.	Prihodi od natječajnih dokumentacija	700,00	0,00	700,00
9.	Prihodi od natječajnih dokumentacija (javna nabava)	0,00	0,00	0,00
10.	Prihodi od kamata	98 728,30	76 462,71	22 265,59
11.	Prijenos salda fonda iz prethodnih godina	48 102 709,68	48 102 709,68	0,00
12.	Ostali nespomenuti prihodi	0,00	0,00	0,00
UKUPNO		138 247 745,01	122 843 290,47	15 404 454,54

Prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske uplaćuju se svakog mjeseca u proračun. Prihodi za mjesec prosinac uplaćuju se u siječnju iduće godine. Stupac 3 tablice - Prihodi Državnog proračuna iskazuju neuplaćene prihode u Državni proračun, odnosno obvezu Hrvatske agencije za telekomunikacije za uplatu u Državni proračun (FOND C). Iskazani iznos uplaćen je u Državni proračun dana 15.01.2008. i 01.02.2008.

Ukupni prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske iskazani su u Tablici broj 5.

**Ostvarenje prihoda Hrvatske agencije za telekomunikacije
u 2007. godini**

Tablica broj 2

u KN

O P I S		2007.
1.	Prijenos salda fonda iz prethodnih godina	48 102 709,68
2.	Naknada za uporabu radijskih frekvencija (5%)	13 850 151,37
3.	Naknada za uporabu adresa i brojeva	32 159 220,00
4.	Iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kableske televizije	26 674 833,50
5.	Prihodi od tehničkih pregleda	1 569 394,01
6.	Prihodi od sukladnosti	410 519,20
7.	Prihodi od kamata	76 462,71
8.	Ostali nespomenuti prihodi	0,00
UKUPNO		122 843 290,47

**Ostvarenje prihoda Hrvatske agencije za telekomunikacije u usporedbi sa
Financijskim planom Hrvatske agencije za telekomunikacije u 2007. godini**

Tablica broj 3

u KN

O P I S		PLAN 2007.	2007.	Indeks 2007./PLAN
1.	Prijenos viška prihoda nad rashodima	0,00	48 102 709,68	0
2.	Naknada za uporabu radijskih frekvencija (5%)	11 049 621,97	13 850 151,37	125
3.	Naknada za uporabu adresa i brojeva	29 350 490,00	32 159 220,00	110
4.	Iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kabelaške televizije	25 862 103,06	26 674 833,50	103
5.	Prihodi od tehničkih pregleda	1 895 162,10	1 569 394,01	83
6.	Prihodi od sukladnosti	327 972,47	410 519,20	125
7.	Prihodi od kamata	300 000,00	76 462,71	25
8.	Ostali nespomenuti prihodi	0,00	0,00	0
U K U P N O		68 785 349,60	122 843 290,47	179

**Usporedba prihoda Hrvatske agencije za telekomunikacije za 2007. godinu sa ostvarenim prihodima u
prethodnim godinama**

Tablica broj 4

u KN

O P I S		2004.	2005.	2006.	2007.	Indeks 2007./2006.
1.	Naknada za uporabu radijskih frekvencija (5%)	7 426 308,53	9 088 914,56	10 780 118,91	13 850 151,37	128
2.	Naknada za uporabu adresa i brojeva	16 675 960,00	27 990 000,00	29 350 490,00	32 159 220,00	110
3.	Iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kabelaške televizije*	24 506 057,93	26 934 725,56	25 355 002,66	26 674 833,50	105
4.	Prihodi od tehničkih pregleda	1 462 935,20	2 079 726,05	1 457 816,60	1 569 394,01	108
5.	Prihodi od kamata	608 408,13	649 588,49	385 765,26	76 462,71	20
6.	Prihodi od sukladnosti	0,00	0,00	327 972,47	410 519,20	125
7.	Ostali nespomenuti prihodi	28 034,34	65 853,12	178 348,52	0,00	0

**Ukupni ostvareni prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske
u 2007. godini**

Tablica broj 5

u KN

O P I S	PRIHODI DP	Uplaćeno u DP tijekom 2007.	PRIHODI DP
	1	2	3
1. Prihodi od koncesija	0,00	17 892 219,35	17 892 219,35
2. Prihodi od prijava, ovlasti i dozvola	21 273,48	5 996 019,89	6 017 293,37
3. Prihodi od frekvencija	15 360 215,47	247 792 660,57	263 152 876,04
4. Prihodi od natječajnih dokumentacija	700,00	1 000,00	1 700,00
5. Prihodi prema starim pravilnicima	0,00	10 180,08	10 180,08
6. Prihodi od kamata	22 265,59	334 821,79	357 087,38
UKUPNO	15 404 454,54	272 026 901,68	287 431 356,22

Prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske uplaćuju se svakog mjeseca u proračun. Prihodi za mjesec prosinac uplaćuju se u siječnju iduće godine. Stupac 1 tablice - Prihodi Državnog proračuna iskazuje neuplaćene prihode u Državni proračun na dan 31.12.2007. godine, odnosno prihode za mjesec prosinac 2007. godine. Stupac 2. prikazuje prihode Državnog proračuna Republike Hrvatske koji se odnose na 2007. godinu i uplaćeni su tijekom 2007. godine u proračun. Stupac 3. prikazuje stvarne prihode Državnog proračuna za 2007. godinu.

**Izvršene uplate prihoda Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007.
godinu u Državni proračun Republike Hrvatske**

Tablica broj 6

u KN

O P I S		Datum uplate	Iznos uplate
1	za siječanj	14. veljače 2007.	37 497 273,66
2	za veljaču	15.ožujka 2007.	15 477 441,60
3	za ožujak	16.travnja 2007.	15 814 822,84
4	za travanj	10. svibnja 2007.	9 325 514,23
5	za svibanj	14. lipnja 2007.	19 178 409,71
6	za lipanj	12. srpnja 2007.	21 020 364,14
7	za srpanj	17. kolovoz 2007.	29 303 054,58
8	za kolovoz	13. rujna 2007.	13 563 760,98
9	za rujna	17. listopada 2007.	15 122 085,31
10	za listopad	14. studenog 2007.	29 342 696,39
11	za studeni	14. prosinca 2007.	55 564 702,50
12	za prosinac	28. prosinca 2007.	10 816 793,28
		15. siječanj 2008.	1 260 046,49
		1. veljače 2008.	14 144 408,05
UKUPNO *			287 431 373,76

*za 2007. godinu uplaćeno je 17,54 kn više. Za taj će iznos biti umanjena uplata u 2008. godini

**Ukupni ostvareni prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2007. godini u usporedbi sa
Financijskim planom za 2007. godinu**

Tablica broj 7

u KN

O P I S		PLAN 2007.	PRIHODI DP 2007.	Indeks 2007./PLAN
1.	Prihodi od koncesija	17 580 317,69	17 892 219,35	102
2.	Prihodi od uporabe radijskih frekvencija	209 942 815,80	263 152 876,04	125
3.	Prihodi od prijave,ovlasti i dozvola	1 109 822,42	6 017 293,37	542
4.	Prihodi od kamata za nepravodobna pla	135 000,00	357 087,38	265
5.	Prihodi prema starim pravilnicima	0,00	10 180,08	
5.	Prijave na natječaj i dostava natječajne dokumentacije	2 000,00	1 700,00	85
UKUPNO *		228 769 955,91	287 431 356,22	126

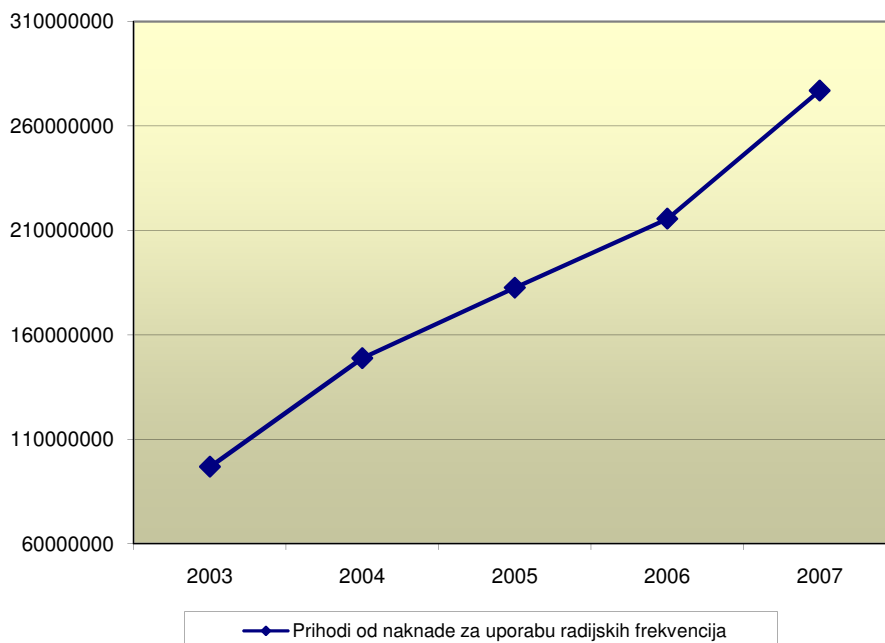
**Ukupni ostvareni prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske
u 2007. godini u usporedbi sa prethodnim godinama**

Tablica broj 8

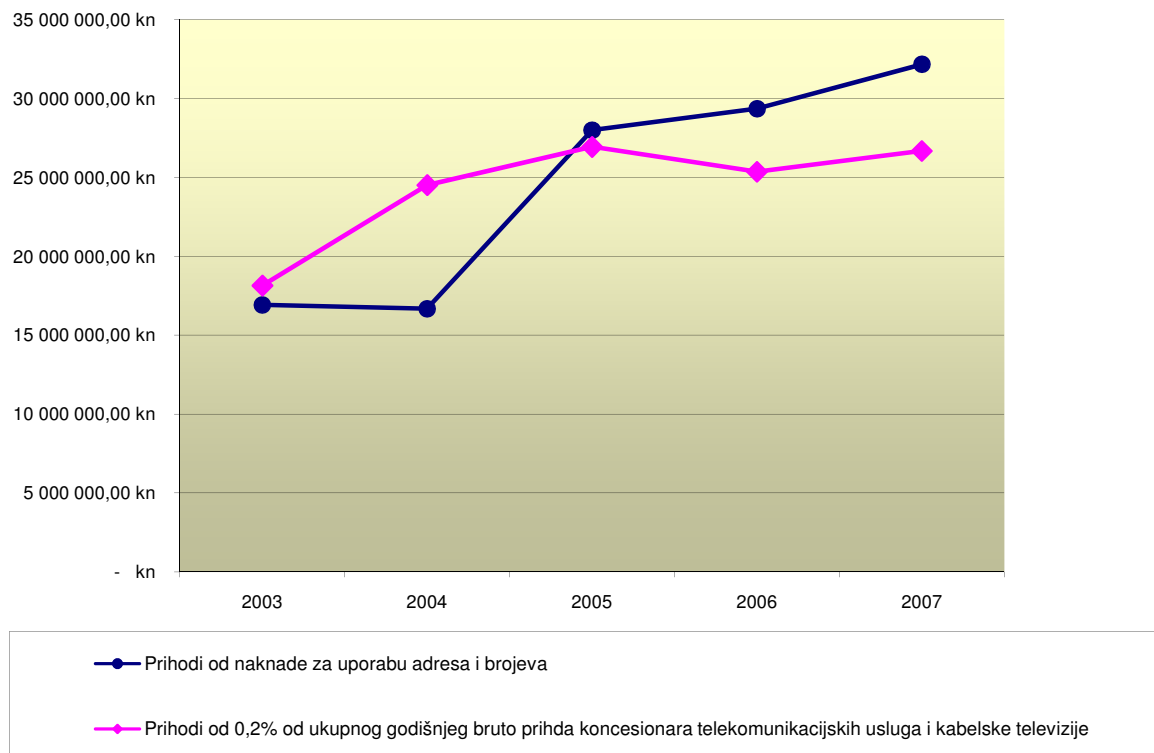
u KN

O P I S		2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
1.	Prihodi od koncesija	22 363 624,36	286 971 818,19	188 309 174,96	16 743 159,70	17 892 219,35
	- koncesije koncesionari radija	1 767 284,67	819 872,59	129 500,00	0,00	9 000,00
	- koncesija koncesionari televizije	1 153 870,18	1 049 150,00	124 885,53	4 500,00	76 199,77
	- koncesije javna mreža	18 223 264,04	284 524 489,52	187 506 306,13	16 713 816,15	17 753 764,05
	- koncesije kablaska televizija	791 966,57	541 314,57	545 983,95	24 843,55	53 255,53
	- koncesije terminalna oprema	427 238,90	36 991,51	2 499,35	0,00	0,00
2.	Prihodi od dozvola	0,00	16 144 729,83	627 894,65	0,00	4 915 588,56
3.	Prihodi od prijava i ovlasti	0,00	1 493 066,15	826 977,27	1 098 834,08	1 101 704,81
4.	Prihodi od frekvencija	88 933 724,84	141 410 153,70	173 486 451,53	204 822 259,32	263 152 876,04
5.	Prihodi od natječajnih dokumentacija	910 700,00	707 825,09	26 761,58	6 609,00	1 700,00
6.	Prihodi sukladno prijašnjim pravilnicima	4 671 350,69	2 597 878,88	0,00	0,00	10 180,08
7.	Prihodi od kamata	327 760,64	294 997,27	508 249,40	177 485,68	357 087,38
UKUPNO		117 207 160,53	449 620 469,11	363 785 509,39	222 848 347,78	287 431 356,22

Porast ukupnih prihoda od naknade za uporabu radijskih frekvencija

Porast ukupnih prihoda od adresa i brojeva i prihoda od 0,2% od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara

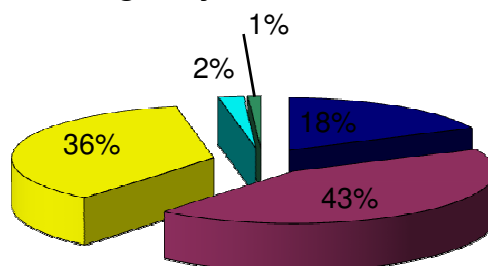

STRUKTURA PRIHODA HRVATSKE AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE

Tablica broj 9

O P I S		2007.
1.	Naknada za uporabu radijskih frekvencija	18%
2.	Naknada za uporabu adresa i brojeva	43%
3.	Iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kableske televizije	36%
4.	Prihodi od tehničkih pregleda	2%
5.	Ostali prihodi	1%
U K U P N O		100%

**Struktura prihoda
Hrvatske agencije za telekomunikacije**

- Naknada za uporabu radijskih frekvencija
- Naknada za uporabu adresa i brojeva
- Iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kableske televizije
- Prihodi od tehničkih pregleda
- Ostali prihodi

II TROŠKOVI

Ostvarenje troškova Hrvatske agencije za telekomunikacije u usporedbi sa Financijskim planom za 2007. godinu

Tablica broj 10

u KN

O P I S	Plan 2007.	Ostvarenje 2007.	Indeks 2007./PLAN
40 MATERIJALNI IZDACI - TROŠKOVI	1 630 084,46	1 096 879,51	67
400 Potrošni materijal	889 308,11	501 390,92	56
4000 Potrošni materijal za redovnu djelatnost	30 840,59	8 132,52	26
4001 Materijal za čišćenje i održavanje	30 240,00	22 025,77	73
4002 Uredski potrošni materijal	411 884,63	216 436,79	53
4003 Potrošni materijal za tekuće i investicijsko održavanje	149 564,79	1 903,20	1
4005 Materijali i sredstva zaštite na radu (zaštitna odijela)	40 000,00	24 301,15	61
4007 Materijali za promidžbu (tiskani)	183 295,17	199 640,80	109
4009 Ostali materijali	43 482,93	28 950,69	67
401 Potrošena energija	626 930,75	481 492,25	77
4010 Potrošena električna energija	181 981,83	224 223,12	123
4011 Potrošeni plin	107 049,99	30 890,99	29
4013 Trošak grijanja	29 921,18	863,55	3
4015 Potrošeno dizelsko gorivo	307 977,75	225 514,59	73
405 Izdaci sitnog inventara	113 845,60	113 996,34	100
4050 Sitni inventar	89 445,60	90 865,33	102
4052 Troškovi otpisa autoguma	24 400,00	23 131,01	95
41 VANJSKI IZDACI - IZDACI ZA USLUGE	13 166 130,58	11 134 440,26	85
410 Prijevozne usluge	2 364 358,18	1 830 919,12	77
4101 Usluge HP i HT (poštarina i trošak telefona), zakup HT voda	2 364 358,18	1 830 919,12	77
412 Usluge održavanja	1 065 559,02	1 212 191,20	114
4120 Usluge tekućeg održavanja	483 200,00	805 749,01	167
4121 Usluge investicijskog održavanja	527 179,08	377 146,78	72
4122 Usluge čišćenja	55 179,94	29 295,41	53
414 Usluge najma	6 157 721,46	5 340 886,32	87
4140 Usluge najma poslovnog prostora	5 812 147,90	4 655 909,59	80
4141 Usluge najma opreme	345 573,56	347 673,02	101
4142 Usluge najma parkirnog prostora	-	337 303,71	-
415 Usluge promidžbe	20 000,00	0,00	0
416 Intelektualne i osobne usluge	2 217 577,45	1 537 188,07	69
4160 Autorski honorari	24 638,82	0,00	0
4161 Troškovi za rad po ugovoru, student servis	273 707,06	297 956,27	109
4162 Odvjetničke usluge	483 463,58	338 603,07	70
4164 Usluge vještaka i procjenitelja	953 367,63	787 722,08	83
4166 Usluge prijepisa i ostale intelektualne usluge (prijevod)	482 400,36	112 906,65	23

Ostvarenje troškova Hrvatske agencije za telekomunikacije u usporedbi sa Financijskim planom za 2007. godinu

Tablica broj 10

u KN

O P I S	Plan 2007.	Ostvarenje 2007.	Indeks 2007./PLAN
417 Komunalne usluge	120 186,26	209 203,02	174
418 Grafičke usluge	468 375,92	273 011,93	58
419 Ostali vanjski izdaci (troškovi) - usluge	752 352,29	731 040,60	97
4190 Usluge javnih službi	113 497,85	63 839,29	56
4191 Usluge raznih servisa	128 186,62	145 779,69	114
4194 Trošak cestarine	53 277,78	57 690,38	108
4196 Tehnički pregledi i registracije	-	47 281,55	-
4199 Ostale vanjske usluge	457 390,04	416 449,69	91
42 IZDACI ZA ZAPOSLENE - PLAĆE	24 777 696,00	22 143 760,27	89
46 NEMATERIJALNI IZDACI POSLOVANJA	4 362 117,91	3 377 778,76	77
460 Dnevnice za službena putovanja i putni izdaci	1 450 000,00	1 426 313,59	98
461 Naknada izdataka zaposlenima	799 181,40	711 313,34	89
462 Naknade članovima stručnih timova (skupina i komisija)	730 120,90	655 510,46	90
463 Izdaci za reprezentaciju	175 759,63	118 828,18	68
4630 Korištenje vanjske usluge reprezentacije	117 334,43	78 005,13	66
4631 Izdaci za reprezentaciju nabavljenog pića i hrane	58 425,20	40 823,05	70
464 Premije osiguranja	1 111 269,06	377 056,68	34
4640 Premije osiguranja motornih vozila	179 649,71	123 692,26	69
4641 Premije osiguranja nekretnina, opreme	476 211,25	5 298,42	1
4642 Premije osiguranja osoba	455 408,10	248 066,00	54
465 Bankovne usluge i izdaci platnog prometa	58 700,87	37 655,83	64
466 Doprinosi i članarine	20 933,55	40 226,68	192
467 Porezi koji ne ovise o dobiti	16 152,50	8 804,00	55
469 Izvanredni izdatci	-	2 070,00	-
47 OSTALI IZDACI POSLOVANJA	24 831 009,05	8 241 086,31	33
470 Ostali izdaci poslovanja	1 548 016,29	901 981,38	58
4700 Izdaci za stručno obrazovanje	881 186,22	636 090,43	72
-izdaci za stručno obrazovanje i usavršavanje	671 186,22	636 090,43	95
-organizacija radnih skupina	210 000,00	0,00	0
4701 Izdaci za stručnu literaturu i službena glasila	91 992,07	74 909,28	81
4705 Izdaci odvjetnicima za sudske troškove	380 288,00	24 288,67	6
4706 Milodari, darovi i potpore	132 000,00	131 943,00	100
4709 Ostali izdaci poslovanja	62 550,00	34 750,00	56
472 Redoviti izdaci nematerijalne i materijalne imovine	23 252 669,51	7 339 104,93	32
4729 Izdaci za investicijske nabave	23 252 669,51	7 339 104,93	32
479 Izdaci iz aktivnosti koje nisu redovite	30 323,25	0,00	0
48 KAMATE ZA TEČAJNE RAZLIKE	18 311,60	7 811,82	43
U K U P N O	68 785 349,60	46 001 756,93	67

**Ostvarene investicije Hrvatske agencije za telekomunikacije- za 2007. godinu u usporedbi sa
Financijskim planom za 2007. godinu**

Tablica broj 11

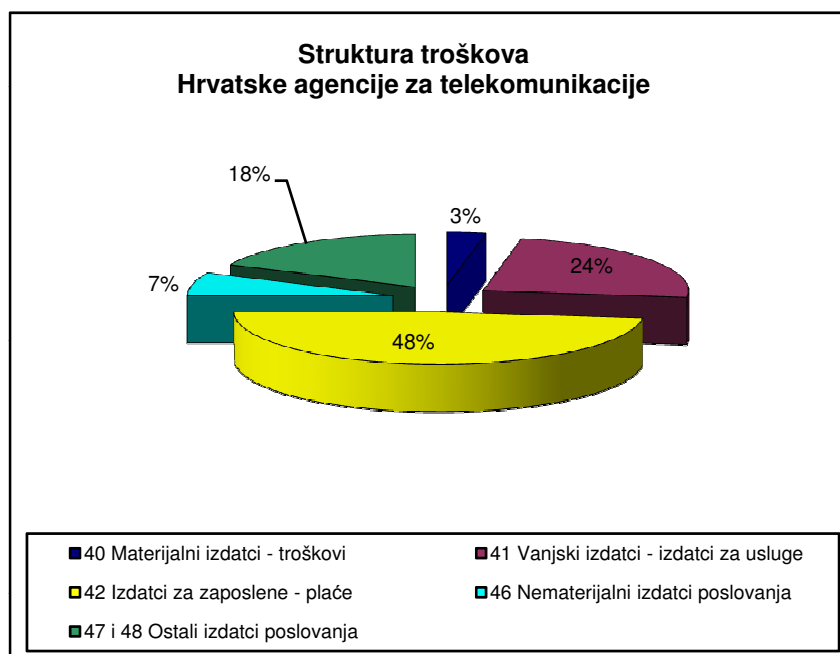
U kn

OPIS INVESTICIJE	Plan 2007.	Ostvarenje 2007.	Indeks 2007./PLAN %
I. Građevinski objekti	13 181 779,98	270 840,00	2
A) Izgradnja KMP-a i KMS-a	13 181 779,98	270 840,00	2
<i>Nabava poslovnog prostora za sjedište Agencije</i>	<i>7 986 979,98</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>
<i>Izgradnja kontrolno mjernih središta</i>	<i>4 703 600,00</i>	<i>104 310,00</i>	<i>2</i>
<i>Izgradnja kontrolno mjernih postaja</i>	<i>491 200,00</i>	<i>166 530,00</i>	<i>34</i>
II. Mjerna i računalna oprema	3 646 140,00	3 629 518,06	100
A) Nabava mjerne opreme za KMP i KMS	2 506 140,00	2 349 437,06	94
<i>Nabava mjernih antena</i>	<i>1 400 140,00</i>	<i>1 164 156,00</i>	<i>83</i>
<i>Nabava mjernih prijemnika</i>	<i>506 000,00</i>	<i>512 555,00</i>	<i>101</i>
<i>Dodatna mjerna oprema i podesivi filteri</i>	<i>600 000,00</i>	<i>672 726,06</i>	<i>112</i>
B) Nabava računalne opreme	1 140 000,00	1 280 081,00	112
<i>Nabava računalne opreme</i>	<i>1 140 000,00</i>	<i>1 280 081,00</i>	<i>112</i>
III. Namještaj	620 697,88	321 903,38	52
<i>Namještaj -sjedište Zagreb, KMS Zagreb, Split, Rijeka, Osijek</i>	<i>620 697,88</i>	<i>321 903,38</i>	<i>52</i>
IV. Ulaganja u računarske programe	5 610 408,90	2 977 340,98	53
V. Prijevozna sredstva	123 642,75	123 642,51	100
VI. Izrada stručnih studija	70 000,00	15 860,00	23
U K U P N O	23 252 669,51	7 339 104,93	32

STRUKTURA TROŠKOVA HRVATSKE AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE

Tablica broj 12

O P I S		2007.
1.	40 Materijalni izdatci - troškovi	3%
2.	41 Vanjski izdatci - izdatci za usluge	24%
3.	42 Izdatci za zaposlene - plaće	48%
4.	46 Nematerijalni izdatci poslovanja	7%
5.	47 i 48 Ostali izdatci poslovanja	18%
U K U P N O		100%

III RAČUN PRIHODA I RASHODA

za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine

Tablica broj 13

u KN

Pozicija broj	Naziv pozicije	A Fond redovite djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	Ukupno fondovi	Ukupno prethodno razdoblje	Indeks 2007./2006.
	A) PRIHODI (1. do 6.)	116 147 045,00	7 339 105,00	15 404 455,00	138 890 605,00	109 601 071,00	127
1.	Prihodi iz proračuna				0,00	0,00	-
2.	Prihodi iz doprinosa				0,00	0,00	-
3.	Prihodi od članarina i naknada	67 408 211,00	7 339 105,00	15 382 189,00	90 129 505,00	72 700 016,00	124
4.	Prihodi od transfera				0,00	0,00	-
5.	Prihodi od djelatnosti				0,00	0,00	-
6.	Ostali prihodi	48 738 834,00		22 266,00	48 761 100,00	36 901 055,00	132
	B) RASHODI (1. do 6.)	38 662 652,00	7 339 105,00	0,00	46 001 757,00	33 445 397,00	138
1.	Materijalni troškovi (1.1 do 1.4)	12 231 320,00	0,00	0,00	12 231 320,00	9 717 719,00	126
1.1.	Materijal	615 387,00			615 387,00	669 384,00	92
1.2.	Energija	481 492,00			481 492,00	362 015,00	133
1.3.	Usluge	11 134 441,00			11 134 441,00	8 686 320,00	128
1.4.	Ostali troškovi	0,00			0,00	0,00	-
2.	Troškovi za zaposlene (2.1. do 2.2.)	22 143 760,00	0,00	0,00	22 143 760,00	14 756 475,00	150
2.1.	Plaće i naknade	22 143 760,00			22 143 760,00	14 756 475,00	150
2.2.	Ostali troškovi	0,00			0,00	0,00	-
3.	Nematerijalni troškovi	3 377 779,00			3 377 779,00	2 619 186,00	129
4.	Transferi	0,00			0,00	0,00	-
5.	Rashodi za investicije	x x x x x	7 339 105,00		7 339 105,00	5 368 345,00	137
6.	Ostali rashodi	909 793,00			909 793,00	983 672,00	92
	C) VIŠAK (MANJAK) PRIHODA za razdoblje	77 484 393,00	0,00	15 404 455,00	92 888 848,00	76 155 674,00	122

IV BILANCA

Bilanca na dan 31. prosinca 2007. godine

Tablica br. 14

Pozicija broj	Naziv pozicije	2007. godina	2006. godina	Indeks 2007./2006.
	AKTIVA			
1.	A. DUGOTRAJNA IMOVINA (2+7+14+20)	24 616 384	25 080 022	98
2.	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (3+4+5-6)	6 739 864	5 814 937	116
3.	1. Izdaci za istraživanje i razvoj	0	0	-
4.	2. Patenti, licence, koncesije i ostala slična prava	0	0	-
5.	3. Ostala nematerijalna imovina	12 991 938	10 032 149	130
6.	4. Ispravak vrijednosti nematerijalne imovine	6 252 074	4 217 212	148
7.	II. MATERIJALNA IMOVINA (8+9+10+11+12-13)	17 869 538	19 224 770	93
8.	1. Zemljišta i šume	79 615	79 615	100
9.	2. Građevinski objekti	6 229 856	5 959 016	105
10.	3. Postrojenja i oprema	131 548 987	127 674 830	103
11.	4. Stambene zgrade i stanovi	0	0	-
12.	5. Ostala materijalna imovina	210 446	196 246	107
13.	6. Ispravak vrijednosti materijalne imovine	120 199 366	114 684 937	105
14.	III. FINANCIJSKA IMOVINA (15+16+17+18-19)	6 982	40 315	17
15.	1. Dugoročna ulaganja	0	0	-
16.	2. Dugoročno zajmovi	0	0	-
17.	3. Dugoročni krediti, depoziti i kaucije	6 982	40 315	17
18.	4. Ostala dugoročna ulaganja	0	0	-
19.	5. Ispravak vrijednosti financijske imovine	0	0	-
20.	IV. POTRAŽIVANJA (21+22-23)	0	0	-
21.	1. Potraživanja za predujmove	0	0	-
22.	2. Ostala potraživanja	0	0	-
23.	3. Ispravak vrijednosti dugoročnih potraživanja	0	0	-
24.	B. KRATKOTRAJNA IMOVINA (25+29+35+41)	92 888 848	76 155 674	122
25.	I. ZALIHE (26+27+28)	0	0	-
26.	1. Zalihe materijala	0	0	-
27.	2. Zalihe sitnog inventara	0	0	-
28.	3. Ostale zalihe	0	0	-
29.	II. POTRAŽIVANJA (30+31+32+33-34)	0	0	-
30.	1. Potraživanja od kupaca i potraživanja za dane predujmove	0	0	-
31.	2. Potraživanja od zaposlenih	0	0	-
32.	3. Potraživanja od države i drugih institucija	0	0	-
33.	4. Ostala potraživanja	0	0	-
34.	5. Ispravak vrijednosti potraživanja	0	0	-
35.	III. FINANCIJSKA IMOVINA (36+37+38+39-40)	0	0	-
36.	1. Kratkoročni depoziti i kaucije	0	0	-
37.	2. Vrijednosni papiri	0	0	-
38.	3. Krediti	0	0	-
39.	4. Ostala kratkoročna ulaganja	0	0	-
40.	5. Ispravak vrijednosti financijske imovine	0	0	-
41.	IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	92 888 848	76 155 674	122
42.	C. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0	-
43.	D. UKUPNO AKTIVA (1+24+42) ILI (A+B+C)	117 505 232	101 235 696	116
44.	E. IZVANBILANČNI ZAPISI			

Bilanca na dan 31. prosinca 2007. godine

Tablica br. 13

Pozicija broj	Naziv pozicije	2007. godina	2006. godina	Indeks 2007./2006.
	PASIVA			
45.	A. OBVEZE (46+51)	0	0	0
46.	I. DUGOROČNE OBVEZE (47+48+49+50)	0	0	0
47.	1. Obveze po osnovi zajmova	0	0	0
48.	2. Obveze po dugoročnim kreditima	0	0	0
49.	3. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0	0
50.	4. Ostale dugoročne obveze	0	0	0
51.	II. KRATKOROČNE OBVEZE (52+53+54+55+56+57+58+59)	0	0	0
52.	1. Obveze po osnovi zajmova	0	0	0
53.	2. Obveze po kratkoročnim kreditima	0	0	0
54.	3. Obveze za predujmove	0	0	0
55.	4. Obveze prema dobavljačima	0	0	0
56.	5. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0	0
57.	6. Obveze prema zaposlenima	0	0	0
58.	7. Obveze za poreze i doprinose i druge pristojbe	0	0	0
59.	8. Ostale kratkoročne obveze	0	0	0
60.	B. PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0	0
61.	C. IZVORI FINANCIRANJA	117 505 232	101 235 696	116
62.	I. IZVORI FINANCIRANJA OD OSNIVAČA (63+64+65+66)	24 616 384	25 080 022	98
63.	1. Izvori financiranja iz proračuna	0	0	-
64.	2. Izvori financiranja iz fonda (Zavoda)	0	0	-
65.	3. Izvori financiranja iz članarina, dotacija i sl.	24 616 384	25 080 022	98
66.	4. Ostali izvori financiranja od osnivača	0	0	-
67.	II. IZVORI FINANCIRANJA OD VLASTITE DJELATNOSTI	0	0	-
68.	III. OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	0	0	-
69.	IV. SALDO FONDA	92 888 848	76 155 674	122
70.	D. UKUPNA PASIVA (45+60+61) ili (A+B+C)	117 505 232	101 235 696	116
71.	E. IZVANBILANČNI ZAPISI			

V POTRAŽIVANJA

Ukupna potraživanja Hrvatske agencije za telekomunikacije u usporedbi sa prethodnim razdobljem

Tablica broj 15

U KN

	O P I S	Potraživanja na dan 31.12.2006.	Potraživanja na dan 31.12.2007.	Indeks 2007./2006.
1.	Potraživanja za naknadu za uporabu radijskih frekvencija	39 121 126,17	35 468 983,59	91
2.	Potraživanja za naknadu za uporabu adresa i brojeva	134 160,00	277 120,00	207
3.	Potraživanja za iznos od 0,20 % od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koncesionara telekomunikacijskih usluga i kabelaške televizije	150 246,29	41 045,63	27
4.	Potraživanja za prihode od tehničkih pregleda	201 876,25	142 622,80	71
5.	Potraživanja za prihode od koncesija	1 390 058,65	2 915 523,19	210
6.	Potraživanja za zatezne kamate	293 630,33	932 237,19	317
7.	Potraživanja za prihode od prijave, ovlasti i sukladnosti	518 239,13	645 259,87	125
	UKUPNA POTRAŽIVANJA	41 809 336,82	40 422 792,27	97

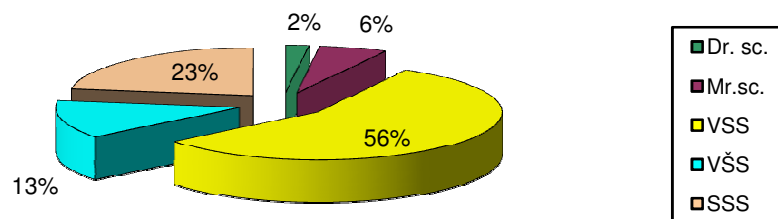
VI ZAPOSLENICI

Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi
stanje na dan 31.12.2007.

Tablica broj 17

Stručna sprema	Na dan 31.12.2007.	
	Broj zaposlenika	Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi (%)
Dr. sc.	2	2
Mr.sc.	7	6
VSS	68	57
VŠS	15	13
SSS	28	23
UKUPNO	120	100,00

Struktura zaposlenika HAT-a
prema stručnoj spremi

Pokazatelji kakvoće javnih govornih usluga u nepokretnim mrežama

(Temeljem članka 19. Pravilnika o telekomunikacijskim uslugama, a na osnovu postupaka utvrđenih ETSI normom EG 201 769-1)

Pokazatelji za period: 01. 01. 2007. do 31. 12. 2007.

Parametar	Mjera	Statistika	Amis Telekom	H1 Telekom	HT-Hrvatske telekom.	Iskon Internet	Metronet	Optima telekom	Primatel	VIPnet	Vodatel	Voljatel telekom.
1.1. Vrijeme uspostave usluge	za 95 % ostvarenih priključaka u jednoj godini	(dani)	31	-	28	30	30	36	2	60	30	10
	% uspostavljenih usluga do dogovorenog termina	%	91	-	-	n/a	98	76	100	57,1	98	85
	vrijeme zaprimanja zahtjeva	od..do..radnim danom od..do..subotom od..do..nedjeljom	8:00 do 22:00	-	-	0:0 do 24:00	09:00 do 17:00 radnim danom i subotom	08:00 do 20:00 radnim danom i subotom	-	09:00 do 21:00 radnim danom; 09:00 do 20:00 subotom	09:00 do 17:00 radnim danom i subotom	0:0 do 24:00
1.2. Broj kvarova po pristupnom vodu	za 100 linija po godini		12	0,03	13	n/a	1,5	8	3	88	2	32
1.3. Vrijeme uklanjanja kvara	za 80% kvarova na pristupnom vodu u jednoj godini	(sati)	32	0,3	25	15	12	-	< 2	4,96	24	41
	za 95% kvarova na pristupnom vodu u jednoj godini	(sati)	72	0,3	67	25	7	6	< 2	16,67	12	72
	za 80% ostalih kvarova	(sati)	24	0,35	26	4	10	-	< 2	47,75	24	41
	za 95% ostalih kvarova	(sati)	48	0,5	63	15	5	-	< 2	76,38	12	72
	% uklonjenih kvarova ciljanog dana	%	82	91	-	83	98	-	100	95	95	99

	vrijeme zaprimanja prijava kvarova	od..do..radnim danom od..do..subotom od..do..nedjeljom	0:0 do 24:00	6:00 do 24:00	0:0 do 24:00	0:0 do 24:00	0:0 do 24:00	0:0 do 24:00	0:0 do 24:00	-	08:00 do 22:00 radnim danom, subotom 0:00 do 24:00 nedjeljom prioritetne intervencije	8:00 do 24:00	0:0 do 24:00
1.4. Omjer neuspješnih poziva	% svih poziva	%	0,4	1,6	0,803	0,4	0,35	2,12	0,01	4,5	0,40	35,87	
	% nacionalnih poziva unutar fiksne mreže	%	0,2	1,2	0,903	0,3	0,1	1,60	0	2,80	0,20	35,79	
	% nacionalnih poziva iz fiksne prema pokretnoj mreži	%	0,1	1,9	0,162	0,3	0,7	1,90	5	4,62	0,85	35,86	
	% međunarodnih poziva	%	0,1	1,6	2,067	0,4	0,3	3,07	95	7,63	0,45	41,66	
1.5. Vrijeme uspostave poziva	prosječno vrijeme za nacionalne poziva	(sekunde)	0,73	1,6	1,813	1,2	1,25	0,32	2,91	5,87	1,50	4,68	
	prosječno vrijeme za nacionalne pozive unutar fiksne mreže	(sekunde)	0,94	1,1	1,042	1,5	1,5	0,31	1,15	5,22	1,45	4,10	
	vrijeme unutar kojeg je uspostavljeno 95 % nacionalnih poziva unutar fiksne mreže	(sekunde)	1,15	1	2,007 samo T-HT fiksna 1,625	1,3	1	0,36	1,17	5,12	1,15	3,13	
	prosječno vrijeme za nacionalne pozive iz fiksne prema pokretnoj mreži	(sekunde)	3,27	3,6	4,906	2	5	0,36	1,29	8,32	5,30	12,86	

	vrijeme unutar kojeg je uspostavljeno 95 % nacionalnih poziva iz fiksne prema pokretnoj mreži	(sekunde)	3,97	3,5	4,995	2,4	4	0,38	1,43	8,25	4,5	11,77
	prosječno vrijeme za međunarodne pozive	(sekunde)	4,32	2,5	4,957	3,5	3	-	3,51	7,08	3,5	12,75
	vrijeme unutar kojeg je uspostavljeno 95 % međunarodnih poziva	(sekunde)	4,72	2	5,000	3,5	2,5	-	3,51	6,87	2,8	11,35
1.6. Odzivno vrijeme za usluge operatora	prosječno vrijeme odgovora u jednoj godini	(sekunde)	15	35	7,7	12	-	49	4	n/a	-	-
	% odgovorenih poziva u razdoblju do 20 sekundi	%	87	63,53	82,5	86,2	-	72	100	n/a	-	-
1.7. Odzivno vrijeme za pristup popisu korisnika javne govorne usluge	prosječno vrijeme odgovora u jednoj godini	(sekunde)	15	0	9,7	8,2	-	27	4	n/a	-	-
	% odgovorenih poziva u razdoblju do 20 sekundi	%	83	0	83,2	89,7	-	80	100	n/a	-	-
1.8. Udio broja javnih telefonskih govornica u ispravnom stanju	% u jednoj godini	%	-	0	98,6	0	-	-	0	n/a	-	-
1.9. Pritužbe u vezi s ispravnošću računara	% u jednoj godini	%	0,13	2	0,06	0,2	-	0,17	0	n/a	-	0,7